

ویژه نامه دوره تربیت و تعالی
سازمان بسیج حقوقدانان
دی ماه ۱۳۹۴ / مشهد مقدس

حقوقدانان

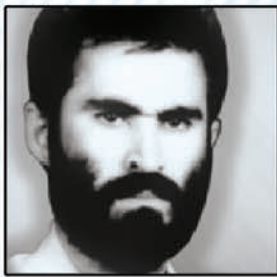
پنجمین گردهم آیی حقوقدانان کشور

حقوقدان بسیجی باید برای احقاق حق و بسط عدالت تلاش کند
حقوقدان تراز انقلاب اسلامی چه ویژگی هایی دارد؟
معرفی محصولات اخیر سازمان بسیج حقوقدانان
فعالیت های سازمان بسیج حقوقدانان در یک نگاه

شهری نخبش سال ۹۳-۹۴ سازمان بین حقوق دانان

شهید یوسف مرتجا

دادستان شهرستان آستارا
محل شهادت: آستارا
زمان شهادت: ۱۳۶۰/۶/۱

شهید پیروزی قلعه‌نو

دادستان شهرستان زابل
محل شهادت: زابل
زمان شهادت: ۱۳۹۲/۸/۱۵

راز بزرگ پیروزی در همه میدانهاست

و انسانهای از خود گذشته و فداکارند که ملت‌های خود را به لوج شکوه و عظمت میرسانند... شهیدان عزیز ما و خانواده‌های صبور و بزرگواران آنان که برای خدا از نفیست‌ترین دانشه‌های عالم مادی چشم پوشیدند در صفوف مقدم چنین انسانهایی قرار دارند.

۱۳۹۷/۰۷/۰۶
س.م.م

کانون حقوق بشر

حقوقدانان

ویژه نامه پنجمین گردهمایی حقوقدانان بسیجی

سراسر کشور

دی ماه ۱۳۹۴

صاحب امتیاز: سازمان بسیج حقوقدانان

مدیرمسئول: علی بهادری چهرمی

سردبیر: محمد سلیمانی

مدیر محتوایی: مجتبی سراقی

مدیر هنری: رسول خسروبیگی

هماهنگی: علیرضا قدسی

امور رایانه ای: مهدی تاجیک

توزیع: سعید ایمانی

با تشکر از: حسام ناظمی، سیدسجاد میرشجاعی،

مصطفی زاهدی، علی فتاحی، محمد صالحی، علی

الف پور، میثم نداف، محمد جواد صدیق، ستار

روهنده، میثم نظری، محمد رضا نجارزاده

آدرس: تهران، میدان هفت تیر، خیابان خردمند

جنوبی، روبروی بانک ملی، نبش کوچه جمال

۰۲۱-۸۸۳۴۱۷۵۱

www.basijlaw.ir

سازمان بسیج حقوق دانان

فهرست

- ۴ □ حقوقدان انقلابی و میدان جهاد حقوقی
- ۱۰ □ حقوقدان بسیجی باید برای احقاق حق و بسط عدالت تلاش کند
- ۱۲ □ حقوقدان تراز انقلاب اسلامی چه ویژگی هایی دارد؟
- ۱۸ □ معرفی اجمالی اهداف، رسالت و ساختار سازمان بسیج حقوقدانان کشور
 - ۲۱ □ مسئولین سازمان بسیج حقوق دانان
 - ۲۱ □ اعضاء شورای عالی سازمان
- ۲۱ □ اعضای کمیسیون حقوقی قضایی سازمان بسیج مستضعفین
 - ۲۲ □ معرفی پژوهشکده مجازی حقوق
 - ۲۴ □ معرفی واحد تازه تأسیس بین الملل
 - ۲۵ □ مبانی فعالیت سازمان بسیج حقوقدانان
- ۲۸ □ آسیب شناسی وضعیت سازمان بسیج حقوقدانان و الزامات فعالیت مناسب
 - ۳۰ □ برنامه پنجساله ششم سازمان بسیج حقوقدانان
- ۳۲ □ سند چکیده کمیسیون حقوقی و قضایی مجمع عالی بسیج مستضعفین
 - ۳۶ □ نگاهی اجمالی به فعالیتهای اخیر سازمان بسیج حقوقدانان
 - ۴۰ □ معرفی محصولات اخیر سازمان
- ۴۴ □ دستورالعمل راه اندازی و اداره سایت پایگاه اطلاع رسانی و سایر سامانه های شباب
- ۴۷ □ شیوه نامه برگزاری نشست های تخصصی و کرسی های آزاداندیشی، نقد و نظریه پردازی

حقوقدان انقلابی و میدان جهاد حقوقی

دکتر علی بهادری جهرمی
مسئول سازمان بسیج حقوقدانان

جامعه حقوقی به عنوان بخشی مهم از بدنه این نظام مردمی، نقش و جایگاهی ویژه در این راه بر عهده دارند. چه اینکه نظام اسلامی ایران بار سنگین امانت حکومت را بر ستونهای مستحکم قانون بنا نهاده و با پذیرش اصل «حاکمیت قانون» از همان بدو استقرار نظام و تصویب قانون اساسی به تبعیت از روش انقلابیون مشروطه خواه، خواسته یا ناخواسته حقوق و حقوقدان را جایگاهی عظیم بخشیده اند.

در نتیجه ی چنین جایگاهی، رسالت حقوقدانان در این جهاد با رقیبان نیز سنگین تر است و دنیای حقوق نیز با پیچیدگی ها، زرق و برق ها و ظرافتهای خود سختی رزم در این کارزار را دوچندان میکند.

یک حقوقدان انقلابی در مرحله اول باید این صحنه جنگ را به روشنی درک کرده، مرکز فرماندهی مقابل و مرکز فرماندهی خود را بشناسد، شیوه های هجمه و دفاع را بداند، ضرورت دفاع یا هجمه گروهی و تشکیلاتی را فهم کرده و جایگاه خود را در این صحنه نبرد به روشنی مشخص نماید. حقوقدانی که نمی داند حقوق بشر مدرن و شعارهای دل انگیزش حربه ای جدید در به مسلخ کشیدن روح ایمان و فرهنگ و اعتقاد است و نه تنها حافظ، که نابودگر انسانیت حقیقی است، دشمن شناسی نمیداند و اگر نداند حقوق بشر راستین را باید از چه معبری بیاید و گوش جان به ندای کدام منادی حقوق بشر بسپارد فرماندهی نبرد خود را نیافته یا گم کرده است.

دومین گام در این عرصه، مجهز نمودن خود به ابزار علم و دانش در کنار اعتقاد راسخ به مسیر حرکت خود و خویشتنداری از انحراف از این مسیر است چرا که تسلط بر ابزارهای حمله و دفاع ضرورت فعالیت در میدان نبرد است. حقوقدانی که تخصص ندارد، توانایی استیفای حق مظلوم از ظالم را نخواهد داشت و در رقابت حقوقی بر سر کارد یا ناکارآمد نشان دادن نظام برآمده از اسلام ناب، بازنده میدان است. همین اندازه نیز

فهم جنگ تمام عیار استکبار و ایادی آن علیه تفکر ناب اسلامی و محورهای مقاومت جهانی، هرچند برای مردمان این عصر که در سلولهای عظیم تبلیغاتی و هجمه رسانه ای غرب قرار دارند کاری بسیار سخت است، اما این مهم برای شهروندان ایران اسلامی به برکت وجود حکومت ولایی امری سهل است که هراندیشمند ایرانی به روشنی آن را در میابد.

دوستی داشتم از اهالی کشور استرالیا، عاشق رییس جمهور وقت کشورمان دکتر احمدی نژاد بود و مهمترین علت این عشق او یک مسأله بود: «او حتی از شورای امنیت هم نمی هراسد!» امری که برای تربیت یافتگان مکتب جمهوری اسلامی آنچنان ساده و طبیعی است که حتی شاید نتوانند دلیلی برای ترس از شورای امنیت هم بیابند! اما این نعمت عظیم ملی و فهم ناشی از آن، بار سنگین امانت الهی را بردوش مردمان این مرز و بوم دو چندان میکند، که هرکس را همانقدر مورد سوال قرار میدهند که به او داده اند.

در این جنگ تمام عیار، دشمن از هرآنچه در توان دارد بهره می گیرد تا از رهگذر تهدیدهای نظامی و تطمیع های مقامی و مالی و فشارهای اقتصادی و چه و چه بتواند منفذی برای ورود به این سد مستحکم نظام برخواسته از مکتب اهل بیت علیهم السلام پیدا کرده و به تنها راه صدمه زدن به آن یعنی «فساد از درون» دست یابد.

آنچه رسالت مردمان این مرز و بوم و در رأس آن نخبگان این جامعه است، شناخت این جنگ تمام عیار و تسلط بر آن و اقدام متقابل در جهت دفاع یا حمله به این متجاوزین اقتصادی و فرهنگی و سیاسی و اعتقادی است.

بودن قانون به جای سعی در اصلاح قانون و یافتن راهکاری قانونی برای اقدام حق طلبانه و راستین (راهکار کمک به مظلوم یا اقدامی در جهت احقاق حق مردم است یا نمیداند حقوق مردم چیست یا به گزافه نام "حقوقدان" بر خود نهاده است.

و اگر جمع حقوقدانان و تشکیلات انقلابی بسیج حقوقدانان برای این همه برنامه ریزی نکنند و خود را نسانند و در برابر بی عدالتی و ظلم و فساد و تبعیض قد علم نکنند، یا قاصرند یا خاطی که هر دو به یک نتیجه منجر خواهد شد: بی پاسخ ماندن در برابر درگاه عدل الهی.

به این می اندیشیدم که تا کی بناست نیرو و قدرت نظامی و اعتقادی ایران اسلامی جور ضعف حقوقی آن را در این کارزار نا عادلانه ی حقوقی و اندیشه ای بکشد یا تدبیر عالمانه و پیشروانه ی رهبری فرزانه ی آن یک تنه در برابر صف بلند بالای هجمه های خارجی و مصائب داخلی بایستد؟ تا کی بناست فاجعه های مکه و منا پیش آید و حقوقدانان از پیشش تدبیری برای صیانت از حقوق مردمانمان در این فجایع نیندیشیده باشند و نه پیشنهاد و نه مطالبه و نه کمکی به مسولین مربوطه در این امر ننموده باشند؟ تا کی بناست احمد شهیدها گزارشهای یکطرفه و نا عادلانه دهند و حقوقدانان این مرزو بوم توان دفاع جانانه از حق خود و ملت خود را نداشته باشند؟ تا کی بناست یمن ها و سوریه ها و عراق ها آماج حمله های ایادی استکبار در لباس اسلام امریکایی باشند و پاسخ آن را ایران و عراق و سوریه دهند با وضع قوانین محرومیت زا در کنگره های امریکا و امثال آن؛ و جامعه حقوقی ما نتواند قدمی داخلی یا بین المللی در مواجهه با این ظلم عیان بردارد؟ نمی گویم حقوقدانان مقصر این صحنه هاینند یا تکلیف رفع آن تنها بر عهده ی ایشان است، پرسش من این است که حقوقدانان کجای این جبهه به سر میبرند و چه برنامه ای برای جهاد در این کارزار هزاران به یک دشمنان علیه میهن و مردم و اعتقاداتمان دارند؟ کدام بخش از بار این مسئولیت را بردوش کشیده اند و در برابر ولی نعمت خود چه پاسخی دارند در برابر این پرسش که چه کردید در پاسخ نعمتهایی که به شما ارزانی شد؟

«قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُكُمْ بِوَاجِدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَ فُرْدِي...» [ای پیامبر! بگو: شما را تنها به یک چیز اندرز می دهم و آن اینکه: دو نفر دو نفر و یا یک نفر یک نفر برای خدا قیام کنید...» (سوره سباء، آیه ۴۶)

پی نوشت

۱. انقلاب، در قالب یک نظام و قوانین و مقررات آن مجسم شده و شکل گرفته است و روزه روز هم کاملتر خواهد شد. (مقام معظم رهبری، بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۶۹/۱۰/۱۹)

حقوقدان متخصصی که بی اعتقاد به مسیر حق است یا از مسیر خود منحرف شده میتواند منجر به شکست در میدان نبرد داخلی باشد. و این همه نیازمند عزمی ملی و حرکتی جهادی و انقلابی است، اگر تصور کنیم میتوانیم در عرصه نبرد همانگونه زیست کنیم که در بزم راحتیم، بی شک راهی به پیش نخواهیم برد و چشمان ما لحظه ای باز خواهد شد که کار از کار گذشته و یزیدیان زمانه در حال پایکوبی از پیروزی در نبرد باطل علیه حق خویش اند، و چه زیبا بسیاری باطلان بر باطل خویش می ایستند و چه زشت بسیاری اهالی حق، در خواب غفلت از لزوم دفاع از حق خود هستند.

حقوقدانی که این همه را فهم کرده باشد میدانند عرصه کارزار فرصتی برای اشتباه برای او باقی نمی گذارد، اگر در مذاکرات بین المللی سندی را پذیرفت که لغتی نابجا در آن به کار برده شده یا از آوردن لغتی غفلت شده است، یا در تدوین قوانین داخلی ماده یا تبصره ای آمد که نباید یا نیامد که میبایست، هر دو شکستی است از سوی او که تیری را به سوی مردمان کشورش رها ساخته، یا مانع از اصابت آن نگشته است.

و کیلی که وجهه همت خویش را در راهنمایی و مشاوره و معاضدت و دستگیری از مردم قرارداد و میداند کمک او در حفاظت از دیوارهای مستحکم نظام خانواده لازمه مقابله با انواع مشکلات روانی و اخلاقی و فرهنگی ناشی از ترویج طلاق است و به جای دریافت حق وکالت از پیروزی در دعوی طلاق، در جستجوی اخذ نمره قبولی در آزمون وکالت حقیقی نزد وکیل مطلق است، نه تنها دین خود که دنیای خود را نیز حفظ کرده و در نبرد حق علیه باطل توانسته مدافع حقیقی حق باشد.

باز پرس و دادیاری که بداند سنگین ترین بار امانت از این رسالت خطیر را برعهده دارد میدانند که جهاد با حجم عظیم پرونده ها و سنگ اندازی برخی فاسدان و گردوغبار افکنی مریض دلان حقیقتاً جهادی است که جان دادن در آن آرزوی دیرینه حقوقدانان انقلابی است. و این جهاد نه با صرف تشکیل محکمه و صدور حکم و فرار و انشای رأی که با کوشش جهادی و تلاش مستمر و خستگی ناپذیر در این عرصه محقق می گردد وگرنه متوال همین خواهد بود که هست و تلمبار پرونده های پیش رو همینگونه افزوده خواهد شد که میشود.

سردفتری که تصور کند گواهی ناحق یا غیر مستند یا غیر قانونی صرفاً اقدامی خلاف قانون است، نمیداند جنگ یعنی چه و نه تنها خود را باخته، که دیگران را نیز به دره سقوط و شکست افکنده است. بالعکس آنکه میدانند جنگ چیست و رسالت او در کجاست، همچون سردفترانی که در تبریز شرف حضور در جمعشان نصیب شد، میدانند که نه تنها خویشنداری و انجام درست وظایف محوله، که انجام سایر امور روی زمین مانده و شناسایی منفذهای نفوذ و محل های انحراف و فساد نیز رسالتی است برعهده ی او که جز از او بر نمی آید و جز با انجام آنها این کاروان اسلامی به سر منزل مقصود راه نخواهد یافت.

استادی که دانشجویان را آنچنان که میبایست پرورش نداده تا بتواند از عهده وکالت و قضاوت و کارشناسی و دیگر تکالیف حقوقی که جامعه بر دوش او به امانت نهاده است برآید، به میزان کوتاهی خود در شکست یا تعویق پیروزی در این کارزار اساسی سهیم است؛ چه میتوانسته و در کار خود کوتاهی داشته چه نمیتوانسته و عهده مسئولیتی که توان ایفای آن را ندارد پذیرفته و چه "تنگه احد" خود را رها کرده و به تصور اولویت دیگری، این تقسیم وظایف واگذار شده از مرکز فرماندهی را زیر پا گذارده است.

حقوقدان و مدیر و کارشناس حقوقی که جز به قانون و صیانت از آن نمی اندیشد و میدانند صیانت از حقوق مردم در گرو صیانت از قانون است، دانسته رسالت او در این جهاد مقدس حقوقی چیست و اگر تصور کند که دور زدن قانون و زیر پا گذاشتن آن، (حتی در موارد ناصواب

در گفتگو با دکتر محسن اسماعیلی، حقوقدان بسیجی و عضو شورای نگهبان مطرح شد؛

حقوقدان بسیجی باید برای احقاق حق و بسط عدالت تلاش کند

اشاره: دکتر محسن اسماعیلی حقوقدان بسیجی، استاد دانشگاه تهران و عضو شورای نگهبان است که رئیس کمیسیون حقوقی قضایی مجمع عالی بسیج مستغفین نیز می باشد. از ایشان که سال های دوران جوانی خود را در میدان مبارزه و جهاد هشت ساله دفاع مقدس سپری کرده و پس از آن در عرصه نبرد علمی وارد شده است، در خصوص رسالت های یک حقوقدان بسیجی در عرصه انقلاب اسلامی و وضعیت حقوقی قضایی کشور سئوالاتی را پرسیده ایم که مشروح آن را در ذیل می خوانید:

■ نقش حقوقدان بسیجی در پیشبرد اهداف نظام و انقلاب اسلامی چیست؟

حقوقدان بسیجی یک نقش عام دارد و یک نقش خاص. نقش عام او همان نقشی است که هر بسیجی در قبال ارزش های نظام و اهداف انقلاب اسلامی دارد. بسیجی یعنی کسی که در همه صحنه ها حاضر است و بدون توقع و چشمداشت، همه چیز خود را برای تحقق آرمان ها فدا می کند. طبعاً یک حقوقدان بسیجی هم باید چنین باشد و در هیچ صحنه ای از صحنه های خدمت صادقانه به مردم و کشور غایب نباشد. مقدمه چنین حضوری، البته به روز بودن و آگاهی است. کسی می تواند خدمت مؤثر داشته باشد که به تعبیر روایات، «عالم به زمان» باشد. اصول و معیارها همیشه ثابت هستند، اما روش ها و مصداق ها قابل تغییر. چه فراموشی اصول، و چه غفلت از تحولات، هر دو مانع جدی برای تأثیرگذاری هوشمندانه است. پس در قدم اول نباید اصول و معیارهای بنیادین را در کوران حوادث روزگار، در آزمون ها و ابتلائات، فراموش کنیم. عقب نشینی از اصول، اولین آسیب را به اهداف نظام و انقلاب اسلامی وارد می کند.

این اصول هم همان محورهایی است که بر مبنای آموزه های اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله وسلم) توسط حضرت امام و مقام معظم رهبری بارها تبیین و تکرار شده است. نباید گذاشت غبار تحریف و فراموشی بر این راهبردها بنشینند. به همین جهت هم هست که بازخوانی مستمر و مکرر سیره عملی و گفتارهای امام و رهبری ضروری است. شاخص ها، همان است که ولی امر معین می کند.

نقش خاص و اختصاصی حقوقدان بسیجی هم مربوط به حوزه دانش و تخصص او است. اگر نگوییم تنها هدف نظام و انقلاب، برقراری عدالت است، حداقل باید قبول کنیم که از اصلی ترین اهداف است، و ما این توفیق را داریم که هم در حوزه نظری و هم در حوزه عملی در خدمت

احقاق حق و بسط عدالت قرار بگیریم. از هیچ کس به اندازه ما انتظار نمی رود که برای تحقق این هدف تلاش کند. قانون گذاری و قضا دو مظهر مهم این هدف هستند. مشارکت جدی در اصلاح قوانین گذشته و پرکردن خلایق قانونی جدید کاری است که این عزیزان می توانند انجام دهند. همچنین معتقدم حضور در عرصه قضاوت و وکالت برای حقوقدانان بسیجی از اولویت برخوردار است و می تواند بخشی از مشکلات موجود را رفع کند. البته مسئولان امر هم در این زمینه باید احساس وظیفه کنند و به دور از شعار، و در عمل نشان دهند که ارزش و اثر حضور انسان های عدالت طلب و صریح اللهجه را ترجیح می دهند.

■ وضعیت حقوقی قانونی و قضایی کشور با وضعیت مطلوب چه نسبتی دارد؟

کارهای زیادی انجام شده است اما نمی توان انکار کرد که با وضع مطلوب و آنچه انتظار می رود، فاصله زیادی داریم. مردم عزیز ما از ناکارآمدی برخی قوانین و همچنین از نابسامانی های موجود در دستگاه قضایی رنج می برند و حتماً باید به این رنج خاتمه داده شود. یکی از اصول و معیارهایی که گفتم ثابت هستند، همین است که اولاً قوانین کشور به روز و کارآمد باشند و حال آنکه در بسیاری از موارد چنین نیست. مثلاً مقررات مالی و بانکی کشور نیازمند یک تحول جدی و اساسی است. گرچه قوانین موجود مغایر با شرع تشخیص داده نشده اند، اما پویایی و ظرفیت بی انتهای فقه شیعه این امکان را در اختیار ما قرار داده است که بتوانیم مدل های جدید و ابتکاری خلق نماییم. مقررات انتخاباتی هم همین مشکل را دارند. نظام انتخاباتی موجود حتماً باید با معیارهای اسلامی مورد بازنگری قرار بگیرد و عرصه را برای شارلاتانیسم تبلیغاتی تنگ نماید.

قوانین مربوط به خانواده، احزاب رسانه ها و ده ها مورد دیگر هم

می‌توان مثال زد که در صورت عدم اصلاح، مشکلات بیشتری برای نظام در پی خواهد داشت. ثانیاً دستگاه قضایی میزان الحرازه اسلامیت و موفقیت نظام است. به تعبیر رهبر معظم انقلاب، باید به جایی برسیم که هر ستم‌دیده‌ای در پناه قوه قضاییه احساس آرامش کند. دسترسی به دادگاه صالح و تظلم و دادخواهی باید آسان و کم‌هزینه و اطمینان‌بخش باشد. گفتیم که کارهای زیادی انجام شده ولی افکار عمومی هنوز هم مطالبات مهمی از ما در این زمینه دارد.

البته برای رفع این مشکلات و رسیدن به وضعیت مطلوب، تکالیف قوه مجریه را هم نباید فراموش کرد. متأسفانه گاهی قوانین خوبی هم که نوشته می‌شود، در عمل چندان جدی گرفته نمی‌شود. مدیران اجرایی باید قوانین را به منزله رساله عملیه شغل خود تلقی کنند و از تخلف یا دورزدن قانون بپرهیزند.

همچنین نیازها و کمبودهای قوه قضاییه سهم زیادی در عقب ماندن از سرعت مطلوب دارند و دولت باید به این امر مهم هم اهتمام داشته باشد.

■ نقش سازمان بسیج حقوقدانان در تعالی حقوقی کشور بیان فرمائید؟

سازمان بسیج حقوقدانان نه فقط در تعالی وضعیت حقوقی کشور که در بهبود نظام قضایی و اجرایی هم می‌تواند نقش مؤثری ایفا کند. این سازمان با تجمیع ظرفیت‌های عظیم انسانی در بسیج می‌تواند برای رفع همه معضلاتی که به آنها اشاره شد نقش سازنده داشته باشد.

برای مثال، بازخوانی و تدوین اصول و معیارها از دیدگاهی مستقل و دلسوزانه، ارزیابی وضعیت موجود و نقد سازنده وضعیت فعلی، ارائه

راهکارهای دینی و انقلابی، همراه با خلاقیت و ابتکار از جمله وظایفی است که این سازمان می‌تواند بهره بگیرد. اجرای سیاست جذب حداکثری و تربیت کادر مؤمن و انقلابی هم از دیگر کارهای مهم است. جوان بودن بسیج و حاکمیت روحیه انقلابی و عدالت‌خواهانه یک سرمایه بزرگ است که همه نهادها و قوای کشور باید از آن استفاده کنند و بدانند که اگر از آن غفلت نمایند و آنان را در پیچ و خم زندگی و مشکلات روزمره فراموش کنند، به شهادت امام خمینی علیه السلام در آتش خشم الهی خواهند سوخت.

نکته دیگری که همین جا مایل به تکرار آن هستم، فراموشی بودن فرهنگ بسیج است. آیا این سازمان نمی‌تواند به شکل‌گیری سازمان بین‌المللی حقوقدانان همت گمارد؟ ظلم‌های فاحش به شیعیان و مسلمانان و نقض حقوق اولیه آنان روز به روز در حال گسترش است و من فکر می‌کنم علاوه بر وظیفه دینی، از نظر انسانی و حقوقی هم مکلف به حمایت همه‌جانبه از این مظلومان هستیم.

من در میان دانشجویان خود، استعداد‌های درخشانی را می‌شناسم که حاضرند و بلکه مشتاقند تا در این زمینه کار جهادی کنند اما جایی برای آغاز این خدمت بزرگ نیافته‌اند. عراق، بحرین، یمن، افغانستان، سوریه و حالا نیجریه را نگاه کنید! شما می‌توانید با حمایت دولت و بسیج برای خاتمه دادن به این صحنه‌های دردناک امداد رسانی حقوقی کنید.

■ حقوقدانان بسیجی برای تشکیل یک مجلس ناب انقلابی مبتنی بر آرمان‌های بنیادین اندیشه امام خمینی چه وظیفه‌ای دارند؟

مهم‌ترین وظیفه آنان تبیین شرایط و صفات یک مجلس مطلوب و نمایندگان مورد قبول براساس معیارهای اسلامی و انقلابی است. فرهنگ بسیجی باید بر انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان حاکم شود. هرچقدر نقش تبلیغات، پول و قدرت در فرآیند انتخابات بیشتر شود، ما از این فرهنگ دورتر شده‌ایم.

مجلس ناب انقلابی، یعنی مجلسی متشکل از مدرس‌های زمانه، و لابد قبول دارید که با چنین مجلسی خیلی فاصله داریم. بسیج می‌تواند چتر گسترده‌ای برای همه نیروهای وفادار به نظام، با هر گرایش و سلیقه‌ای، باشد تا با هماهنگ‌کردن و همسوسازی نیروها و تلاش‌ها، هرچه بیشتر به چنین مجلسی نزدیک‌تر شویم.

پس از انتخابات هم، البته این وظیفه ادامه دارد. نباید گذاشت کسانی با شعارهای خوب و انقلابی وارد مجلس شوند و سپس خدای ناکرده طور دیگری عمل کنند. بی‌گیری مطالبات مردم و رهبری از مجلس و رصد خیرخواهانه عملکرد نمایندگان کمک بزرگی به تشکیل مجلسی متناسب با شأن این نظام و این ملت است.

■ از وقتی که در اختیار ما قرار دادید متشکریم.

در گفتگو با دکتر عباسعلی کدخدایی مطرح شد؛

قانون انتخابات خلاءهای جدی دارد

اشاره: دکتر عباسعلی کدخدایی حقوقدان بسیجی، رئیس شورای عالی سازمان بسیج حقوقدانان، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و مشاور عالی دبیر شورای نگهبان است. وی که سابقاً عضو سابق شورای نگهبان، سخنگو و معاون اجرایی و امور انتخابات این نهاد بوده است بطور کامل با فرآیند انتخابات و نظارت بر آن آشنا و خلاءهای موجود در این عرصه را می شناسد. در دوره مسئولیت ایشان در این شورا نیز حوادث مهمی از جمله فتنه ۸۸ و انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ اتفاق افتاد که از جهات متعدد حائز اهمیت بوده است.

نیز بسیار ساده است، طبیعتاً تعداد افراد ثبت نام شده بسیار بیشتر از افرادی می شود که احراز صلاحیت می شوند. به نظر میرسد علت این مسئله این باشد که زمان ثبت نام کاندیداها به لحاظ قانونی سخت گیری لازم صورت نمی گیرد و همین امر باعث می شود هزینه رد صلاحیت بسیاری از کسانی که شرایط اولیه ثبت نام را هم نداشتند بالا رفته و زحمت رسیدگی به صلاحیت کاندیداها را واجد شرایط را بیشتر کند. آیا شما در این خصوص خلاء و نقصی در قانون یا اجرا حس می کنید یا خیر؟

ضمن عرض خوش آمد خدمت شما مهمانان گرامی و عرض تبریک به سبب سالروز امامت ولی عصر (عج) باید عرض کنم که بحث انتخابات مسائل مختلفی دارد و این مدتی که از انقلاب سپری شده است تجربیات مختلفی را از اتفاقات مختلف در کشور داشته ایم. قوانین ما هم در طول سالهای گذشته مورد جرح و تعدیل واقع شده است من اگر بخواهم پاسخ سؤال شما را روشن تر بیان کنم ابتدا باید چارچوب کلی تری را عرض کنم تا ببینیم چرا اتفاقاتی این گونه رخ می دهد. یعنی یک ثبت نام حداکثری - در حالی که نیاز مجلس که حدود ۳۰۰ نماینده دارد و یا ریاست جمهوری که یک نفر نیاز است ده ها برابر این تعداد

با توجه به فرارسیدن ایام انتخابات مجلس خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی، در آستانه پنجمین گردهمایی حقوقدانان بسیجی سراسر کشور در مشهد مقدس فرصتی دست داد تا با این استاد حقوق عمومی به گفتگو بنشینیم و از خلاءهای قانونی در عرصه انتخابات و روند تأیید صلاحیت ها سئوالاتی را بپرسیم. سئوالاتی که با صبر و حوصله مثال زدنی ایشان پاسخ داده شد.

دکتر کدخدایی در این گفتگو از نقص قوانین انتخابات در کشور، ناکارآمدی احزاب موجود، لزوم ساماندهی احزاب و چارچوب مندی کاندیداها در آنها، تبیین فرآیند نظارت بر انتخابات و مسئولیت های شورای نگهبان در این خصوص و نقش حقوقدانان بسیجی در این عرصه می گوید.

مشروح این گفتگو را با ویژه نامه سازمان بسیج حقوقدانان در ادامه میخوانید:

مصاحبه و گفتگو از: علیرضا قدسی و محمد سلیمانی

■ در زمان انتخابات (مجلس و ریاست جمهوری و شوراها) تعداد کثیری از افراد برای نامزد شدن اقدام می کنند و از آنجا که فرآیند ثبت نام

ثبت نام می‌کنند که هم هزینه‌هایی را برای نظام جمهوری اسلامی ایران و برای داوطلبین و ارگان‌های مختلف دارد که اینها پیامدهای خوبی نیست.

بخشی از نظام انتخاباتی ما قوانین مؤثر و آینده‌نگر نیستند که این باید اصلاح شود البته وقتی مجلس نتوانست در این زمینه کار اساسی انجام دهد خوشبختانه مقام معظم رهبری این موضوع را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده‌اند و مجمع تشخیص مصلحت نظام در صدد تعیین سیاست‌های کلی انتخابات است که امیدواریم با تعیین آن سیاست‌ها مجلس هم راهش را بهتر پیدا کند و قوانین انتخاباتی را وضع کند که مطلوب نظام اسلامی همراه با رعایت اقتضائات موجود باشد. بخشی از این برگشت به مکانیزمی است که ما در روند انتخابات در نظر گرفته‌ایم و از آنجا که نظام ما از ابتدا یک نظام مردمی بوده است و حضور مردم خیلی پررنگ بوده است همیشه این نگرانی بوده است که در صورت تغییر مکانیزم موجود سبب کمزنگ شدن حضور مردم می‌شود. از جمله این موارد همین بحث احزاب است که همیشه ما اظهار نظرات متعددی را پیرامون آن داشته‌ایم.

وضعیت ما در مورد احزاب به درستی روشن نیست. احزاب اگر به درستی تعریف شوند و به درستی در سطوح مختلف حضور داشته باشند می‌توانند کمک موثری هم به نامزدها و هم به دستگاه‌هایی که متولی امر انتخابات هستند و هم در روشنگری مردم مفید واقع شوند. اگرچه ما قانون احزاب داریم و تعدادی از احزاب نیز ثبت شده است اما متأسفانه ما احزاب موثری نداریم زیرا از یک طرف مردم نتوانستند رابطه خوبی با احزاب برقرار کنند و هم ما لوازم این کار را فراهم نکرده‌ایم چون اگر حزب می‌خواهد کاندیدایی را معرفی کند اینها هنگامی که به مجلس وارد می‌شوند اینکه در آنجا بین منتخبین و احزاب چه رابطه‌ای وجود دارد معلوم نیست، چه اثری دارد این فعالیت حزب، معلوم نیست. ابتدا باید این مساله روشن شود ما ابتدا قوانین مورد نیاز در مورد احزاب را باید به گونه‌ای در نظر بگیریم که بتوانند فعالیت موثری را داشته باشند و مثلاً در مجلس بتوانند سهمی را داشته باشند اگر اکثریت یا اقلیت را دارند. بنابراین ما تکلیف خود را نسبت به احزاب روشن نکرده‌ایم.

وقتی قانون مکتوبی را نداریم و احزاب موثری را نداریم؛ مسئولین و نهاد‌های متولی انتخاب ما چه از لحاظ نظارتی و اجرا ناچار هستند در میدان باشند و براساس همین قوانین ناقص و همین قوانین ناکارآمد اقداماتی را انجام دهند که البته تبعاتی نیز دارد. طبیعتاً در جامعه‌ای مانند جامعه ما که از لحاظ سیاسی بالنده است و مردم در صحنه حضور دارند ما نمی‌توانیم با ابزارهای حداقلی در رابطه با حضور مردم و نامزدها تصمیم‌گیری کنیم. ناچاریم که اینها را توسعه دهیم مثلاً وزارت کشور بحث‌های اجرای انتخابات را با سازکارهای گسترده‌تری در نظر بگیرد، شورای نگهبان یک سازوکارهای وسیعتری را پیش‌بینی کند که این مصلحت نیست بلکه معتقدیم که نهاد‌های ذیربط در امور تصدی باید وظایفشان تفویض شود به نهاد‌های مردمی و شبه مردمی مانند احزاب که آنها خودشان بتوانند بر اساس منافع نظام تصمیم بگیرند.

■ یعنی نمایندگان را احزاب معرفی کنند؟

یکی از راه‌های آن همین است اگر نظام ما حزبی شود مجلس برای احزاب سهمی داشته باشد اینکه ما چرا از ابتدا جلوی این ثبت نام‌های بی‌رویه را نمی‌گیریم طبق قانون این امکان وجود ندارد و هرکس شرایط حداقلی را دارد می‌تواند ثبت نام کند. ولی همه هم امروزه اذعان دارند غالب این ثبت نام‌ها برای حضور در مرحله انتخابات نیست به دلایل دیگری است. نهایتاً شورای نگهبان و نهاد‌های نظارتی ناچارند که صلاحیتشان را تأیید نکنند و اینها به عنوان رد صلاحیت شده در افکار

عمومی شناخته می‌شوند در حالی که شرایط ثبت نام را هم نداشته‌اند. در حالی که ما اگر ابراهایی را داشته باشیم که پیشاپیش این آگاهی را به مردم بدهد که کسی که بتواند مدیریت کند و افرادی که در حوزه‌های سیاسی فعالیت دارند و شایستگی‌های اولیه را دارند ثبت نام کنند این موضوع سبب می‌شود تا ما ثبت نام حداکثری و بی‌رویه نداشته باشیم و مشکل حل خواهد شد.

■ **با توجه به اینکه ملاک‌هایی که در قانون آمده است حداقلی است، آیا کسانی که تأیید صلاحیت می‌شوند می‌توانند همه صلاحیت‌های ناشی از امر نمایندگی را به خوبی انجام دهند؟**

در عرایض قبلی هم اشاره کردم که ما یک شرایطی را در قانون انتخابات قرار داده‌ایم؛ مواد ۲۸، ۲۹ و ۳۰ قانون انتخابات در مجلس که مرتب اینها توسط نمایندگان دوره‌های مختلف تغییر می‌کند (این هم یک مشکل دیگری است) به آن اشاره دارد اما نکته مهم‌تر این است که ما فردی که برای آن پست مشخص مورد نیاز است را انتخاب نمی‌کنیم.

■ **منظور شما مردم است؟**

به هر حال به دلیل اینکه که صلاحیت فرد تأیید می‌شود مردم به آن رأی می‌دهند که یک بخشی همین است که انتخابات، انتخاباتی کاملاً مردمی است و البته این روزها تحت تأثیر تبلیغات و الزاماً شایستگی‌ها را مدنظر قرار نمی‌دهند و چون این شایستگی‌ها الزاماً مدنظر قرار نمی‌گیرد نمی‌توانیم بگوییم تمام کسانی که در این پست‌ها قرار می‌گیرند همه افراد مطلوبی هستند.

■ **ما نمی‌توانیم در قوانین به گونه‌ای پیش‌بینی کنیم که افرادی که انتخاب می‌شوند افرادی مؤثر باشند؟**

اینکه عرض کردم شایستگی‌های لازم را داشته باشند یعنی اینکه فرائز از شرایط اولیه سن و داشتن مدرک تحصیلی و فقدان سوء سابقه است که با این سه شرط خیلی‌ها تأیید می‌شوند و رأی می‌گیرند ولی وقتی در مجلس می‌روند چقدر می‌توانند برای کشور مؤثر باشند؟

احزاب علاوه بر اینکه به پالایش اولیه کمک می‌کنند و از ثبت نام‌های بی‌رویه جلوگیری کنند افرادی را هم معرفی می‌کنند که حداقل‌هایی در زمینه‌های سیاسی و شایستگی‌ها دارند. احزاب حیات خلوتی است که افراد در آنجا تمرین سیاست می‌کنند و سیاست ورز می‌شوند و بعد در یک نهاد سیاسی و تقنینی شروع به کار می‌کنند که این می‌تواند بسیار به انتخاب افراد شایسته کمک کند و اگر احزاب، احزاب مؤثری باشند در طول مسئولیت فرد منتخب از او مراقبت می‌کنند و نظارت بر آنها دارند. الان ما این را نداریم و کسی بر نمایندگان نظارت نمی‌کند. قانونی چند وقت پیش با تأکید مقام معظم رهبری در مجلس تحت عنوان «قانون نظارت بر نمایندگان مجلس» شکل گرفت. عملکرد این قانون چیست و چقدر به مردم گزارش داده شده است؟ هیچ‌گونه گزارشی داده نشده است. احزاب به صورت غیر محسوس در رویه و عمل این نظارت را انجام می‌دهند و فرد نماینده نیز به صورت طبیعی مراقب فعالیت و شایستگی‌هایش هست.

■ **پیش از این هم در رابطه با تغییر نظام سیاسی از نیمه ریاستی- نیمه پارلمانی به پارلمانی صحبت‌هایی مطرح شده بود. به نظر شما**

این تغییر چقدر می‌تواند به حل مشکلات و موانع موجود در انتخابات کمک کند؟

به صورت قطعی نمی‌توان صحبت کرد و منوط به متغیرهای زیاد و مولفه‌های متعددی است که مسائل مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اجرایی و حقوقی تأثیر خواهد داشت و ما نمی‌توانیم به صورت مطلق بگوییم که ما اگر نظاممان را از شکل فعلی به پارلمانی محض بردیم پس همه مشکلات ما حل خواهد شد خیر. باید کارشناسان ضعف‌ها بررسی کنند و ما آن ضعف‌ها را برطرف کنیم. اگر به اینجا رسیدیم که شکل و ساختار نظام را تغییر دهیم و یا شیوه‌های جدید را اتخاذ کنیم می‌توانیم به سراغ آن مورد برویم. اینکه نظام پارلمانی از نظام دیگری بهتر باشد و یا نظام ریاستی از دیگر نوع نظام‌ها بهتر است اینگونه نیست. نظام پارلمانی نمونه‌اش در انگلستان است و نظام ریاستی نیز در آمریکا بارزترین نمونه آن وجود دارد. آیا نظام پارلمانی برای آمریکا و یا برعکس استفاده کردن نظام ریاستی در انگلستان مناسب است؟ یقیناً درست نیست زیرا شرایط و اقتضات هر جامعه‌ای متفاوت است. بنابراین باید براساس نیازهای آن جامعه و به صورت استقرایی کار کنیم.

■ **بحث کارآمدی کاندیداها شد. شما موافق هستید که کارآمدی هم به عنوان یکی از شاخصه‌های ارزیابی کاندیداها در قانون بیاید؟**

به نظر من کارآمدی و شایستگی‌ها با قانون درست نمی‌شود ممکن است یک شرایط حداقلی ذکر شود مثلاً در بحث کارآمدی می‌گوییم تخصص که این در مورد مجلس آمده است و یا کارشناسی ارشد که به نوعی آمده است. در دوره اول مجلس تنها سواد خواندن و نوشتن لازم بود ولی در حال حاضر مساله داشتن کارشناسی ارشد و ۵ سال سابقه کار را مطرح کرده است خیلی‌ها این شرایط را دارند اما آیا کسانی که این شرایط دارند الزاماً می‌توانند نماینده خوبی باشند و می‌توانند در مقام ریاست جمهوری و یا شورای شهر خوب عمل کنند؟ شایستگی و کارآمدی خودش را در طول یک دوره فعالیت سیاسی نشان می‌دهد و احزاب همان پایگاه اولی است که فرد شایستگی خود را در آنجا نشان می‌دهد و اگر شرایط لازم را داشت آن وقت به بیرون حزب عرضه می‌شود که این خیلی مؤثر است. ما الان با این مواجه هستیم که مقامات انتخابی ما غالباً تجربه سیاست ورزی نداشتند و از یک پست اجرایی به نمایندگی و دیگر بخش‌های انتخابی منتقل شده‌اند.

■ **چقدر شورای نگهبان در مسئله انتخابات مسئولیت‌های اجرایی و یا نظارتی دارد؟ چقدر در قانون شفاف است که شورای نگهبان تا چه میزانی می‌تواند وارد مسائل اجرایی شود یا خیر؟ منشأ نگرانی‌هایی که اخیراً در این حوزه مطرح شده است کجاست؟**

من اشاره کردم که در حوزه انتخابات ما قوانین مؤثر و کارآمدی نداریم و قوانین ما اشکالات متعددی دارد اما آنچه ممکن است این است که بعد نظارت یک نظارت عام و مؤثر و جامع را برای شورای نگهبان در نظر گرفته‌اند و البته شورای نگهبان در تلاش است که در حوزه‌های اجرا وارد نشود.

وضعیت شورای نگهبان مانند دو مرجع رسیدگی قضایی است که یکی

دادگاه بدوی و دیگری دادگاه تجدیدنظر باشد. در دادگاه تجدیدنظر گفته شده است آراء دادگاه بدوی قابل نقض است پس می‌تواند یک موقعی اعلام کند که آن رأی نقض می‌شود دوباره رسیدگی کنید این موضوع را ما در رابطه با هیئت‌های نظارت و هیئت‌های اجرایی در کشور داریم. گاهی اوقات به دادگاه تجدیدنظر گفته می‌شود خود راسا رسیدگی کن و رسیدگی ماهوی کن، پس این رسیدگی ماهوی صورت می‌گیرد. قانون این امکان را فراهم کرده است که بحث نظارت نظارت جامع و موثری است یعنی اگر شورای نگهبان ببیند که هیئت‌های اجرایی کار خود را به درستی انجام نداده‌اند می‌تواند ورود کند و تصمیم گیری نماید این موضوع با اجازه قانون صورت گرفته است و دیگر گفته نمی‌شود این اجرا است.

از همان باب نظارت است که شورای نگهبان وارد شده است حال کسی ممکن است بگوید این ورود شورای نگهبان به اجرا است که اینگونه نیست. ضمن اینکه ما پایبند به قانون هستیم قانون گفته است بررسی صلاحیت نامزدهای مجلس خبرگان رهبری با فقهای شورای نگهبان است این موضوع کاملاً اجرایی است اما این را قانون تفویض کرده است و ما نمی‌توانیم بگوییم شورای نگهبان نباید ورود پیدا کند. پس تکلیف قانون چیست؟ قانون این وظیفه را برعهده فقهای شورای نگهبان قرار داده است. قانون به هیئت‌های نظارت و هیئت‌های مرکزی نظارت گفته است که اگر هیئت‌های اجرایی تصمیمشان درست نبود شما ورود پیدا کنید و ما نمی‌توانیم جدل کنیم که شورای نگهبان فقط نظارت کند و وزارت کشور تنها اجرا. اگر این تردید مطرح شود در موضوع وزارت کشور نیز مطرح خواهد شد. اصولاً چه کسی گفته است وزارت کشور فقط باید اجرا را داشته باشد؟ در قانون اساسی که نیامده است.

اما در قوانین عادی گفته است ممکن است فردا فردی بگوید وزارت آموزش و پرورش امور اجرایی انتخابات را انجام دهد و چرا آموزش و پرورش انجام ندهد؟ به این سبب که قانون گفته است وزارت کشور این مسئولیت را انجام می‌دهد. اگر از این مجادلات بخواهیم طرح کنیم نسبت به اجرا نیز مطرح می‌شود. نظارت شورای نگهبان در اصل ۹۹ ذکر شده است آن نظارت را قوانین عادی تفسیر کرده است و قوانین عادی مقرر می‌دارند شورای نگهبان هیئت‌های نظارتش بررسی کنند اگر هیئت اجرایی نظر صحیحی نداد بررسی کنید شما نظر صحیح را بدهید حال می‌خواهید بگویید این اجرا است؟ این را قانون تصریح دارد یا اینکه نظارت است؟ نظارت را نیز قانون می‌گوید.

■ آقای دکتر فکر می‌کنم قانون این موضوع را به شکل شفاف بیان نکرده و به همین میزان اکتفا شده که هیئت‌های نظارتی خودشان می‌توانند تصمیم بگیرند. البته معنی ضمنی این مورد این است که لوازم تصمیم گیری را هم مهیا کند ولی این بطور شفاف بیان نشده. شاید به همین خاطر است که در مورد دفاتر نظارتی شورای نگهبان هم جای مجادله وجود دارد.

در مورد دفاتر نظارتی که می‌فرمایید باید عرض کنم که اعضای شورای نگهبان ۱۲ نفر هستند. چگونه ۸ هزار نفر را می‌توانند بررسی کنند یا کمتر از این ۲ هزار نفر را چگونه می‌توانند بررسی کنند؟ از قدیم هم همین بوده است هیئت‌هایی را شورای نگهبان در موقع انتخابات تعیین می‌کردند

و اینها انتخابات را برگزار می‌کردند این هیئت‌ها همچنان باقی هستند و تغییری نکرده‌اند برای اداره این هیئت‌ها چند نفر در هر استانی حضور دارند و به این هیئت‌ها کمک می‌کنند.

این در بودجه کل کشور آمده است سازمان برنامه و بودجه در واقع این را تصویب کرده و همه براساس بودجه‌های جاری کشور صورت می‌گیرد که در واقع مصوبه مجلس را دارد بنابراین این هم قانون است و قانونگذار وجود این دفاتر را قبول کرده است.

شورای نگهبان مرتب با دستگاه‌های مختلف با دیوان محاسبات، وزارت کشور، وزارت آموزش و پرورش ارتباط دارد و در رابطه با دفاتر مکاتبه دارد اگر قانونی نبود که ورود نمی‌کردند. هزینه‌های شورای نگهبان مانند هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی باید قبل از همه طی یک موافقت نامه‌ای با سازمان برنامه و بودجه به امضای طرفین برسد اگر این کار صورت نگیرد خلاف قانون است. هزینه این دفاتر به صورت جزئی و ریز به امضای سازمان برنامه و بودجه که دولتی است و شورای نگهبان می‌رسد بنابراین این قانونی است که صورت می‌پذیرد. اینکه گفته می‌شود قانونی نیست اینها بیشتر فضا سازی سیاسی است و منطق قوی در پشت آن نیست. اما اینکه قوانین دارای اشکالاتی است درست است و ما هم می‌گوییم که این مشکل وجود دارد یک مشکل بزرگ ما اصلاح قوانین انتخاباتی است که مشکل دارد. اینکه قانون اشکال دارد من قبول دارم و باید اصلاح شود لیکن توجه داشته باشید که ادوار مختلف و دستگاه‌های اجرایی هیچ گاه برای اصلاح قانون انتخابات اقدام جامع و موثری بر نداشته‌اند که این جای سؤال دارد.

■ یکی از مسائل دیگری که در خصوص بررسی صلاحیت‌ها وجود دارد این است که شورای نگهبان در بررسی صلاحیت‌ها (خبرگان، مجلس و شوراهای) مصالح را در نظر می‌گیرد و یا خیر، تنها به آنچه که در قانون بیان شده اکتفا می‌کند و طبق مَر قانون صلاحیت‌ها را بررسی می‌کند؟ البته موضوع این نیست که مصالح چیزهایی باشد که در ذهن اعضا باشد بلکه منظور همان مصالح کلی کشور است که در قانون نیامده است؛ آیا شورای نگهبان هم آن مصالح را در ذیل این قانون در نظر می‌گیرد؟

مطلب دیگر اینکه در زمان انتخابات و همزمان با عدم تأیید صلاحیت برخی از کاندیدا مردم سؤال می‌کنند که این کاندید را چه مکانیسمی تشخیص داده می‌شوند که مثلاً التزام به ولایت فقیه ندارند یا واجد محورهای دیگر نیستند. آیا مکانیسم و ضابطه مشخصی برای تشخیص این موارد وجود دارد که بین اعضا متفق باشد یا خیر؟

به نظر من این که روشن است ما شرایطی را در قانون داریم و شورای نگهبان موظف است براساس این بندهای قانونی تصمیم گیری کند و اظهار نظر نماید و لاغیر. اما اینکه چه کسی این را تشخیص دهد هیئت‌های نظارت، هیئت مرکزی و شورای نگهبان است. حال شما اسم این را مصلحت می‌گذارید و این مصلحت است خب این نظر شما است. اما اینکه بگویید خلاف قانون عمل کنند اینگونه نیست. همه کسانی که در شورای نگهبان پرونده آنها مطرح می‌شود باید اعلام شود اگر صلاحیت کسی تأیید نشده است براساس چه بندی از قانون صورت گرفته است. وقتی کسی صلاحیتش تأیید نمی‌شود به وزارت

کشور و فرمانداری‌ها اعلام می‌کنند و فرمانداری طی یک فرم رسمی در آن نوشته است که صلاحیت شما بنابر نظر هیئت نظارت و با استناد مثلاً به بند ۳ یا ۲ و یا ۴ ماده ۲۸ قانون انتخابات تأیید نمی‌شود. به همه نامزدها این ابلاغ می‌شود اما نکته مهم این است که نامزدها می‌گویند مستندات این را به من بگویید مستندات این خیلی زیاد است که مراجعه کنند به آنها گفته می‌شود. اما وقتی گفته می‌شود می‌گویند ما این را قبول نداریم که باید گفت تشخیص این با هیئت نظارت و هیئت مرکزی و شورای نگهبان است. من یک زمانی عضو شورای نگهبان بودم و حق رأی داشتم و تشخیص من این بوده است که شخصی صلاحیت ندارد یا صلاحیت ندارد الان که عضو نیستم حق ندارم اظهار نظر کنم.

■ اگر فردی رد صلاحیت و یا تأیید صلاحیت شود و اینکه آیا در پی این موضوع هزینه‌ای را به نظام تحمیل خواهد کرد یا خیر نیز در احراز صلاحیت مؤثر است؟

آن یک بحث کلان است که اگر بخواهید از این دید نگاه کنید مجلس نگاهش مصلحتی است، دولت نگاهش مصلحتی است و مجمع تشخیص نیز مصلحتی تصمیم می‌گیرد چون طبیعی است که مصالح کلان نظام همیشه مدنظر است. اگر مصلحت را بگویید منافع ملی است درست است ولی اگر مصلحت را اختلاف سلیقه شخصی بگیریم مثلاً من به فردی علاقه دارم و دیگری ندارد این که مصلحت نیست و چنین چیزی در شورای نگهبان اصلاً مطرح نیست.

■ اگر منافع ملی ایجاب کند شخصی تأیید صلاحیت شود درحالی‌که ملاک‌های ذکر شده در قانون را دارا نباشد آیا او تأیید صلاحیت می‌شود یا خیر؟

خیر اگر فردی شرایط قانونی را نداشته باشد به هیچ وجه تأیید صلاحیت نمی‌شود. چون همه اینها معطوف به یک روش خاص است یعنی شرایط را که در قانون آورده‌اند برخی احراز این شرایط را برعهده هیئت نظارت و هیئت مرکزی شورای نگهبان گذاشته‌اند. در شورای نگهبان یا هیئت‌های نظارت فرد باید رأی هم بیاورد اگر رأی نداشت معلوم است که اعضای شورای نگهبان موافق نیستند که ایشان آن شرایط را دارد یا عکس آن. پس باید فرد شرایط را داشته باشد و شرایط تشخیص با یک نفر نیست.

مثلاً یک زمانی در دادگاه یک قاضی داریم که وقتی یک فرد متهم را پیش قاضی می‌آورند و بعد از اینکه رسیدگی انجام می‌شود قاضی می‌گوید به تشخیص من این فرد مجرم است و چون مجرم است به استناد بندهای موجود در قانون مجازات باید این فرد مجازات شود. ولی در شورای نگهبان ما علاوه بر اینکه شرایط قانونی را بررسی می‌کنند و مستندات را بررسی می‌شود نهایتاً اعلام می‌گردد رأی بدهید ببینیم این فرد صلاحیت دارد یا ندارد که آن رأی است که در مرحله نهایی باید تصمیم‌گیری شود در آن رأی‌گیری هر فردی ممکن است به دلایلی به آن فرد رأی مثبت یا منفی دهد این دلایل آن فرد را عضو دیگر ممکن است نداشته باشد ممکن است نظرش خلاف نظر فرد دیگر از اعضا باشد بنابراین در رأی آن عضو نوع نگاه و میزان اطلاع تأثیر می‌گذارد. پس آن رأی‌گیری است که مصالح کشور و منافع کشور و شرایط قانونی دایر مدار این می‌شود که آن رأی لازم را هم داشته باشد و چون یک نفر نیست

و شورایی تصمیم‌گیری می‌شود و قانون می‌گوید نظر شورا لازم الاجرا است. اختلاف سلیقه شخصی ورود پیدا نمی‌کند و تشخیص اعضا نهایتاً به وسیله رأی آنها اعلام می‌شود و جمع این آراء است که تکلیف و منافع و مصالح را روشن می‌کند غیر از این باشد که در حوزه اختیارات حکومتی ولی فقیه قرار می‌گیرد مثلاً در دوره‌هایی تشخیص شورای نگهبان برای عدم صلاحیت تعدادی از افراد بوده است و تأیید هم نشدند ولی مقام معظم رهبری فرمودند این افراد نیز صلاحیت برای این دوره از انتخابات را داشته باشند. این می‌شود آن مصلحتی که مدنظر شما است.

■ به نظر شما ضابطه تشخیص صلاحیت‌های افراد توسط اعضای شورای نگهبان چیست؟ آیا همه اعضا بر اساس ضابطه‌های یکسان تطبیق افراد را با ملاک‌ها می‌سنجند یا خیر؟ و اگر خیر آیا بهتر نیست ملاک‌ها کمی تر شود به شکلی اگر هرکسی در آن موضع قرار گرفت تا حد زیادی بتواند تصمیم مشابه بگیرد؟

ببینید اینها امور اعتباری و کیفی است ما هم بر این نظر هستیم که تا جایی که امکان دارد این امور را قانونگذار کمی کند ولی کمی هم که بشود تشخیص آن بر عهده آن عضوی است که در آن جلسه است.

■ مثلاً در خصوص ملاک مدیر و مدبر بودن می‌شود سوابق مدیریت فرد را در سطوح مختلف در نظر بگیریم. این که نیازی به تشخیص ندارد و با توجه به سطح و میزان خدمت افرادی که ثبت نام کرده‌اند کاملاً روشن است.

ببینید به عنوان مثال اگر موضوع مدیریت ۵ ساله فرد در نظر گرفته شود حال این مدیریت مثبت بوده است یا منفی بوده است؟ ممکن است فردی از نزدیک با آن مدیر آشنا باشد و مدیریت او را تأیید نکند ولی فرد دیگری ممکن است این مساله را نداند و دو گونه رأی ممکن است داده شود یکی منفی و دیگری مثبت. چون امور اعتباری است تشخیص آن بایک فرد است و این چالش وجود دارد و هرچه کمی‌تر شود روشن‌تر می‌شود اما تمام نمی‌شود. مانند تشخیص قاضی است که بر مجرمیت فردی حکم می‌دهد و نهایتاً مجازات تعیین می‌کند ممکن است به شعبه دیگری داده شود آن فرد دیگر مجازات نشود و او را تبرئه کند در حالی که قانون و مستندات یکی است اما استدلال دو قاضی متفاوت است. اینجا نمی‌توان گفت رأی هر دو قاضی اشتباه است و یا باید مرجع دیگری را تعیین کنیم و بلکه باید به قانون تمکین کرد.

■ به عنوان سؤال آخر، یکی از اقلشاری که در جامعه ما مسئولیت‌های متعددی را در ارتباط با مردم و حقوق آنها به عهده دارند حقوقدان‌ها هستند. باتوجه به نزدیکی ایام انتخابات و باتوجه به اینکه حضرت‌تعالی رئیس شورای عالی قشر حقوقدانان بسیجی هستید؛ به نظر شما حقوقدانان بسیجی چه نقشی را می‌توانند در این خصوص ایفا کنند؟ حقوقدانان باید بیشتر روشنگری کنند و مباحث سیاسی که در طول حدود ۳۸ ساله سپری شده از زمان انقلاب به صورت عملی تجربه شده است را با لباس قانون و حقوق تبیین کنند و راهکارهای حقوقی توسعه و پیشرفت کشور را در حوزه‌های سیاسی فراهم کنیم.

■ ممنون و متشکر از وقتی که در اختیار ما گذاشتید.

در سخنرانی آیت الله کعبی؛ فقیه و حقوقدان بسیجی در مراسم روز قشر استان هرمزگان مطرح شد؛

حقوقدان تراز انقلاب اسلامی چه ویژگی‌هایی دارد؟

بسیج حقوقدانان چند ضلع اصلی دارد که امروز بنا داریم به ویژگی‌های حقوقدان طراز انقلاب اسلامی در اضلاع مختلف این قشر بپردازیم. مسئله نفوذ در کشور هم با عنایت به طرح مبحث از سوی مقام معظم رهبری موضوع مهمی است که حقوقدان و بسیج حقوقدانان هم باید رسالت خود را در این خصوص تشخیص دهند و نسبت به آن اقدام کنند.

ضلع اول بسیج حقوقدانان متشکل از وکلای دادگستری است که خوشبختانه اینجا در استان هم فعال هستند. ضلع دوم قضات محترم هستند که بحمدالله ریاست دادگستری استفاده کردیم از بیاناتشان حضرت حجه الاسلام آقای اکبری و میزبان این جلسه حقوقدانان بسیجی هستند. ضلع سوم دفتر ثبت اسناد و املاک و این دفترداران هستند و ضلع چهارم تحصیل کرده‌های حقوق هستند به ویژه اساتید معظم حقوق و دانشکده‌های حقوق که البته دانشکده‌های حقوق معمولاً با بسیج اساتید هم همکاری دارند.

اما یک ساز و کاری اندیشیده شده که با بسیج حقوقدانان هم همراه تر بشوند و جدیداً نیز تفاهم‌نامه‌ای بین قوه قضائیه و بسیج حقوقدانان تدوین شده هست که رئیس بسیج حقوقدانان آقای دکتر بهادری و معاونت فرهنگی قوه قضائیه آقای دکتر صادقی امضا کردند جهت فعالیت‌های مشترک. و این بحث قضات محترم و قشر بسیج دادگستری یا بسیج قضایی که ضلعی از بسیج حقوقدانان هستند آنجا هم فعالتر خواهد شد به لطف الهی. اما استان شما اینجا پیشگام است من کمتر استانی دیدم که میزبان جلسه‌ی بسیج حقوقدانان خود دادگستری است و رئیس دادگستری هم در کل جلسه حاضر باشند و همراهی کامل داشته باشند. اما بحث اصلی ما آن است که حقوقدان تراز انقلاب اسلامی فرق می‌کند با حقوقدانی که اصلاً تعلق خاطر ندارد به گفتمان انقلاب اسلامی، حقوقدان تراز انقلاب اسلامی ویژگی‌هایی باید داشته باشد:

اول آنکه برخوردار از دانش عمیق حقوقی باشد. چون ذات بسیج حقوقدانان این هست که اعضایش باید حقوقدان باشند. حقوقدانی هم به این هست که دانش حقوقی بالا ببرند و برای این کار من پیشنهاد می‌کنم همان طور که در تشکیلات بسیج حقوقدان هست دوره‌های پودمانی، جلسات علمی، همایش‌های علمی ویژه نه صرفاً همایش‌های رسمی، این‌ها راه بیفتد، انجمن‌های علمی بسیج حقوقدانان هم باید فعال بشود. مثلاً انجمن حقوق عمومی، انجمن حقوق خصوصی، انجمن حقوق بین‌الملل، انجمن حقوق جزا، این انجمن‌ها هم ریز بشود و پشتیبانی بشود از این فعالیت‌ها جهت ارتقاء دانش عمیق حقوقی و تحقیقات حقوقی.

ویژگی بعدی آشنایی با قواعد و مسائل حقوق اسلامی است. این هم باید داشته باشند. متأسفانه یکی از نقطه ضعف‌های آموزش حقوق‌مان در دانشکده‌ها که البته بعد از انقلاب هم همین طور ادامه پیدا کرده آن است که دانشکده‌های هیأت‌جدای از دانشکده حقوق هست. دانشکده حقوق در کنارش علوم سیاسی پیش‌بینی می‌کنند در حالی که در کشورهای اسلامی دانشکده حقوق زیر مجموعه دانشکده هیأت هست. می‌گویند هیأت و حقوق. کلیت القانون و الشریعه، دانشکده حقوق و شریعت اسلامی. در کشور ما نظام مقدس جمهوری اسلامی که حقوق بر پایه‌ی فقه اهل بیت است. آمیختگی و یگانگی و نزدیکی بیشتری باید بین رشته حقوق و فقه وجود داشته باشد. گویی که رشته‌هایی هم تاسیس شده تحت عنوان فقه و حقوق، اما ما نیاز داریم به یک ترمینولوژی حقوقی برخوردار از مفاهیم عمیق شریعت اسلامی و در چنین محافل ارزشمندی باید این مسائل هم سامان داده بشود. این ویژگی‌های علمی حقوقدان تراز انقلاب اسلامی. اما یک بخشی از ویژگی‌ها برمی‌گردد به بسجی بودن که خب دوستان فرمودند من این‌ها را بحث نمی‌کنم. ولایت‌مدار، استکبارستیز، دشمن‌شناس، عدالت‌گرا، تکلیف‌گرا، با عزم و اراده، فعال، حاضر در صحنه. این‌ها ویژگی‌های حقوقدان تراز انقلاب اسلامی هست.

حالا من که عرض کردم اشراف به مسائل حقوقی باید وجود داشته باشد فکر می‌کنم مهمترین مسئله‌ی حقوقی فراروی‌مان در حقوق داخلی انتخابات مجلس شورای اسلامی و انتخابات مجلس خبرگان رهبری هست. خب این دو انتخابات جنبه‌های مختلفی دارد. از منظرهای مختلف می‌شود به انتخابات پرداخت. جنبه‌های بسیار مهم این انتخابات مسائل حقوقی مربوط به انتخابات هست.

یکی از کارهایی که بسجی حقوقدانان باید در زمینه‌اش انجام بدهد نسبت به این انتخابات. تبیین جایگاه قانونی شورای نگهبان، تبیین جایگاه قانون انتخابات، تشریح اهمیت قانون‌مداری و اعمال قانون انتخابات، جایگاه ولایت فقیه، نقش رهبری در اداره نظام اسلامی بر پایه‌ی قانون اساسی و شرع مقدس، اصول ۵۶ و ۵۷ قانون اساسی و مسأله ولایت فقیه این‌ها باید تبیین بشود.

نکته دیگر استفاده از ظرفیت قانون اساسی جهت حرکت به سمت پیشرفت و عدالت و تحقق برنامه‌های توسعه ششم که چه کار بکنیم از لحاظ حقوقی. در مورد مسئله فساد و پرونده‌های فساد اقتصادی و امثال این‌ها مطالبه‌گری نسبت به سلامت اقتصادی و سلامت اداری دستگاه‌های گوناگون بر پایه قانون ارتقای سلامت اداری و مبارزه با فساد که البته این قانون مصوبه مجمع تشخیص هست البته چند مصوبه‌اش تصویب نشده قانونی با ظرفیت‌های بالایی هست. و دانش‌ها باید در این زمینه هم بالا برده بشود. اینها در زمینه حقوق داخلی و مسائل داخلی. اما در زمینه حقوق بین‌الملل خب ما عمده‌ترین مسئله‌ای که الان در کشورمان مطرح هست همین بحث مقاومت اسلامی و قضیه‌ی سوریه هست و مبارزه با تروریسم داعشی و تکفیری‌هاست و برخورد دوگانه غربی‌ها و امریکایی‌ها با مقوله حقوق بشر که تروریسم را تقسیم می‌کنند به خوب و بد و در واقع غرب و امریکا دچار تناقض ایدئولوژیک، تناقض رفتاری و برخورد دوگانه با مقوله حقوق بشر شده هست. اصلاً حقوق بین‌الملل ضمانت اجرا ندارد و از این منظر جایگاه حقوقی‌اش را از دست داده. این فهرست مسائلی هست که می‌شود بحث کرد و در یک کلمه‌ی طرح مطالبات حقوقی در چارچوب صیانت از نظام مقدس جمهوری اسلامی و به روز کردن گفتمان انقلاب اسلامی و استیفای حقوق ملت ایران، ارتقاء دانش حقوقی دینی و اخلاقی بسجیان حقوقدان و تشکیل جلسات بصیرتی حقوقدانان بسجی راجع به افزایش تحقیقات حقوقی و در نهایت کادرسازی در جهت اهداف انقلاب اسلامی در میان قشر حقوقدانان بسجی این رسالت و مأموریت بسجی حقوقدانان است. لذا

ویژگی دوم اشراف و احاطه به چالش‌ها و راه‌حل‌های روز حقوقی در عرصه‌ی داخلی و عرصه‌ی بین‌الملل. بسجی حقوقدان و حقوقدان بسجی باید نسبت به واقع‌های حقوقی به روز باشند. تا بتوانند موضع بگیرند. مطالبه بکنند. دفاع بکنند. در صحنه باشند. لذا اقتضا اشراف و احاطه داشته باشند. این اشراف و احاطه حالا یا دفتری جزوات ماهانه‌ای داشته باشند، تقویم حقوقی، حوادث حقوقی، مسائل خاص و حقوقی، مسائل روز‌کشوری را تجزیه و تحلیل بکنند. مثلاً فاجعه‌ی غم‌بار مناتفاق می‌افتد. بلافاصله باید یک کمیته‌ای دور هم جمع بشوند تازه‌ها را تحلیل بکنند بتوانند به دیگران پیشنهاد بدهد، موضع‌گیری بکنند. مطالبه‌گری بکنند. این می‌شود اشراف. یا نسبت به مسائل داخلی مثلاً قانونی مطرح می‌شود، مسئله‌ای مطرح بشود، زود باید همه‌ی دستاوردها به صحنه آورده بشود و موضع بگیرند این می‌شود فعالیت بسجی حقوقدانان، و امثال این‌ها. این دو ویژگی.

ویژگی سوم ایمان عمیق به باورها و ارزش‌های اسلامی. چون حقوقدان بسجی، حقوقدان اسلامی هم هست. نمی‌تواند بی‌تفاوت باشد نسبت به باورهای اسلامی، حقوقدان بسجی در طرف مقابل یک حقوقدان سکولار هست. حقوق‌اش ریشه در توحید و ایمان به آخرت و حاکمیت الهی و شریعت اسلامی و این مسائل دارد. لذا باید سر در بیاورد در این مسائل. لذا پیش‌بینی شده در همه اقصاء بسجی این شجره‌ی طیبه طرح صالحین فعال باشد و یک شورای عالی صالحین تشکیل شده و شما آشنا هستید و هر قشری هم استاد ویژه‌ی طرح صالحین دارد. در استان‌ها هر قشری مثل بسجی حقوقدانان به عنوان مثال استاد ویژه طرح صالحین دارند که استان‌شان لازم هست که یک روحانی فاضل باشد، آن روحانی فاضل قشر متناسب با آموخته‌های قشر باید آموزش‌های اسلامی بدهد جهت تعمیق باورها و ارزش‌های اسلامی و این مسائل اسلامی را آموزش بدهند. مثلاً فقه و حقوق. فلسفه حقوق اسلامی و اینگونه مسائل. من خوشحالم هستم که روحانیت معظم حاضر هستند در جلسه و روحانیت بسجی الحمدلله فعال هستند و کمک می‌کنند به بسجی حقوقدانان.

بسیج حقوقدانان باید دچار روزمرگی نشود و وظایفشان این طور نباشد که یک وظایف خیلی معمولی باشد.

امروز نظام مقدس نیاز دارد به فعال شدن بسیج حقوقدانان و البته بسیج حقوقدانان یک شورای عالی بسیج حقوقدانان هم دارد که از حقوقدانان برجسته کشور و فعالیت‌هایی هست که ای کاش این آقای دکتر بهادری می‌آمد گزارش می‌داد که امروز به خاطر جلسه‌ای که حضرت آقا به مناسبت روز هفته‌ی بسیج با فرماندهان بسیج داشتند ایشان هم در آن جلسه شرکت کردند، من نکاتی را در این زمینه گفتم خدمت‌تان. این دکتر بهادری که فرمانده بسیج حقوقدانان شده، دکتری حقوق عمومی دارد، جوان خیلی پرازنده و فعالی هست که مدیریت بخش نظام‌سازی پژوهشکده شورای نگهبان هم به عهده دارد و به حمدلله من احساس می‌کنم که با حضور ایشان یک روح تازه‌ای به بسیج حقوقدانان داده می‌شود و قطعاً فعالیت‌های مفیدی انجام می‌شود. لذا شما باید بیشتر فعالیت بکنید و برابردار، ابتکار، خلاقیت، نوآوری‌تان بیفزایید.

نکته‌ای که می‌خواهم بحث بکنم مسئله نفوذ و چرایی نفوذ هست. خب چرا رهبر این مدت مدید دائماً می‌فرماید خطر نفوذ بعد از مذاکره. مگر چه شده. حالا از منظر همین حقوق من بخواهم بگویم در اصل سوم قانون اساسی بند هشت یا نه آمده که از جمله وظایف مقدس جمهوری اسلامی طرد کامل استعمار و نفوذ اجنبی و سیاست خارجه نظام اینگونه نیست که متعلق به قوه مجریه باشد. سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی با کل نظام هست. چگونه از لحاظ حقوقی سیاست خارجی طراحی می‌شود. نیاز به گفتن نیست که سیاست‌های کلی توسط رهبری ترسیم می‌شود آن بخش حاکمیتی‌اش در شورای عالی امنیت ملی بحث می‌شود در نهایت به تایید رهبری می‌رسد. بعد در اجرا هر بخشی به عهده یک دستگاهی گذاشته می‌شود تا اجرا بشود. این فرآیند کلی این هست.

اینگونه نیست که یک وزیر یا یک معاون وزیر یا یک مدیر کل بتواند در مورد کلان سیاست خارجی نظام تصمیم مباشر بگیرد. خصوصاً تصمیم‌های حاکمیتی در حد پرونده‌های راهبردی که من نمی‌خواهم این را بشکافم. خب سیاست خارجی نظام بر پایه‌ی عزت، مصلحت و حکمت و بر پایه‌ی پیشبرد گفت‌وگو انقلاب اسلامی و گسترش و نفوذ حاکمیت الهی در واقع ترسیم شده هست و دفاع از مظلومان جهان و یکی از محورهای ثابت سیاست خارجی استکبارستیزی هست. آمریکا شیطان بزرگ است، دشمن شماره یک انقلاب است. و استکبارستیزی جزو ذات انقلاب اسلامی هست و این نیست که مربوط به یک دوره زمانی باشد.

من بخواهم تشبیه بکنم مثل دوران رسالت رسول گرامی اسلامی محمد مصطفی (ص) در دوران پیامبر، پیامبر دشمنانی داشت. دشمنانش هم دسته‌بندی کرده بود. دشمن شماره یک، دو، سه، چهار، پنج. دشمن اصلی و شماره یک پیامبر در دوران رسالت مشرکین قریش بودند در مکه که پیامبر را رانده بودند از مکه. آن سوره هم که نازل شد اذاجاء نصرالله والفتح، واریت الناس... بعد از فتح مکه بود. یعنی بعد از پیروزی دشمن شماره یک بود. این معلوم بشود. بعد از آن پیامبر نامه نوشت به شاه ایران کسری و به امپراطور روم قیصر و دعوت‌شان به اسلام و عام الوفود آغاز شد. دشمن اصلی آنجا بود. آنجا را باید فتح می‌کرد. و همه‌ی دشمنی‌ها هم برای نابودی اسلام و پیامبر، یک خاستگاه اصلی داشت و آن مشرکین قریش بود که این‌ها می‌خواستند از پا در بیاورند پیامبر. حالا یک دفعه با شعب ابی طالب. یک دفعه با تحت فشار قرار دادن یاران پیامبر و شکنجه‌ها. یک دفعه با وادار کردن آن‌ها به هجرت. یک دفعه با اتحاد با دشمنان پیامبر و امثال این‌ها. اما نتوانستند.

دشمن شماره دو پیامبر یهود بودند. یهودی بنی قریظه، بنی نینقا، و بنی نذیر. ممکن است بگویند این یهود باید بشوند دشمن اصلی. چون آیه می‌گوید ان اشد الناس عدواه للناس... عرضم این هست که یهود آن موقع

هم پیمان شده بودند. پیامبر از طریق هم پیمانی آن‌ها را ساکت کرده بود و محور اصلی مشرکین قریش بودند. اما به پیمان خیانت می‌کردند لذا پیامبر مجبور می‌شد جنگ بکند با این‌ها. دشمن شماره سه بعد از هجرت به مدینه قبیله‌های اطراف مدینه، این‌ها تلاش می‌کردند اذیت و آزار بکنند پیامبر را.

دشمن شماره چهار منافقین و دشمن بزرگ و از بین نرفتنی و سخت که پیامبر اعلام کرد جهاد اکبر باید کرد نفس عماره بسوء. در این دسته‌بندی دشمن‌ها پیامبر حتی نسبت به منافقین جنگ نکرد باهاشون، تا یک جنگ داخلی صورت نگیرد. نسبت به یهود تلاش کرد با پیمان آن‌ها را ساکت بکند که البته آن‌ها خیانت می‌کردند به پیمان و پیامبر مجبور شد با آن‌ها جنگی راه بیندازد، جنگ خیبر، و البته بعداً همه احزاب، با محوریت مشرکین قریش، در غزه احزاب جمع شدند بارز الکفر کل... که اسلام را از بین ببرند اما خب کفر آن موقع تبلور داشت در مشرکین مکه.

پیامبر با خویشانش داری، با دورنگری بالاخره غزه‌ها را به گونه‌ای پیش برد تا پیروز شد بر دشمن اصلی. در دوران ما، ما برای چه انقلاب کردیم. انقلاب ما اصلاً برای چیست. حاکمیت اسلام و معنویت و عدالت و دفاع از محرومان در سطح جهان. نه در ایران تنها. خب دشمن انقلاب، که از ایران رانده شده بود آمریکا، شیطان بزرگ بود. هم دشمن ملت ایران، هم دشمن اسلام و هم دشمن مسلمین. ما با سه نوع استعمار روبرو بودیم. استعمار قدیم، دشمن می‌آمد یک جایی را فتح می‌کرد، اشغال می‌کرد. نیروی نظامی می‌برد.

استعمار نو، دشمن اسلام و استعمارگر تلاش می‌کند که حاکم مزدور جعل بکند مثل شاه نوکر آمریکا در منطقه خلیج فارس و از طریق آن نوکرها و صدام در منطقه از طریق نوکرها تلاش می‌کرد کارش را پیش برد و حاکمیت بکند. این را می‌گویند استعمار نو. اما یک استعمار جدیدتر از نو هست که بهش می‌گویند استعمار فرانو. این استعمار تلاش می‌کند که از طریق نفوذ بعد از اینکه راه حل جنگ نظامی و راه حل گماشتن مزدور جواب نمی‌دهد از طریق جنگ نرم و نفوذ و غلبه بر عقل و ذهن و فکر و تغییر در ارزش‌ها و باورها و ایجاد جایگاهی در افکار حاکمیت‌شان را پیش ببرند. این استعمار فرانو کلیدواژه‌اش نفوذ است.

دشمن اصلی و شماره یک و شیطان بزرگ آمریکا است. آمریکا بعد از اینکه مایوس شد از اینکه از طریق جنگ نظامی یا از طریق کودتا یا از طریق تحریم و پیش‌برد محاصره اقتصادی برنامه‌هایش را پیش ببرد بعد از مذاکره طراحی اصلی‌اش نفوذ هست و ایجاد تغییر در درون نظام اسلامی و تغییر در رفتار از طریق نفوذ در افکار و جنگ فرهنگی و امثال این‌هاست. سوالی که اینجا مطرح می‌شود که چگونه شد که اولاً آمریکا متوسل شد به نفوذ و این برنامه نفوذ آمریکا چقدر می‌تواند جلو برود.

قبیل از اینکه من به این دو سوال پاسخ بدهم. ممکن است شما از ما سوال کنید مگر شعار جمهوری اسلامی نبود نه شرقی نه غربی جمهوری اسلامی. پس حالا که ما شدید مربوط به بلوک شرق. یوتین آمد دیدار کرد و کمک کرد و امثال این‌ها. پاسخ ما این هست که این نه شرقی نه غربی به معنای اینکه ما مستقل عمل می‌کنیم. نه اینکه نه شرقی نه غربی با دنیا بچنگیم. بعضی‌ها می‌گویند خب چه فرقی می‌کند آمریکا کافر، روسیه هم کافر، بگوئیم مرگ بر آمریکا، مرگ بر روسیه، مرگ بر چین. کما اینکه در جریان فتنه ۸۸ یک عده برای اینکه انحراف ایجاد کنند گفتند بگوئیم مرگ بر چین و مرگ بر روسیه. نه این اشتباه هست. نه شرقی نه غربی به این معناست که ما مستقل هستیم. وابسته به بلوک غرب و وابسته به بلوک شرق نیستیم. اما اولویت بندی در دشمنی را نباید از دست بدهیم. دشمن شماره یک، شیطان بزرگ، آمریکا است. حتی رژیم صهیونیستی به عنوان غده سرطانی این وابسته به آمریکا است و به فرمایش رهبر معظم انقلاب یکی از ایالت‌های آمریکا است. اصلاً عددی نیست.

دشمن شماره سه، حکام مزدور منطقه هست. که این‌ها باز وابسته به این‌ها هستیم. اگر ما بتوانیم با معاهده، با سکوت، با سیاست‌های بازدارنده دفاعی، جلب اعتماد بکنیم بهتر هست. امریکا تلاش می‌کند که از طریق این کشورهای مزدور منطقه جنگ‌های نیابتی را بر ما تحمیل بکند. در حالی که ما وارد دام و تله‌ی استراتژی امریکایی‌ها نمی‌افتیم و هیچ‌گاه خواهان جنگ نیستیم و دنبال جنگ نیابتی نیستیم. دشمن بعدی منافقین هستند. که حالا البته منافقین زمان ما همین تکفیری‌ها و داعشی‌ها که البته آلت دست امریکا و صهیونیست هستند و این معاندان داخلی که به یک شکلی می‌خواهند این انقلاب از بین برود و به یک شکلی در واقع امریکا انقلاب تسلیم امریکا به دشمنان بشود. خب طبق این دسته‌بندی‌ها این نیست که ما موقعی که ارتباط بگیریم با روسیه یا پوتین همکاری بکند، یعنی ما وابسته شده باشیم به بلوک شرق.

من برای اینکه این را عملاً به شما بگویم، این نکته را اولین بار هست که می‌گویم، چهار سال پیش همین روسیه به ما گفتند که ما حاضریم کمک بکنیم به شما در سیاست‌های منطقه، اما در قالب پیمان ورشو. چه طور غربی‌ها یک چیزی دارند به نام ناتو. شما بیایید وابسته بشوید به ورشو، یعنی وابسته بشوید به بلوک ما. ایران هم به این‌ها گفت ما نیاز به کمک‌های شما نداریم. وابستگی هم نمی‌پذیریم. تمام. الان آقای پوتین می‌بینید مستقیم از فرودگاه به عنوان مهمترین برنامه راهبردی‌اش دیدار با رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای است دو ساعت دیدار طول می‌کشد، روابط فیما بین، روابط منطقه‌ای، روابط راهبردی بحث می‌شود بعد می‌رود در آن جلسه‌ی اوپک گازی که آن هم تدبیر رهبری بود این آقای پوتین قبل از این داستان‌ها در همان جریان سوریه و منطقه دیگر این‌ها حاضر شدند بدون پیش شرط و بدون هیچ مطلب بیابند کمک بکنند. کمک‌شان هم به اینگونه هست که راهبرد نظام مقدس جمهوری اسلامی نه، راهبرد مقاومت در منطقه دارد اجرا می‌شود و این‌ها در مسیر تقویت راهبرد مقاومت در منطقه دارند عمل می‌کنند که من معذورم از بیان جزئیات که اگر جلسه رسمی نبود و امثال این‌ها بعضی از نکات ریز را من به شما می‌گفتم که معلوم بشود چطوری هست. بلکه این شوخی‌هایی که این بچه‌بسیجی‌ها می‌کنند در مورد ایشان که کم بود که کارت بسیج برایش صادر بکنند و بشود حاج پوتین، این درست هست که شوخی هست. اما شوخی نزدیک به واقعیت هست.

این‌ها دارند باور می‌کنند که نظام یعنی چه. راهبردهای نظام را دارند اجرایی می‌کنند. این غیر از وابستگی هست. آن‌ها دارند وابسته می‌شوند به ما. آن‌ها دارند احساس می‌کنند که ایران اسلامی قدرت یک منطقه هست و در آسیای غربی به ایران اسلامی نیاز دارند. و امریکا در راهبردهای پایه‌ای‌اش در منطقه شکست خورده هست. خب چه کار بکند امریکا. هیچ راهی امریکا به جز طراحی برنامه‌های نفوذ ندارد. چرا امریکا متوسل شد به نفوذ. نفوذ را به عنوان راهبرد پایه‌ای در ایران الان دارد مطرح می‌کند. یک، شکست امریکا در منطقه‌ی غرب آسیا به موازات تثبیت قدرت منطقه‌ای ایران. حالا این توضیح‌اش طول می‌کشد.

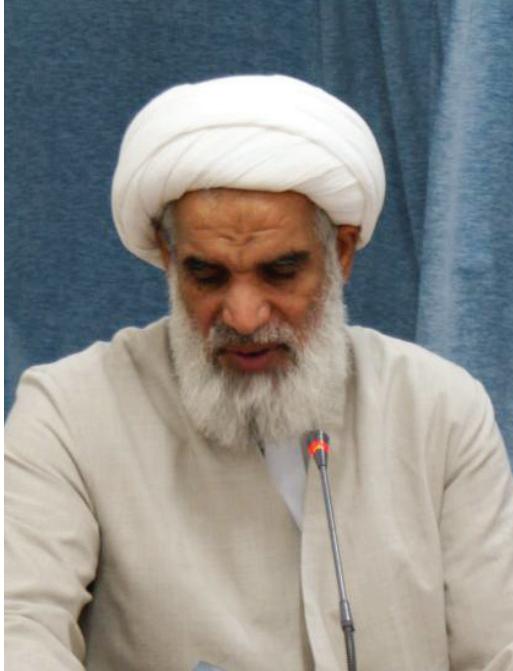
دوم، اثبات ناکارآمدی گزینه نظامی علیه اقتدار و شکست ناپذیری جمهوری اسلامی ایران. گزینه نظامی دیگر جواب نمی‌دهد. چون من اینجا در بند رعباس و هرمزگان دارم صحبت می‌کنم و تنگه هرمز بگویم خدمت شما، به چند دلیل طراحی نظامی دیگر جواب نمی‌دهد. هم از لحاظ نظامی، و هم از لحاظ سیاسی و هم از لحاظ بین‌المللی اولاً از لحاظ نظامی و رقابت نظامی و تکنولوژی ما ادعا نمی‌کنیم که از لحاظ نظامی‌گری در موقعیت برتر هستیم نسبت به امریکایی‌ها. اما ادعایمان این هست که در موقعیتی جمهوری اسلامی قرار دارد که برای سامانه‌های جنگ نوین الکترونیکی امریکا خطر ساز می‌شود. به عبارت دیگر ارتش امریکا به خوبی می‌داند که در جنگ صد در صد اختلال در رادارها و سامانه‌های جی

پی اس خود قرار می‌گیرد و اختلال در سامانه‌های جی پی اس و رادارها و هواپیماهای بدون سرنشین این باعث می‌شود که دیگر نمی‌توانند امریکایی‌ها ارتباط خودشان را از طریق ماهواره‌ها با پایگاه‌های خودشان داشته باشند و فعالیت‌های اطلاعاتی و الکترونیکی امریکا از بین خواهد رفت. محروم خواهد شد از بحث اطلاعاتی و الکترونیکی در جنگ و طراحی جنگی امریکا به گونه‌ای هست که اگر این سامانه جی پی اس این‌ها راه بیفتند، راهدارهایشان هم از کار بیفتند. هیچ فعالیت جنگی و موشکی هم نمی‌توانند انجام بدهند. بنابراین این سامانه‌های جنگی‌شان هم از کار می‌افتد و استفاده از سامانه‌های لیزری یا دوربینی‌شان از کار می‌افتد. دوم، این‌ها در عراق تجربه کردند. ده سال ماندند. ارتشی هم آنجا مقاومت نکرد. اما با خفت و ذلت بیرون شدند از عراق.

نمی‌خواهم جزئیات بیرون رفتن‌شان را توضیح بدهم. هر کدام از این بحث‌ها یک ساعت طول می‌کشد. و این‌ها پی بردند اگر وارد عرصه نظامی بشوند تصمیم شروع با آن‌هاست اما پایان جنگ، پایان تلخی خواهد شد بر علیه آن‌ها و حتی ایران ظرفیت دارد ناوگان‌های غول پیکر امریکایی‌ها را در آب‌های خلیج فارس مثل یک ورق پاره تبدیل بکند. از لحاظ جنگی این‌ها این را می‌دانند. از لحاظ جنگی، از لحاظ قدرت نیروی دریایی باعث شد که امریکا راهبردهای استراتژیک ۱۵۰ ساله‌شان را عوض بکنند به خاطر قدرت نیروی دریایی جمهوری اسلامی. جایگاه سوق الجیشی تنگه هرمز، و خیلی از مسائل دیگر نظامی.

تازه از لحاظ زمینی همین جنگ با داعش ثابت کرد که جنگ هوایی تعیین کننده نیست. جنگ زمینی تعیین کننده هست. این‌ها در عراق ۱۵۰ هزار نیرو وارد کرده بودند. اگر بخواهند یک جایی حمله نظامی بکنند آن هم علیه ایران، به جای ۱۵۰ هزار، یک میلیون و پانصد هزار نیرو باید وارد بکنند. گماشته و مزدور این اندازه ندارند. مگر ارتش‌شان چقدر هست. ضربه‌ی فلج‌کننده‌ی خاص که به فلان جا بزنند، هسته‌ای و اتمالهم، با پاسخ سریع و قاطع جمهوری اسلامی هم روبرو می‌شود. این نمایش شهر موشکی جمهوری اسلامی که توسط فرمانده‌ی دل‌آورد هوشمند هوافضایمان آقای سردار حاجی زاده شد، محاسبات امریکایی‌ها را به هم زد که شهر موشکی آن هم از لحاظ آرایش و گستره توزیع‌اش در سطح کشور چگونه هست. بنابراین اصلاً خواب و خیال جنگ و تهدید نظامی اینکه این‌ها یک جایی جنگ بکنند و بحث را پیش ببرند این‌ها نمی‌بینند. این را رویش خط قرمز کشیدند و حمله نظامی ناکارآمد است.

سوم، ناکامی در پیشگیری از فزونی‌های تحریم‌های سخت و بی‌سابقه علیه ایران. این رژیم تحریم‌هایی که قبل از مذاکرات جدی هسته‌ای و توافق هسته‌ای بر علیه ایران طراحی کرده بودند رژیم‌هایی تحریمی هست که اسمش را گذاشته بودند فلج‌کننده. تحریم فلج‌کننده که از طریق تحریم ایران را از پای در بیاورند. البته رهبری به آن‌ها گفته بود که ایران شعب ابی طالب نیست. بلکه ایران در موقعیت غرزه‌ی بدر و خبیر هست. اما این‌ها برنامه‌هایشان را پیش بردند نسبت به بحث تحریم‌ها. آخرش به این جمع‌بندی رسیدند و جمع‌بندی‌هایی که می‌خواهم بگویم خدمت شما نسبت به حرف این‌ها به این جمع‌بندی رسیدند که ایران در سطوح مختلف توانسته در مقابل این رژیم‌های سخت و بی‌سابقه مقاومت بکند و دیگر ما نمی‌توانیم این تحریم‌ها را ادامه بدهیم باید با ایرانی‌ها کنار بیاییم. لذا در این بحث مذاکرات چند جمله من از همین آقای جان کری بخوانم خدمت شما که معلوم بشود که این‌ها در چه فکری بودند و با چه اندیشه‌ای وارد مذاکرات شدند. مقاومت ایران در برابر تحریم و شکست ناپذیری در مقابل تحریم‌ها و عدم تحقق شکاف دولت - ملت و شورش مردمی. این‌ها از طریق تحریم‌ها دنبال شکاف بین دولت و ملت و اغتشاشات بودند. دوم، سازگاری اقتصاد ایران با شرایط تحریم با توجه به مدل اقتصاد مقاومتی. اظهارات جان کری در جلسه پرسش پاسخ سنا در

تاریخ سه مرداد ۹۴ گفته که این تحریم‌های فلج‌کننده ما با ماهیت اقتصاد ایران به گونه‌ای هست که نتوانسته این‌ها را از پای درآورد. سوم، شکست اجماع جهانی علیه ایران و عدم همراهی پایدار هم‌پیمانان آمریکا در تداوم رژیم تحریم‌های سخت.

علت چهارم مذاکره، و برنامه نفوذ آن‌ها بلوغ و بالندگی و تجربه ایرانیان در عرصه فناوری‌های نوین. خود این‌ها وزیر خارجه آمریکا در جلسه استماع کمیته امور خارجه مجلس نمایندگان آمریکا چه گفت. ما نمی‌توانیم این جمله را دقت بکنیم، ما نمی‌توانیم با مبارزان دانش ایران را از بین ببریم. می‌گویند ما چه کار بکنیم. مبارزان که بکنیم می‌توانیم یک جایی را از بین ببریم. دانش را چه کار کنیم. دانش ایران بومی شده هست.

پس به دلیل این چهار علت، دانش بومی هسته‌ای، ناکامی در تحریم‌های فلج‌کننده، ناکارآمدی حمله نظامی به شکست‌پذیری آمریکا در سیاست‌های منطقه‌ای این‌ها روی آوردند به برنامه نفوذ. در مورد نفوذ آقا یک جمله کلیدی را به همین جنوبی‌ها بیان کردند. هنگامی که نیروی دریایی سپاه پاسداران سردار قدوسی و دیگران رفتند خدمت آقا و وازه‌ای را آقا تعبیر کردند تحت عنوان جبهه انقلابی جنوب، نیروهای مومن و انقلابی جنوب که مخاطبان‌شان شماها هستید. آقا اینگونه فرمودید اگر خاکریز شما قابل نفوذ باشد نفوذ می‌کنند. دشمن، دنبال نقطه ضعف می‌گردد. هر جا نقطه ضعف ببیند، تلاش می‌کند که بیاید جلو. نفوذ فرهنگی، نفوذ سیاسی، نفوذ اجتماعی، نفوذ اخلاقی، نفوذ امنیتی، همه این نفوذها در برنامه‌های دشمن هست. چه چیزی دشمن را به نفوذ در واقع وادار می‌کند و طمع واداشت که نفوذ بکند. یک، اتخاذ برخی رویکردها در سیاست خارجی، ما به جای تقابل با استکبار، بعضی‌ها در سیاست خارجی گفتند تعامل سازنده، همزیستی مسالمت‌آمیز، دم جامعه بین‌الملل را باید به دست بیاوریم. در حالی که جامعه بین‌الملل کجا. آمریکا و چند کشور وابسته به آمریکا این‌ها با انقلاب دشمنی می‌کنند. جهان با ما دشمنی نمی‌کند.

امریکا نماد استبداد بین‌الملل، استکبار بین‌الملل، ظلم بین‌الملل، جنایت بین‌الملل، غارت بین‌الملل است. نباید به آمریکا و چند کشور وابسته به آمریکا بگوئیم جامعه بین‌الملل. بعد منفعول عمل بکنیم در مقابل این‌ها. ما به جای توکل بر آمریکا، باید توکل بر خدا بکنیم در سیاست خارجی. خب این انفعال در مقابل انفعال آن‌ها را به طمع وادار می‌کند. این یکی از علت‌هایی هست که این‌ها به فکر پروژه‌ی نفوذ افتادند.

دوم، حضور ساده‌اندیشان و سهل‌گیران در عرصه قدرت. بعضی‌ها خیلی مسائل پیچیده روابط بین‌الملل و گفتمان انقلاب اسلامی و مقابله گفتمان انقلاب اسلامی با آمریکا را ساده می‌گیرند. می‌گویند اعتماد سازنده، ما باید با آمریکایی‌ها اعتماد بکنیم. آمریکایی‌ها هم دنبال دیپلماسی اعتماد هستند. دیپلماسی آمریکا دیپلماسی کثافت هست. کثیف است. دیپلماسی غیرشرافتمندانه هست. دیپلماسی سپاه هست. دیپلماسی استبداد هست. دیپلماسی استکبار هست. دیپلماسی زور و قدرت و سلطه هست. و این نیست که ما بتوانیم ساده‌اندیشانه هست که بعضی‌ها بگویند ما به آمریکایی‌ها باید اعتماد غرب را جلب بکنیم. غربی‌ها باید تجدید رویه بکنند در برنامه‌هایشان نه انقلاب اسلامی کوتاه بیاید از رویه‌اش. این هم یکی از علت‌های نفوذ. علت دیگر دلدادگان به غرب و وادادگان در برابر غرب هست. بعضی‌ها خود شیفته هستند. متأسفانه پست دارند، جایگاه دارند، مقام دارند. تحصیلات دانشگاهی دارند. تحت عنوان صلح در شبکه نفوذ آمریکایی‌ها قرار می‌گیرند. در تله استراتژیک آمریکا. آمریکایی‌ها چند موسسه راه انداختند. ژنو، کجا و کجا برای اینکه نخیشان مان را شکار بکنند.

در جستجوی شبکه‌ای هستند اسم شبکه را گذاشتند شبکه مسلمانان میانه‌رو. تحت عنوان مبارزه با افراط‌گرایی و منظورشان از افراط‌گرایی اسلام خواهی است. آقا فرمود نگویید نیروهای مومن افراطی هستند. تحت عنوان شبکه مسلمانان میانه‌رو در جستجو و ساخت شبکه سکولاریسم

در کشور هستند و تقویت سکولارها هستند غربی‌ها. این هشدار رهبری را جدی بگیرید که رهبری فرمود آمریکا حتی مخالف نام جمهوری اسلامی نیست. مخالف سیرت انقلاب اسلامی هست نه نام جمهوری اسلامی. یعنی اگر نام جمهوری اسلامی بماند، در راس جمهوری اسلامی یک معممی باشد، که برنامه‌های آمریکا و اسرائیل را پیاده بکند آمریکا راضی هست. این را آقا فرمود. آن معممی که باید در راس نظام باشد یعنی معمم آمریکایی اسرائیلی نه. معمم ساده لوح، معمای سهل‌اندیش و ساده‌انگار. معممی که از طریق آن بتوانند برنامه‌هایشان را پیش ببرند.

البته این برنامه‌ها یک ساله دو ساله اتفاق نمی‌افتد. طرح‌های بیست ساله و بیست و پنج ساله هست. روزه‌ها از همین انتخابات شروع می‌شود. بعضی‌ها در داخل کشور مثل بازی والیبال هست. پاس می‌دهند به آمریکایی‌ها که آمریکا ایشار بزند به ما. باید ما این‌ها را بشناسیم و بدانیم. رهبری با علم، با ایمان، با بینش و آگاهی و درایت و حکمت روزه‌های نفوذ را سد می‌کند و سد کرده. این‌ها دنبال این هستند که مانع رهبری را از جلوی راهشان بردارند. دنبال عبور از رهبری هستند. تضعیف رهبری و تضعیف ولایت فقیه هستند.

فتنه نفوذ پیچیده‌تر از فتنه ۸۸ هست و سخت‌تر. و ابعاد گسترده‌ای دارد ما این‌ها را باید بشناسیم. دلدادگان به غرب متأسفانه یک جایی یک موسسه‌ای این‌ها زدند. بعضی از افراد صاحب‌منصب و صاحب جایگاه و صاحب تحصیلات را کشاندند در آن جلسات به واسطه افرادشان. حتی یکی از آقایان که کار کردند در موردش نامه نوشت به حضرت آقا که بهتر است که نسبت به آمریکایی‌ها کوتاه بیایید و حالا اجازه بدهید ما در فلان قالب با آن‌ها مذاکره بکنیم. آقا عمومی اعلام کردند. خصوصی که جواب دادند. عمومی اعلام کردند که مذاکره ممنوع. ما با این‌ها در مورد پرونده‌های کلانی مذاکره می‌کنیم که حق مان را باید پیش ببریم. و الا ما هیچ مذاکره‌ای با این‌ها نداریم.

این‌ها تلاش می‌کنند که یک فضای جدید از فضای جدید تعامل جهان با ایران سوءاستفاده بکنند. چون ایران تبدیل شده به قدرت منطقه‌ای. و به خاطر اینکه ایران تبدیل شده به قدرت منطقه‌ای. جهان اقبال می‌کند به ایران و آمریکایی‌ها می‌خواهند خودشان را شریک بکنند. در حالی که ما باید بین اقبال جهانی به نظام جمهوری اسلامی و نفوذ آمریکایی‌ها تفکیک قائل بشویم. به هر جهت آمریکایی‌ها تلاش می‌کنند که با تحمیل اراده‌ی سیاسی خودشان یک راهی را برای نفوذ از طریق تغییر محاسبات مسئولان نظام ایجاد بکنند و البته چهره‌ی استکباری و شیطانی آمریکا مجسم هست همیشه در مقابل ملت ایران و ملت ایران آمریکا را به عنوان شیطان بزرگ می‌داند و جریان غرب‌گرا در درون کشور به لطف الهی نمی‌تواند سیاست‌های آمریکایی‌ها را پیش ببرد. از تصدیح خاطری که شد پوزش می‌طلبم.

معرفی اجمالی اهداف، رسالت و ساختار سازمان بسیج حقوقدانان کشور

■ مقدمه

سازمان بسیج حقوقدانان مجموعه‌ای پویا و فراگیر متشکل از حقوقدانان معتقد به انقلاب اسلامی و پایبند به ارزشهای دینی و داوطلب حضور در عرصه‌های مورد نیاز است. این تشکل بستر و سازوکار حضور در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و غیره برای تحقق اهداف کلی انقلاب اسلامی را فراهم می‌کند.

این سازمان در تمامی استان‌ها دفاتری را برای پیگیری مأموریت‌های خود و نقش آفرینی در فضای حقوقی کشور دارا می‌باشد که حقوقدانان بسیجی می‌توانند از این طریق با این سازمان مرتبط و متصل شوند.

بسیج وزارت دادگستری، بسیج مجمع تشخیص مصلحت نظام، بسیج قوه قضائیه و نهادهای وابسته همچون کانون وکلا، کانون سردفتران، کانون مشاوران قوه قضائیه و نیز سایر مراجع و ادارات حقوقی زیر نظر این سازمان فعالیت می‌کنند و کار هماهنگی و شبکه‌سازی آنان با سازمان بسیج حقوقدانان می‌باشد.

جامعه مخاطبین سازمان گستره‌ای شامل حقوقدانان، قضات، وکلا، سردفتران، مدیران حقوقی، اساتید حقوق، دانشجویان و دانش آموختگان حقوق و همه مردم و نهادهای از حیث حقوقی می‌باشد.

■ اهداف کلان سازمان بسیج حقوقدانان

۱. تحول در نظام حقوقی و قانونی کشور
۲. حفظ، تداوم، بسط و تعمیق اهداف انقلاب اسلامی
۳. کمک به افزایش کارآمدی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران
۴. رفع نیازمندی‌های اساسی جامعه حقوقی کشور

■ رسالت سازمان بسیج حقوقدانان

۱. توسعه و تعمیق گفتمان انقلاب اسلامی و فرهنگ و تفکر بسیجی در محیط‌های قضایی - حقوقی و علمی - پژوهشی کشور
۲. افزایش توانمندی‌های تخصصی حقوقدانان و قضات کشور برای نقش آفرینی مؤثر در عرصه حقوق
۳. فرهنگ‌سازی، بسترسازی و تلاش برای تحقق و گسترش عدالت و دفاع از آزادی‌های مشروع

۴. صیانت از ارزش‌ها و مبانی نظری و جلوگیری از نفوذ اندیشه‌های

انحرافی با تبیین مبانی حقوقی قضایی اسلام در چارچوب فقه جواهری
۵. ابعاد و سازوکار تخصصی لازم و همکاری با نهادهای ذیربط برای دفاع از اسلام و منافع جمهوری اسلامی در سطح داخلی و بین‌المللی برای دفاع از اسلام و منافع جمهوری اسلامی ایران در مجامع بین‌المللی

■ مأموریت و وظایف کلی سازمان بسیج حقوق دانان

(الف) مأموریت :

سیاستگذاری، طرح ریزی، برنامه ریزی کلان، هدایت، هماهنگی و نظارت بر فعالیتهای جذب، آموزش، سازماندهی، حفظ انسجام و بکارگیری حقوق دانان به منظور:

۱- دفاع همه جانبه از انقلاب و دست‌آوردهای آن و اجرای منویات حضرت امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری (مدظله).

۲- ارتقای معرفت دینی، بصیرت سیاسی و روحیه خدمتگذاری.

۳- توسعه فرهنگ و تفکر بسیجی و تقویت روحیه همیاری و مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن.

۴- ساماندهی و استفاده از توانمندی‌های حقوق دانان بسیجی در حل مسائل و توسعه و پیشرفت حقوقی نظام مقدس جمهوری اسلامی.

■ (ب) وظایف کلی سازمان بسیج حقوق دانان

۱- تهیه و تدوین سیاست‌ها، راهبردها، طرح‌ها و برنامه‌های جذب، آموزش، سازماندهی، حفظ انسجام و بکارگیری حقوقدانان بسیجی و ارائه به مراجع ذیربط و پیگیری تصویب و اجرای آن بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی.

۲- تهیه و پیشنهاد نظامات، روش‌ها، قوانین و مقررات، آئین‌نامه‌ها، مأموریت‌ها، وظایف و جداول ساختار و سازمان مورد نیاز بسیج حقوق دانان و ارائه به مراجع ذیربط و پیگیری تصویب، ابلاغ و اجرای آنها طبق ضوابط.

۳- تهیه و تدوین برنامه‌ها (کوتاه مدت، سالیانه و پنج‌ساله) و برآورد منابع مورد نیاز و ارائه به مراجع ذیربط و پیگیری تصویب و ابلاغ آن.

۴- ایجاد نقش آفرینی مؤثر و هماهنگی لازم در بین حقوق دانان مومن و معتقد به اسلام و نظام در مواجهه با مسائل جاری و مهم کشور.

سازمان بسیج حقوق دانان

- ۱۷- ایجاد همکاری بین حقوقدانان جهان اسلام با راه اندازی انجمن بین المللی حقوقدانان مسلمان .
- ۱۸- شناسایی و تعیین مشکلات و معضلات حقوقی جهان اسلام در عرصه بین الملل و ارائه راهکارهای متناسب جهت حل آنها .
- ۱۹- ساماندهی و راه اندازی و پشتیبانی نهادهای مردم بنیاد حقوقی (NCO) .
- ۲۰- راه اندازی گروه های علمی مشاوره حقوقی .
- ۲۱- مشاوره حقوقی لازم به سپاه و بسیج .
- ۲۲- کنترل و نظارت بر اجرا، سنجش میزان اثر بخشی برنامه ها ، مأموریت ها و وظایف و تهیه گزارش عملکرد و تجزیه آن بر اساس دستورالعمل های ابلاغی و ارائه به مراجع ذیربط .
- ۲۳- سیاست گذاری و برنامه ریزی برنامه های تربیتی و آموزشی و پژوهشی بسیجیان در عرصه های معرفت دینی، بصیرت سیاسی، علمی، تخصصی و مهارتی در قالب انجمن های صالحین

■ معرفی ساختار

■ شورای عالی راهبردی سازمان بسیج حقوق دانان

- شورای بسیج حقوقدانان کشور متشکل از اساتید، نخبگان حقوقی و قضایی و نمایندگان نهادهای حقوقی کشور می باشد که مأموریت آن سیاستگذاری، هدایت کلان، راهبری و نظارت کلان بر فعالیت های سازمان می باشد و بدین منظور بصورت ماهانه تشکیل جلسه می دهد. وظایف این شورا بدین شرح است:
- ۱- بررسی و تصویب طرح ها- برنامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز سازمان بسیج حقوق دانان کشور
 - ۲- تعامل با مسئولین بالای نظام اعم از قوه قضائیه- مقننه و مجریه در راستای کمک به حل مشکلات و مسایل حقوقی و قضائی و اجرایی کشور
 - ۳- ایجاد هماهنگی با نهاد نمایندگی ولی فقیه- نمسا- قوه قضائیه- دادگستری- مجلس شورای اسلامی- وزارت امور خارجه- دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی در حوزه های ذیربط
 - ۴- هماهنگی با مبادی ذیربط بعنوان یک بازوی حقوقی نظام نسبت به انجام طرح های تحقیقاتی و مهم کشور
 - ۵- نظارت کلی بر فعالیتهای سازمان بسیج حقوقدانان

- ۵- کمک به توسعه و نهادینه سازی فرهنگ پژوهش و بهینه سازی نظام آموزش و پژوهش کشور در حوزه حقوق به منظور تولید علم و نهضت نرم افزاری .
- ۶- شناخت قرائن و مصادیق تهاجم فرهنگی و برنامه ریزی مناسب برای مقابله با هجمه فرهنگی در محیط های مربوطه .
- ۷- اجرای آموزش های عرضی و توجیهی و ایجاد کارگاههای آموزشی و اردوهای علمی ، فرهنگی در راستای عمق بخشی داخلی و ارتقای معرفت دینی .
- ۸- ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه های حقوقی شاهد و ایثارگر و اعضاء بسیج طبق ضوابط و مقررات .
- ۹- برقراری و تعامل و ارتباط سازنده و موثر درون و برون سازمانی ، بمنظور استفاده از توانمندیها و ظرفیت ها در راستای پیشبرد و تحقق برنامه ها و فعالیت ها و معرفی حقوق دانان و وکلاء و دستاوردهای آنان در چارچوب اصول و ضوابط ابلاغی .
- ۱۰- ایجاد ارتباط ، هماهنگی و تعامل سازنده با رده های مختلف بسیج بخصوص بسیج ادارات ، بسیج اساتید ، بسیج دانشجویی ، بسیج جامعه پزشکی و به منظور اجرای صحیح برنامه های ابلاغی .
- ۱۱- راه اندازی سایت های رایانه ای و حضور در فضای سایبری ، اطلاع رسانی ، نشریات مکتوب و غیر مکتوب جهت تسهیل ارتباط با حقوق دانان و وکلاء و اعضاء هیات علمی و با استفاده از دانش و فناوری روز در چارچوب سیاست های ابلاغی .
- ۱۲- برنامه ریزی و اجرای فعالیت های (ورزشی ، فرهنگی ، اردویی ، سیاحتی و رفاهی و ...) جهت اعضاء بسیج حقوق دانان و وکلاء و مراکز حقوقی ، قوه قضائیه ، کانون و وکلاء و ... کشور .
- ۱۳- جمع آوری اطلاعات و آمار و برآورد وضعیت از رده های مقاومت بسیج حقوق دانان و وکلاء و تجزیه و تحلیل و ارائه به مراجع ذیربط .
- ۱۴- شناسایی و تعیین مشکلات و معضلات در حوزه حقوق داخلی و ارائه راهکار .
- ۱۵- ارتباط و همکاری مستمر با معاونت های زیربند قوه قضائیه ، کمیسیون قضایی مجلس شورای اسلامی و وزارت دادگستری .
- ۱۶- تعیین محورهای مورد نیاز پژوهش و انجام آن در راستای کمک به اسلامی شدن حوزه حقوق و قضاء .

۶- تلاش در جهت تعیین راه کارهای مناسب جهت ارتقا سطح علمی تحقیقاتی - فرهنگی و پژوهشی بخصوص در راستای ارتقاء حقوق اسلامی و کمک به حل مشکلات و معضلات حقوق کشور

■ معاونت علمی

معاونت علمی سازمان سعی دارد با تمرکز بر موضوعات حقوقی در عین کاربردی کردن حقوق اسلامی به ترویج و تبلیغ فعالیت های علمی پژوهشی در عرصه حقوق اسلامی در کشور بپردازد. بر همین اساس این معاونت متولی مأموریت هایی همچون شبکه سازی فعالیت های پژوهشی حقوقی و کاربردی کردن تحقیق و پژوهش با موضوعات حقوقی در کشور است.

این معاونت متشکل از پنج کارگروه شامل کارگروه حقوقی مطالعات فرهنگی - اجتماعی، کارگروه حقوقی اقتصاد مقاومتی، کارگروه حقوقی مبارزه با مفاسد اقتصادی، کارگروه مطالعات بنیادین حقوقی و کارگروه احقاق حقوق بین المللی انقلاب اسلامی است که در راستای اهداف سازمان توانسته است در زمینه های حقوق جمعیت، جنبه های حقوقی سبک زندگی، ابعاد حقوقی مسئله زن و خانواده، بررسی ابعاد حقوقی اقتصاد مقاومتی (با توجه به بیانات مقام معظم رهبری)، حمایت از چاپ و انتشار کتاب هایی همچون اسلام پیام آور صلح و دوستی، اتانازی و نظام سازی انقلاب اسلامی از منظر حقوق عمومی، برگزاری نشست هایی با موضوعات بررسی ابعاد حقوقی برجام و نشست خبری تحلیلی با موضوع غزه فعالیت های علمی و پژوهشی سازمان را صورت دهد. همچنین دو سایت www.zolm.ir و www.edalat.ir منعکس کننده تولیدات این معاونت است.

بعد حقوقی موضع و دارای تحلیل باشد و واکنش متناسب نشان دهد و بر اتفاقات روز اثرگذاری کند. این معاونت با شناسایی راهبردهای لازم به برگزاری دوره های آموزشی و بصیرت افزایی و تحلیل وقایع روز از منظر حقوقی به همراه رصد فعالیت های حقوقی نهادها، تهیه خبرنگارهای حقوقی به صورت هفتگی و رصد رویکرد محافل حقوقی دانشگاهی و غیر دانشگاهی از جمله برنامه ها و کارویژه های این معاونت است.

■ معاونت فرهنگی

معاونت فرهنگی با انجام فعالیت های مناسبی همچون برگزاری اردوهای زیارتی جنوب و غرب، ساماندهی، پشتیبانی و مدیریت برگزاری هیئت ماهانه حقوقدانان بسیجی و کنگره شهدای حقوقدان سعی دارد تا مأموریت های فرهنگی خود در حوزه حقوق را ایفا نماید.

■ معاونت روابط عمومی و فضای

مجازی

این معاونت در دو محور تولید محتوای رسانه ای و شبکه سازی فعالان فضای مجازی در میان جامعه حقوقدانان، فعالیت دارد. انتشار اخبار و اطلاع رسانی از برنامه ها، نشست ها، بیانیه ها و مواضع رسمی سازمان بسیج حقوقدانان از طریق سایت رسمی سازمان و این معاونت صورت می گیرد و تهیه گزارش از برنامه ها و نشست ها از دیگر مأموریت های این معاونت است. قرار است در سایت رسمی سازمان آخرین اخبار، گزارش های علمی و پژوهشی، ثبت نام دوره های آموزشی، ثبت نام و اطلاع رسانی همایش ها و جشنواره ها منعکس گردد.

■ معاونت سرمایه انسانی

این معاونت در دو بعد جذب و ساماندهی نیروی انسانی بسیجی فعالیت داشته و متولی برنامه ریزی و سیاستگذاری به منظور عضوگیری و جذب، تشکیل کانونها و دفاتر جدید و پس از آن ساماندهی اعضای بسیجی عضو سازمان ذیل کانونها و انجمن های علمی - معرفتی به منظور روشن نمودن محل فعالیت اعضای سازمان است. تبدیل عضویت اعضا، صدور کارت های عضویت و تمدید آن، تشکیل و نگهداری پرونده های عضویت و برقراری ارتباط با اعضا از مهمترین وظایف این معاونت به شمار میروند.

■ معاونت بین الملل

سازمان بسیج حقوقدانان تنها سازمانی است که در میان اقشار مختلف بسیج، واحدی با عنوان معاونت بین الملل را در خود جای داده است. این واحد تازه تاسیس در آبان ماه سال ۹۴ به ساختار سازمان بسیج حقوقدانان ملحق شده است تا ظرفیت های تخصصی حقوقی موجود در عرصه بین الملل را شناسایی و تبدیل به عملیات کند.

ادبیات سازی و وجهه سازی در مجامع بین المللی به صورت عمومی، شبکه سازی گروه های فعال حقوق بشری، وکلا و حقوقدانان سراسر دنیا و مطالبه داخلی برای اولویت بخشی به مساله حقوق بشر در میان مسوولین از مهمترین اهداف تاسیس این معاونت به شمار می رود.

■ معاونت تحلیل و بررسی

این معاونت با تشکیل شورای تحلیل و بررسی متشکل از حقوقدانان نخبه بسیجی وظیفه دارد با رصد اتفاقات و رخداد های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور و جهان و نیز فعالیت های دستگاه ها، وزارتخانه ها و نیز سازمان های بین المللی، نسبت به آنها از

مسئولین سازمان بسیج حقوق دانان

۱. ریاست سازمان: دکتر علی بهادری جهرمی
۲. معاون هماهنگ کننده: آقای مهدی بهرامیان
۳. معاون سرمایه انسانی: آقای ستار روهنده
۴. معاون علمی: دکتر علی الفت پور
۵. معاون روابط عمومی و فضای مجازی: آقای محمد سلیمانی
۶. مسئول واحد حقوق بشر و حقوق بین الملل: دکتر سعید حقانی
۷. معاون تعلیم و تربیت: حجت الاسلام دکتر سید احسان رفیعی علوی
۸. معاون فرهنگی: آقای مرتضی رفیعی بصیری
۹. معاون پشتیبانی: آقای سعید ایمانی
۱۰. مسئول حوزه ریاست: آقای محمد صالحی
۱۱. مسئول هیئت های حقوقدانان بسیجی: دکتر محمد رضا نجارزاده
۱۲. دبیر شورای وکلای: دکتر حسن افراسیابی
۱۳. دبیر شورای قضات: دکتر محمد سرگزی
۱۴. مسئول کمیته تدوین: دکتر علی فتاحی
۱۵. مسئول کمیته ارزیابی آثار: آقای محسن ابوالحسنی
۱۶. مسئول پژوهشکده مجازی: دکتر میثم نظری

اعضای کمیسیون حقوقی قضایی سازمان بسیج مستضعفین

۱. دکتر محسن اسماعیلی، حقوقدان شورای نگهبان و عضو هیات علمی دانشگاه تهران
۲. دکتر غفور خوئینی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی
۳. دکتر محمد روشن؛ معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۴. دکتر فرید محسنی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری
۵. دکتر سید بهزاد پور سید؛ قائم مقام ریاست پژوهشگاه قوه قضاییه
۶. دکتر احمد مؤمنی راد؛ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۷. دکتر سید حسن صادقی مقدم؛ مشاور عالی دبیر شورای نگهبان و عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۸. دکتر قدرت الله رحمانی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
۹. دکتر حسینعلی امیری؛ قائم مقام وزیر کشور و عضو سابق حقوقدان شورای نگهبان
۱۰. دکتر سید محمد مهدی غمامی؛ معاون پژوهشی و عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه امام صادق (ع)
۱۱. دکتر نجات الله ابراهیمیان؛ سخنگو و عضو حقوقدان شورای نگهبان و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی (ع)
۱۲. دکتر قاسم محمدی؛ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی (ع)
۱۳. دکتر خیرالله پروین؛ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۱۴. دکتر محمود حکمت نیا؛ عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۵. حجت الاسلام دکتر محمد جواد ارسطو؛ عضو هیئت علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران
۱۶. دکتر فضل الله موسوی؛ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۱۷. دکتر محمد اسحاقی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
۱۸. دکتر توکل حبیب زاده؛ مدیر گروه حقوق عمومی و عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه امام صادق (ع)
۱۹. دکتر علی بهادری جهرمی؛ ریاست سازمان بسیج حقوق دانان
۲۰. دکتر عطاالله بیگدلی؛ استاد دانشگاه امام صادق (ع)
۲۱. حجت الاسلام دکتر جلیل محبی؛
۲۲. آقای محمد علی الفت پور؛ دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی
۲۳. آقای میثم نظری علوم؛ دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی
۲۴. آقای حمید بالایی؛ دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی

اعضاء شورای عالی سازمان

۱. آیت الله کعبی؛ عضو مجلس خبرگان رهبری
۲. دکتر عباسعلی کدخدایی؛ هیئت علمی دانشگاه تهران و مشاور عالی دبیر شورای نگهبان
۳. دکتر علی بهادری؛ ریاست سازمان بسیج حقوق دانان
۴. دکتر فیروز اصلانی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
۵. دکتر سیامک ره پیک؛ معاون اجرایی و اموراتخابات شورای نگهبان
۶. دکتر مسعود اخوان فرد؛ ریاست اسبق سازمان بسیج حقوق دانان و استاد دانشگاه
۷. دکتر سید مرتضی بختیاری، معاون سیاسی امنیتی دادستان کل کشور
۸. دکتر فضل الله موسوی؛ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۹. دکتر عزیزی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس
۱۰. دکتر عبدالصمد خرم آبادی؛ معاون دادستان کل کشور
۱۱. دکتر امیری اصفهانی؛ دانشجویان معاون پیشگیری قوه قضاییه
۱۲. دکتر ابوالحسنی؛ مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران
۱۳. دکتر سید حجت الله علم الهدی؛ قائم مقام پژوهشکده شورای نگهبان
۱۴. دکتر محمد دهقان؛ عضو هیئت ریسه و کمیسیون حقوقی قضایی مجلس شورای اسلامی
۱۵. دکتر غلامحسین الهام؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
۱۶. دکتر یزدی؛ معاون حقوقی پارلمانی سپاه پاسداران اسلامی
۱۷. دکتر غلامحسین اسماعیلی؛ رییس کل دادگستری استان تهران و رییس شعبه اول دادگاه تجدید نظر
۱۸. دکتر محمد رضا صارمی؛ رییس بسیج قوه قضاییه
۱۹. دکتر ادیبی؛ استاد دانشگاه
۲۰. دکتر صادقی مقدم؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و مشاور دبیر شورای نگهبان

معرفی پژوهشکده مجازی حقوق

■ درباره معاونت علمی و پژوهشکده حقوق

سازمان بسیج حقوق دانان یکی از اقشار تخصصی سازمان بسیج مستضعفین می باشد. لذا رسالت اصلی سازمان، پرداختن به مسائل تخصصی بوده، البته ایفای نقش جامعه حقوقی کشور نسبت به عموم مردم نیز بخشی از همین رسالت تخصصی است. از جمله نیازهای عموم مردم نیازهای آموزشی، نیاز به قائم مقامی در احقاق حق، نیاز به حل مسائل (بدون مراجعه به مراجع رسمی) و نیاز به مشاوره حقوقی است، که برنامه ریزی و مطالبه جهت رفع این نیازها را نیز می توان از رسالت های سازمان دانست.

پژوهشکده مجازی با پشتیبانی معاونت علمی سازمان، در راستای رسالت تخصصی سازمان، رصد اوضاع و احوال داخلی و خارجی در حوزه های اقتصاد، فرهنگ و سیاست جهت شناسایی نیازهای اساسی انقلاب اسلامی را در اولویت خود قرار داده است. ابعاد حقوقی بسیاری از مسائل عرصه های مذکور، مورد توجه کافی و وافی نخبگان حقوقی قرار نگرفته فلذا مسائل حل نشده بسیاری در این عرصه ها وجود دارد. پژوهشکده، پس از مصاحبه با برخی نخبگان حقوقی و تحلیل اوضاع و احوال فعلی و با نگاه راهبردی و پس از احصاء مسائل موجود، پنج کارگروه در عرصه های اقتصاد، سیاست و فرهنگ طراحی نموده است. اولویت های پژوهشی این پنج کارگروه عمدتاً کاربردی بوده، هر چند مسائل بنیادین حوزه مربوطه نیز مدنظر کارگروه خواهد بود.

اگر چه رویکرد پژوهشکده عمدتاً کاربردی است، نسبت به مسائل بنیادین حقوق بی توجه نبوده، لذا کارگروه ششم با تمرکز بر حوزه مسائل بنیادین حوزه های کاربردی و نیز مطالعات فلسفه حقوق طراحی شده است.

بر این اساس کارگروه های پژوهشکده عبارتند از:

- ۱- حقوق اقتصاد مقاومتی
- ۲- حقوق مبارزه با مفاسد اقتصادی
- ۳- حقوق فرهنگی - اجتماعی (شامل زیر گروه های در: ۱. حقوق زن و خانواده، ۲. حقوق جمعیت، ۳. حقوق سبک زندگی)

۴- احقاق حقوق بین المللی انقلاب اسلامی (حوزه حقوق بشر و بین الملل) - این کارگروه در ساختار جدید، ذیل معاونت بین الملل سازمان به فعالیت خود ادامه می دهد.

۵- حقوق سیاسی (حوزه حقوق عمومی)

۶- مطالعات بنیادین حقوق

■ اهم فعالیت کارگروه ها به شرح زیر است:

- ۱- شناسایی اولیه و اولویت بندی نخبگان اجرایی و علمی در حوزه مربوطه از طرق مختلف و ایجاد شبکه نخبگانی حول حوزه مربوطه
- ۲- مصاحبه و مشورت با نخبگان شناسایی شده تراز اول (تلفیقی از اجرایی و علمی) در جهت شناسایی مسائل و یافتن پیشینه های حوزه مربوطه و نیز در جهت تعریف تمام ابعاد فعالیت کارگروه
- ۳- جمع آوری پیشینه های شناسایی شده و تطبیق آن ها با مسائل اصلی حوزه مربوطه و ارائه خلاصه های اصلی در آن حوزه و نیز انتشار یا معرفی پیشینه های ناب
- ۴- مدیریت تحقیق و پژوهش در مورد مسائل حل نشده حوزه مربوطه در قالب های مختلف اعم کتاب، فصلنامه، گزارش پژوهشی، نشست تخصصی، کرسی آزاداندیشی، همایش، بیانیه و... جهت تولید ادبیات نو و ترویج آن و نیز ترویج ادبیات موجود
- ۵- انتشار نتایج حاصل از تحقیق و پژوهش
- ۶- پیگیری و مطالبه از نهادها و دستگاه های مربوطه جهت اجرایی کردن دانش موجود و سیاست ها و قوانین و مقررات موجود در آن حوزه و یا تدوین مقررات مقتضی
- ۷- تنقیح قوانین و مقررات حوزه مربوطه

■ وضعیت فعلی معاونت علمی و پژوهشکده:

بعد از گذشت بیش از یک سال از شروع به فعالیت کارگروه های پیش گفته، آخرین وضعیت پژوهشکده به این صورت است:
- موضوعات و مسائلی در هر کارگروه شناسایی شده و تلاش شده این

موضوعات و مسائل در یک نظام (نمودار نظام موضوعات) قرار گیرند. این موضوعات و مسائل قرار است در کتابی به علاوه مقدمات تئوریک و کاربردی راجع به روش تحقیق، تحت عنوان کتاب «سمینار» (واحد درسی کارشناسی ارشد) ارائه شود.

- کارگروه حقوقی مبارزه با مفاسد اقتصادی پس از مطالعات و مشورت های متعدد با اساتید و نهادهای مربوطه، طرحی را پیش رو دارد که بخشی از آن را به مرحله اجرا رسانده است. این طرح شامل ابعادی بدین شرح است:

• شبکه سازی نخبگانی حول مطالبه گری مبارزه با مفاسد اقتصادی؛ این شبکه سازی مرکز و استان ها را در برمی گیرد. در این شبکه بنا بر این است مراکز علمی و همه حقوق دانان کشور به کمک طلبیده شوند. طبعا همه مراکز بسیج حقوق دانان در سراسر کشور از پایگاه های اصلی این شبکه سازی خواهند بود.

• برگزاری سلسله نشست ها و مناظره های تخصصی (حقوقی) مبارزه با مفاسد اقتصادی؛ موضوعات این نشست ها احصا شده و نشست اول با عنوان آسیب شناسی مناطق آزاد تجاری-صنعتی در محل سازمان برگزار گردیده است. کارگروه در نظر دارد نشست های بعدی را با محوریت دانشگاه ها برگزار نماید.

• تولید و ترویج ادبیات مبارزه با مفاسد اقتصادی در قالب های مختلف؛ این رسالت با مشارکت سازمان و از طریق مجموعه هایی که در این زمینه با سازمان همکاری می کنند (مانند مجموعه ایتان - متولی برنامه تلویزیونی ثریا) انجام خواهد شد. هر چند بخشی از این رسالت از طریق قالب های خود سازمان مانند فصلنامه و گاهنامه و همایش و... پیگیری خواهد شد.

• مبادرت به ایجاد جریان مطالبه گری در فضای مجازی که در حال حاضر سایت <http://zolm.ir> راه اندازی شده است و در حال حاضر قابل استفاده برای کاربران است.

- کارگروه حقوق سیاسی در حال حاضر تمرکز خود را بر احیای ظرفیت های مغفول مانده اصول قانون اساسی تمرکز نموده است. اولین محصولات این کارگروه در نشریه تخصصی عدالت ۱۴۰۴ - شماره دوم منعکس شده است. نتایج مطالعه بر روی تاریخ و مبانی حقوق عمومی که چندی پیش در این کارگروه انجام شد، در قالب گزارش پژوهشی منتشر خواهد شد.

- کارگروه مطالعات بنیادین حقوق تمرکز بر پیوند مفاهیم بنیادین با حوزه های کاربردی اقتصاد، فرهنگ و سیاست نموده است. اولین یادداشت ها از این نوع در نشریه تخصصی عدالت ۱۴۰۴ - شماره دوم منعکس گردیده است.

- کارگروه حقوق اقتصاد مقاومتی بیشترین تمرکز خود را بر روی نظام موضوعات این حوزه و ساماندهی همایش «الزامات حقوقی سیاست های برنامه ششم توسعه» (تفصیل آن در وب سایت همایش <http://ir.barname6.ir> آمده است) نموده است. رویکرد فعلی پژوهشی و ترویجی این کارگروه «مسائل حقوقی حوزه تولید ملی» است.

- کارگروه احقاق حقوق بین المللی انقلاب اسلامی در حال حاضر زیرمجموعه معاونت بین الملل سازمان مشغول به فعالیت است. آخرین فعالیت های این کارگروه برگزاری سلسله نشست های بررسی حقوقی برجام و نیز تدوین گزارش و نمودارهای تحلیلی برجام و همچنین نشست تحلیلی فاجعه برجام بوده است. در این نشست ها و گزارش نهایی، اغلب کارگروه ها ایفای نقش نموده اند. لازم به ذکر است گزارش تحلیلی برجام، همراه تقدیم کمیسیون ویژه برجام گردید. نشست ها و گزارش تحلیلی در سایت پژوهشکده ۱۴۰۴ www.edalat.ir منعکس گردیده است.

- کارگروه حقوقی فرهنگی-اجتماعی در حال حاضر در سه بخش حقوق زن و خانواده، حقوق جمعیت و حقوق سبک زندگی مشغول به فعالیت است. زیرگروه حقوق زن و خانواده در حال نهایی کردن نظام موضوعات و مسائل خود بوده و زیرگروه های دیگر پاییز امسال راه اندازی شده و با استفاده از تجربیات کسب شده در حوزه زن و خانواده با شتاب بیشتری به تعریف مسیر کلان پژوهش کاربردی خود مبادرت می ورزند.

کارگروه فرهنگی-اجتماعی طراحی و اجرای نشست های حقوقی در هر سه بخش را در دستور کار دارد.

■ برنامه های غیرکارگروهی معاونت علمی و پژوهشکده:

معاونت علمی و پژوهشکده سازمان، برنامه های غیرکارگروهی نیز در دستور کار خود قرار داده است که اهم آن از این قرار است:

۱. جشنواره حقوق برتر (نشان علمی شهید بهشتی ره) که اولین دوره آن با مشارکت مراکز علمی و نهادهای حاکمیتی و دولت و قوه قضائیه در حال برگزاری بوده و مراحل تصویب این نشان علمی به عنوان نشان ملی در شورای عالی انقلاب فرهنگی در حال طی شدن است. اطلاعات تفصیلی در سایت جشنواره <http://neshanebeheshhti.ir> ذکر شده است.

۲. همایش «الزامات حقوقی سیاست های برنامه ششم توسعه» که مورد اشاره قرار گرفت و تفصیل آن در وب سایت همایش <http://ir.barname6.ir> آمده است.

۳. تولید فصلنامه های تخصصی «حقوق فرهنگی-اجتماعی» و «حقوق اقتصادی» در دستور کار معاونت علمی قرار دارد. شماره نخست این فصلنامه ها مراحل نهایی شدن خود را طی می کند. این فصلنامه ها قرار است جایگزین فصلنامه «پژوهش های فقهی-حقوقی» (که تا شماره ۸ تولید شده است) شده و بعد از تولید ۲ یا ۳ شماره مراحل اخذ امتیاز علمی-پژوهشی را طی نماید.

۴. تولید فصلنامه تخصصی عدالت ۱۴۰۴ به مخاطبین دانشگاهی و جهت توزیع در فضای دانشگاه راه اندازی شده است شماره اول آن در شهریورماه امسال منتشر شده و شماره دوم آن در حال طی مراحل نهایی است. لازم به ذکر است ویژه نامه این فصلنامه ابتدای پاییز در رابطه با ابعاد حقوقی توافق هسته ای منتشر گردید.

۵. نشست ها و گزارشات تحلیلی موردی در رابطه با ابعاد حقوقی اتفاقات مهم و حیاتی عرصه های سیاست، فرهنگ و اقتصاد و نیز مسائل خاص حقوق و قضا، از دیگر فعالیت های مورد توجه معاونت علمی و پژوهشکده سازمان است که نمونه های آن گزارش تحلیلی ابعاد حقوقی توافق هسته ای و نیز نشست تحلیلی ابعاد حقوقی فاجعه منا است.

۶. تالیف و چاپ کتب درسی یکی دیگر از فعالیت های مورد توجه در معاونت علمی بوده است که ۳ کتاب در مرحله بررسی و ارزیابی نهایی قرار دارد. این کتب، حقوق بین الملل عمومی ۲، مبانی حقوق عمومی و حقوق اساسی ۲ می باشند.

در نهایت، معاونت علمی و پژوهشکده در عین تلاش بر ترسیم مسیری مشخص تلاش نموده است صرفا تبدیل به یک مرکز تولید کتابخانه ای نشده و بی توجه به مسائل و نیازهای جامعه در ابعاد مختلف نباشد و در عین توجه به مسائل مبتدایی و عمیق، پرداختن به نیازهای پیش رو و کاربردی را اولویت خود قرار دهد.

معرفی واحدا تازه تاسیس بين الملل

■ ساختار معاونت

■ پژوهشکده حقوق بشر و حقوق بين الملل

پژوهشکده شامل دو بخش مجزا می باشد: حقوق بشر و حقوق بين الملل که هر کدام دارای سه کارگروه رصد، محتوایی و اقدام است. کارکرد این پژوهشکده بستر سازی محتوایی برای اقدامات واحد در عرصه بين المللی است.

■ دفتر ارتباطات بين المللی

این دفتر بخش عمده ای از رسالت های واحد را در خصوص شبکه سازی در عرصه بين المللی بر عهده دارد. بخش مهمی از اقدامات برای برنامه ریزی در محافل عمومی دنیا از جمله نشست های سازمان های بين المللی است تا به نمایندگی از گفتمان انقلاب اسلامی و در قالب یک موسسه غير دولتی ایفای نقش نماید.

■ دفتر معاونت

در کنار فعالیت های جاری و پشتیبانی از اقدامات ترویجی معاونت، این دفتر ارتباط و هماهنگی میان استان ها را بر عهده خواهد داشت.

■ ظرفیت های معاونت

شبکه جهانی مدافعان حقوق بشر
رسانه های فارسی و غیر فارسی زبان داخلی
بخشی از رسانه های خارجی
معاونت بين الملل بسیج مستضعفین
اتحادیه رادیو و تلویزیون های اسلامی
بخش برون مرزی سازمان صدا و سیما
ارتباط با اساتید و کارشناسان حوزه حقوق بين الملل و حقوق بشر
برنامه و اجرای دوره های آموزشی حقوق بشر و حقوق بين الملل

■ برنامه های معاونت در مشهد

جلسه معرفی و آشنایی با واحد بين الملل با حضور جناب آقای دکتر حقانی، معاون بين الملل
نشست وضعیت حقوق بشر در دنیا و نقشه راه جمهوری اسلامی با ارایه جناب آقای دکتر غریب آبادی، معاون بين الملل ستاد حقوق بشر قوه قضاییه
نشست عملیاتی با حضور اعضای واحد و رابطان بين الملل استان ها برای بحث در برنامه های آتی واحد که برخی از آن ها عبارتند از: فاجعه منا، تروریسم، جنایات آمریکا، نقض حقوق بشر در غرب، بررسی یوپی آر کشورهای هدف، پرونده احمد شهید، منشور حقوق شهروندی، حقوق اقلیت ها، حقوق زنان، بررسی حقوق بشری نامه های مقام معظم رهبری به جوانان غرب، حقوق بشر اسلامی و...
در نشست سوم، زمینه های همکاری این واحد با ظرفیت های فردی و نهادی استان ها محل بحث خواهد بود.

■ معرفی سایت پژوهشکده

پژوهشکده حقوق بشر و حقوق بين الملل به صورت مجازی در قالب یک سایت به آدرس vhl.ir در دسترس است که نسخه آزمایشی آن به تازگی در معرض دید قرار گرفته است.

■ واحد بين الملل سازمان

بسیج حقوقدانان

سازمان بسیج حقوقدانان تنها سازمانی است که در میان اقشار مختلف بسیج، واحدی با عنوان معاونت بين الملل را در خود جای داده است. این واحد تازه تاسیس در آبان ماه سال ۹۴ به ساختار سازمان بسیج حقوقدانان ملحق شده است تا ظرفیت های تخصصی حقوقی موجود در عرصه بين الملل را شناسایی و تبدیل به

عملیات کند.

■ پیوند حوزه کاری «حقوق»، «عرصه «بين الملل» و «بسیج»

علم حقوق و حوزه کاری مربوط به آن به گستردگی علوم اجتماعی است و از طرفی دیگر، موضوعات مربوط به دیپلماسی عمومی و روابط بين الملل دارای پیچیدگی و گستردگی فراوانی در دوره معاصر شده است. به نحوی که جهان شمولی برخی قواعد خصوصا مباحث مربوط به حقوق بشر و میل به جهانی شدن دنیا توسط دولت های توسعه یافته، موجب گشته است که اشتراک زیادی میان این دو حوزه به وجود بیاید.

در تقسیم کلاسیک موجود در علم حقوق، حقوق بين الملل به دو حوزه خصوصی و عمومی تقسیم می شود. در حوزه حقوق خصوصی بين الملل، تابعیت حرف اول و آخر در مورد روابط افراد را می زند. هم چنین دولت ها به عنوان عناصر و بازیگران اصلی حقوق بين الملل عمومی هستند که سازمان های بين المللی را ایجاد میکنند تا در راستای صلح قدم بردارند.

اما امروزه حقوق بين المللی حقوق بشر (Human Rights' International law) به عنوان مهم ترین بحث در عرصه بين الملل مطرح است که البته با خود متعلقاتی چون فلسفه به دلایل مبانی نظری آن و حقوق عمومی به دلایل نقش پررنگ دولت را به همراه دارد.

از طرفی دیگر، رسالت گفتمان انقلاب اسلامی در این است که به تعبیر بنیانگذار جمهوری اسلامی، پرچم لاله الا الله را بر فراز قله های جهان طنین انداز کند و این راهی جز جهانی سازی گفتمان دینی ندارد. لذا ساخت حقوق بشر به مثابه یک زمینه گفتگو و هنجار سازی در محافل بين المللی جهت گسترش مفاهیم عالی اسلام و ساخت حقوق بين الملل به مثابه دفاع از دولت جمهوری اسلامی به عنوان دولت دین مداران دنیا زمینه هایی است که لزوم ورود نهاد های انقلابی چون بسیج را مهیا می کند.

■ اهداف معاونت

ادبیات سازی و وجهه سازی در مجامع بين المللی به صورت عمومی شبکه سازی گروه های فعال حقوق بشری، وکلا و حقوقدانان سراسر دنیا مطالبه داخلی برای اولویت بخشی به مساله حقوق بشر در میان مسوولین

مبانی فعالیت سازمان بسیج حقوقدانان

- ۱- فرمایش‌های مقام معظم رهبری
- ۱-۱- لزوم الگوسازی جمهوری اسلامی^۱
- ۱-۲- لزوم طراحی سبک زندگی حقوقی اسلامی^۲
- ۱-۳- لزوم عدالت خواهی^۳
- ۱-۴- لزوم جهاد علمی در علم حقوق^۴
- ۱-۵- لزوم تربیت نسل حقوقدان مومن و معتقد به انقلاب^۵
- ۱-۶- لزوم ارتقاء سطح نهادهای آموزشی حقوقی^۶
- ۱-۷- لزوم ارتقاء سطح فرهنگ قانون‌گرایی^۷
- ۱-۸- لزوم ارتقاء عملکرد نهادهای حقوقی
- ۱-۸-۱- لزوم تقویت قوه قضاییه^۸
- ۱-۸-۱-۱- افزایش اقتدار قوه قضاییه
- ۱-۸-۱-۲- افزایش اعتماد عمومی به قوه قضاییه
- ۱-۸-۱-۳- ارتقاء سطح قانون‌گرایی در قوه قضاییه
- ۱-۸-۱-۴- افزایش میزان نخبه‌پروری در قوه قضاییه
- ۱-۸-۱-۵- افزایش روحیه فسادستیزی در سطوح مختلف^۹
- ۱-۸-۲- لزوم تقویت عملکرد تقنینی و نظارتی مجلس شورای اسلامی^{۱۰}
- ۱-۸-۳- لزوم تقویت عملکرد مجمع تشخیص مصلحت نظام^{۱۱}
- ۱-۸-۴- لزوم تقویت عملکرد شورای نگهبان^{۱۲}
- ۱-۹- لزوم آسیب‌شناسی نظام موجود و حرکت به سوی نظام حقوقی مطلوب^{۱۳}
- ۲- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:
- ۲-۱- تلاش در جهت تحقق پایه‌ها و اهداف جمهوری اسلامی ایران^{۱۴}
- ۲-۱-۱- ایمان به خدا و اختصاص حاکمیت و تشریح به او
- ۲-۲- وحی الهی و نقش بنیادین آن در بیان قوانین
- ۲-۱-۳- امامت و رهبری مستمر و نقش آن در تداوم انقلاب اسلام
- ۲-۱-۴- قسط و عدل و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی
- ۲-۲- وظایف پایه‌ای حکومت اسلامی در عرصه حقوقی^{۱۵}
- ۲-۲-۱- ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی در حوزه‌های حقوقی بر اساس ایمان و تقوی و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی.
- ۲-۲-۲- بالا بردن سطح آگاهی‌های عمومی حقوقی با استفاده صحیح از ظرفیت‌های رسانه‌ای.
- ۲-۲-۳- تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در زمینه‌های حقوقی و اسلامی.
- ۲-۲-۴- تلاش در جهت رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی.
- ۲-۲-۵- تلاش در جهت ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیر ضرور.
- ۲-۲-۶- تلاش حقوقی در جهت بی‌ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه.
- ۲-۲-۷- تلاش حقوقی در جهت تأمین حقوق همه جانبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون.
- ۲-۳- تحقق وظیفه‌ی امر به معروف و نهی از منکر به عنوان وظیفه‌ی

- همگانی و متقابل^{۱۶}
- ۲-۴- تلاش حقوقی در جهت برابری حقوق بدون توجه به تبعیض ناشی از رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها^{۱۷}
- ۲-۵- تلاش حقوقی در زمینه‌ی تحقق برابری در برابر قانون^{۱۸}
- ۲-۶- تلاش در جهت ارتقاء حق دادخواهی ملت و دسترسی به وکیل^{۱۹}
- ۲-۷- تلاش در جهت تربیت قضات منطبق با شرایط فقهی و قانونی^{۲۰}
- ۲-۸- تلاش در جهت اعمال قوه‌ی قضاییه در جهت اجرای موازین اسلامی، گسترش عدالت و حفظ حقوق عمومی و اقامه‌ی حدود الهی^{۲۱}
- ۲-۹- تلاش هرچه بیشتر در جهت تحقق اهداف قوه‌ی قضاییه از جمله^{۲۲}
- ۱- ۲-۹- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم
- ۲- ۲-۹- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع
- ۳- ۲-۹- نظارت بر حسن اجرای قوانین
- ۴- ۲-۹- کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام
- ۵- ۲-۹- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین
- ۱۰- ۲- تلاش در جهت انطباق هر چه بیشتر قوانین و مقررات کشور در چارچوب قانون اساسی و شریعت اسلام^{۲۳}
- ۳- سایر اسناد بالادستی:
- ۳-۱- ارتقاء توانمندی‌های علمی و عملی و سلامت حقوقی با تاکید بر: الف: سیاست کلی قضایی پنج ساله ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری (ابلاغی- ۱۳۸۸/۰۹/۰۲)
- ۳-۱- کارآمد سازی ساختار قضایی و اداری.
- ۳-۲- اهتمام به پیشگیری از وقوع جرم و لزوم همکاری سایر دستگاه‌ها با قوه قضائیه در این زمینه.
- ۳-۳- ارتقاء سطح‌گزینش و آموزش و نیز توسعه منابع انسانی (قضایی و اداری) متناسب با نیازمندی‌های روز.
- ۴- ۱۳-۳- اصلاح و تنقیح قوانین و رفع خلاءهای قانونی مربوط به امور قضایی.
- ب: سیاست‌های کلی نظام در خصوص امنیت قضایی مصوب ۱۳۸۱/۰۷/۲۸ مقام معظم رهبری
- ۵- ۱۳-۳- اصلاح ساختار نظام قضایی کشور در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی همراه با سرعت و دقت با اهتمام به سیاست‌های مذکور در بندهای بعدی.
- ۶- ۱۳-۳- اصلاح و تقویت نظام نظارتی و بازرسی قوه قضاییه بر دستگاه‌های اجرایی و قضایی و نهادها.
- ۷- ۱۳-۳- استفاده از روش داوری و حکمیت در حل و فصل دعاوی.
- ۸- ۱۳-۳- بالا بردن سطح علمی مراکز آموزش حقوقی متناسب با نظام قضایی کشور، بالا بردن دانش حقوقی قضات، تقویت امور پژوهشی قوه قضاییه و توجه بیشتر به شرایط مادی و معنوی متصدیان سمت‌های قضایی.
- ۹- ۱۳-۳- تعیین ضوابط اسلامی مناسب برای کلیه امور قضایی از قبیل قضاوت، وکالت، کارشناسی و ضابطان و نظارت مستمر و پیگیری قوه قضاییه بر حسن اجرای آنها.

- ۱۰- ۱-۳- تنقیح قوانین قضایی.
- ۱۱- ۱-۳- گسترش دادن فرهنگ حقوقی و قضایی در جامعه.
- ۱۲- ۱-۳- گسترش دادن نظام معاضدت و مشاورت قضایی ج: سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری (۱۳۸۹/۰۱/۱۴)
- ۱۳- ۱-۳- نهادینه سازی فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی.
- ۱۴- ۱-۳- عدالت محوری در جذب، تداوم خدمات و ارتقای منابع انسانی.
- ۱۵- ۱-۳- انعطاف‌پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری.
- ۱۶- ۱-۳- توجه به اثربخشی و کارایی در فرآیندها و روشهای اداری به منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات کشوری.
- ۱۷- ۱-۳- عدالت محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری.
- ۱۸- ۱-۳- قانون‌گرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت‌پذیری اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکريم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیقه‌ای و فردی در کلیه فعالیت‌ها.
- ۱۹- ۱-۳- حفظ حقوق مردم و جبران خسارهای وارده بر اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری.
- ۲۰- ۱-۳- ارتقای سلامت نظام اداری و رشد ارزشهای اخلاقی در آن از طریق اصلاح فرآیندهای قانونی و اداری، بهره‌گیری از امکانات فرهنگی و بکارگیری نظام مؤثر پیشگیری و برخورد با تخلفات
- د: سند چشم‌انداز ۲۰ ساله
- ۲۱- ۱-۳- تلاش حقوقی در جهت برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط مطلوب.
- ۲۲- ۱-۳- تلاش در جهت حضور فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مومن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن در عرصه‌ی حقوقی
- ۲۳- ۱-۳- تلاش حقوقی در جهت الهام بخشی، فعال و مؤثر بودن در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌اسلامی دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نوآندیشی و پویایی فکری و اجتماعی تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم و اندیشه‌های امام خمینی (علیه السلام)
- ۲۴- ۱-۳- تلاش حقوقی تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ فرهنگ، تمدن و هنر ایرانی-اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی
- ه: سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم توسعه
- ۲۵- ۱-۳- تلاش حقوقی در جهت تحقق اهداف سیاست‌های

کلی برنامه‌ی ششم توسعه از جمله:

۱-۲۵-۳-۱- ارتقاء سلامت اداری و اقتصادی و مبارزه با فساد در این عرصه با تدوین راهبرد ملی مبارزه با فساد و تصویب قوانین مربوط.

۲-۲۵-۳-۱- استقلال مصارف صندوق توسعه ملی از تکالیف بودجه‌ای و قوانین عادی

۳-۲۵-۳-۱- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان.

۴-۲۵-۳-۱- برنامه‌ریزی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش ۱۰ درصدی سالانه مصادیق مهم آن

۵-۲۵-۳-۱- پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار.

۶-۲۵-۳-۱- بازنگری در قوانین جزایی به منظور کاستن از محکومیت به حبس و تبدیل آن به مجازات‌های دیگر و متناسب سازی مجازات‌ها با جرایم.

۷-۲۵-۳-۱- تلاش شایسته برای تبیین ارزش‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و دستاوردهای جمهوری اسلامی.

۸-۲۵-۳-۱- ارائه و ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی و فرهنگ سازی درباره اصلاح الگوی مصرف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

۹-۲۵-۳-۱- حضور مؤثر نهادهای فرهنگی دولتی و مردمی در فضای مجازی به منظور توسعه و ترویج فرهنگ، مفاهیم و هویت اسلامی-ایرانی و مقابله با تهدیدات.

۱۰-۲۵-۳-۱- توجه ویژه به توسعه و تجلی مفاهیم، نمادها و شاخص‌های هویت اسلامی-ایرانی در ساختارهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

۴- بیانات رییس قوه قضائیه:

۱-۴-۱- تلاش در جهت افزایش سطح نظارت و تأثیرگذاری آن بر سلامت و ارتقاء کیفیت امر قضا.

۲-۴-۱- ایجاد جایگاهی جهت مطالعات راهبردی و برنامه‌ای

۳-۴-۱- هدایت و پیگیری سیاست‌های کلی و برنامه‌های مدون قضایی

۴-۴-۱- تلاش در جهت برخورد جدی، قاطع و منطبق با موازین شرعی و قانونی با مقوله فساد

۵-۴-۱- تلاش در جهت بهره‌گیری از تمام امکانات در عرصه مقابله با هجمه‌های فریبکارانه علیه حقوق بشر در ایران و دفاع از مواضع به حق نظام و تبیین مواضع و تشریح مسائلی مرتبط با آن در مجامع بین‌المللی

۵- چشم‌انداز سازمان بسیج مستضعفین:

۱-۵-۱- وجود مجموعه‌ای از شبکه‌های مردمی پویا و متشکل از وفاداران انقلاب اسلامی

۲-۵-۱- مؤثر در ارتقای مستمر اخلاق، معنویت و بصیرت جامعه

۳-۵-۱- با برنامه‌ریزی در جهت اهداف متعالی نظام و تدابیر رهبر انقلاب

۴-۵-۱- مظهر عزم و اراده‌ی ملی برای حل مشکلات و پیشبرد اهداف نظام

۶- اهداف کلان سازمان بسیج حقوقدانان

۱-۶- حفظ، تداوم، بسط و تعمیق انقلاب اسلامی

۲-۶- کمک به افزایش کارآمدی نظام جمهوری اسلامی ایران

۳-۶- رفع نیازهای جامعه حقوقی کشور

۷- اساسنامه سازمان بسیج حقوقدانان

۱-۷- ایجاد نقش آفرینی مؤثر و هماهنگی لازم بین حقوقدانان مومن و معتقد به اسلام

۲-۷- کمک به توسعه و نهادینه سازی پژوهش و بهینه سازی نظام آموزش و پژوهش کشور در حوزه‌ی حقوق به منظور تولید علم و نهضت جنبش نرم افزاری

۳-۷- شناسایی و تعیین معضلات در حوزه‌ی حقوق داخلی و ارائه‌ی راهکارها

۴-۷- ارتباط و همکاری مستمر با معاونت‌های قوه‌ی قضائیه، کمیسیون‌های مجلس و وزارت دادگستری

۵-۷- ایجاد همکاری بین‌المللی میان حقوق دانان جهان اسلام

۶-۷- شناسایی و تعیین مشکلات و معضلات حقوقی جهان اسلام در حوزه‌های گوناگون و ارائه‌ی راهکار برای آن‌ها

۷-۷- ساماندهی، راه‌اندازی و پشتیبانی از سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌ی حقوق

۸-۷- راه‌اندازی گروه‌های علمی مشاوره حقوقی

۹-۷- تعیین محورهای مورد نیاز پژوهش و انجام آن در راستای کمک به اسلامی شدن حقوق و قضا

۱۰-۷- راه‌اندازی سایت‌های حقوقی و حضور در فضای سایبری، اطلاع‌رسانی، تولید نشریات

پی‌نوشت

۱. ۱۳۹۳/۲/۷.۱- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور

۲. ۱۳۹۱/۷/۲۲- بیانات در دیدار جوانان استان خراسان شمالی

۳. ۱۳۹۰/۲/۲۲- بیانات در دومین نشست اندیشه‌های راهبردی و ۱۳۹۰/۷/۲۴- بیانات

در دیدار دانشجویان کرمانشاه

۴. ۱۳۸۹/۴/۲- بیانات در دیدار اعضای بسیجی هیأت علمی دانشگاه‌ها

۵. ۱۳۹۰/۶/۲- بیانات در دیدار جمعی از اساتید دانشگاه‌ها

۶. ۱۳۹۳/۷/۲۶- حکم آغاز دوره‌ی جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی و ۱۳۹۳/۴/۱۱- بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها

۷. ۱۳۹۲/۶/۶- بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت و ۱۳۸۸/۶/۱۶- بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت

۸. ۱۳۹۰/۴/۶ و ۱۳۸۲/۷/۴- بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه و ۱۳۸۸/۴/۳- بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی- ۱۳۷۸/۵/۲۲- انتصاب

آیت‌الله حاج سید محمود هاشمی شاهرودی به ریاست قوه‌ی قضائیه و ۱۳۸۶/۴/۷- بیانات در دیدار خانواده‌ی شهدای هفتم تیر و مسئولان قوه قضائیه

۹. ۱۳۸۲/۲/۱ و ۱۳۷۵/۱۲/۶- دیدار مسئولان سازمان بازرسی کل کشور با رهبر انقلاب

۱۰. ۱۳۸۳/۳/۲۷- بیانات در دیدار نمایندگان مجلس

۱۱. حکم انتصاب اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱۲. ۸۶/۴/۲۰- بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان

۱۳. ۱۳۸۸/۹/۶- بیانات در دیدار جمع کثیری از بسیجیان کشور و ۱۳۹۰/۷/۲۴- بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه

۱۴. اصل دوم قانون اساسی

۱۵. اصل سوم قانون اساسی

۱۶. اصل هشتم قانون اساسی

۱۷. اصل نوزدهم قانون اساسی

۱۸. اصل بیست قانون اساسی

۱۹. اصول سی و چهار و سی و پنج

۲۰. اصل صد و شصت و سوم

۲۱. اصل شصت و یکم

۲۲. اصل یکصد و پنجاه و ششم

۲۳. اصل هفتاد و دوم

برنامه پنجساله ششم سازمان بسیج حقوقدانان

اجمالی از وضعیت موجود

جامعه‌ی هدف بسیج حقوق دانان فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های حقوق، قضات، وکلای سردفتران، مشاوران حقوقی و معاونین حقوقی ادارت هستند. این تعداد در حدود ۴۶۵ هزار نفر است که از این تعداد مجموعه فعالین در عرصه حقوق در حدود ۷۵۶۰۰ نفر است. سازمان بسیج حقوق دانان در حال حاضر و در انتهای برنامه‌ی پنجم پنج‌ساله، دارای ۲۴۱۰۴ نیرو است که از این تعداد ۶۴۱۵ نفر عضو عادی، ۱۷۲۸۴ نفر عضو فعال و ۴۰۵ نفر کادر و تعداد ۱۵۹۶۰ نفر مرد و ۸۱۴۴ نفر زن می‌باشند. در ۳۱ مرکز از مراکز استان به اضافه‌ی مرکز تهران ۳۲ مرکز استانی بسیج حقوقدانان تشکیل گردیده و فعال می‌باشد. در حال حاضر سازمان بسیج حقوق دانان دارای ۱۷۴ کانون فعال است که از این تعداد ۳۵ کانون درجه‌ی ۵۲،۱ کانون درجه‌ی ۲ و ۸۷ کانون درجه‌ی ۳ می‌باشد. پست‌های مصوب در سازمان مرکزی ۲۲ پست و در هر یک از مراکز استان ۲ پست می‌باشد.

فصل اول: چشم‌انداز

در پایان برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی ششم، سازمان بسیج حقوقدانان متشکل از ۴۲۵۰۰ هزار نفر نیروی بسیجی (۱۰۰۰۰ نفر نیروی عادی، ۳۰۰۰۰ نفر فعال و ۲۵۰۰۰ نفر نیروی کادر) مجموعه‌ای پویا، فراگیر، متشکل از حقوقدانان معتقد به انقلاب اسلامی و پایبند به ارزش‌های دینی، تاثیرگذار در تحولات حقوقی جامعه و به عنوان نهادی تاثیرگذار در عرصه‌ی حقوقی داخلی و بین‌الملل، اثربخش در تولید و تحقق نظام حقوقی اسلامی ایرانی، بومی‌سازی آن و طراحی سبک زندگی حقوقی مبتنی بر آن و پیگیر در تحولات و مسائل حقوقی جامعه، نقش آفرین در ارتقاء و بهبود سطح فعالیت‌های نهادهای حقوقی از جمله، قوه‌ی قضاییه، مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، مبلغ روحیه‌ی جهادی در عرصه‌های حقوقی، مروج فرهنگ حقوق ایرانی و اسلامی و قانون‌مداری و قانون‌گرایی در میان مردم و مسئولین، موثر در کاهش ناهنجاری‌های حقوقی جامعه و مُجدد در کاهش آسیب‌های حقوقی به ویژه فرهنگ کاهش جرم، نهادی عدالت‌خواه و مطالبه‌گر در زمینه‌ی فرامین و اوامر رهبری و مطالبات قانونی از دستگاه‌های حکومتی... خواهد بود که رشدی متناسب با شرایط، موقعیت جغرافیایی و ظرفیت‌های حقوقی موجود در استان‌های گوناگون دارد.

فصل دوم: برنامه‌ها

الف: سرفصل‌های برنامه‌های پنجساله

۱. زمینه‌سازی

۱.۱. **تقویت روحیه‌ی ولایت‌مداری:** با تاکید بر صیانت از ارزش‌های والای قانون اساسی و بالابردن جایگاه حقوقی آن به واسطه‌ی صیانت حقوقی از جایگاه ولایت فقیه و شورای نگهبان به عنوان نهادهای حافظ اسلامیت نظام و همچنین توجه به جایگاه شهدای حقوقدان در ترویج روحیه‌ی ولایت‌پذیری از طریق ترویج فرهنگ شهادت و ایثار با برگزاری سالانه‌ی کنگره‌ی شهدای حقوقدان

۱.۲. **تقویت روحیه‌ی تقیید به آموزه‌های اسلامی:** از طریق نمودار ساختن جایگاه حقوق اسلامی به بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود ادبیات‌سازی حقوقی از طریق نشر آثار حقوق اسلامی و ایرانی با تاکید بر کتب درسی. (در هر دوره‌ی یکساله ۲۵ عنوان کتاب در موضوعات حقوقی اعم از درسی و غیر درسی)

۱.۳. **تقویت روحیه‌ی دشمن‌شناسی و استکبارستیزی:** با تاکید بر روشنگری روند پامال کردن حقوق مردم در کشورهای گوناگون و حتی در کشور متبوع خود از طریق به‌کارگیری تمام ظرفیت‌های حقوقی دانشگاهی و اجرایی در تشکیل پرونده حقوقی علیه جنایات نظام استکبار جهانی به ویژه شیطان بزرگ آمریکا

۱.۴. **تقویت افزایش تمایل به بسیج:** با تاکید بر تخصص‌گرایی و غیر جناحی بودن سازمان بسیج مستضعفین و سازمان بسیج حقوقدانان در جهت پاسداری از ارزش‌های اسلام و انقلاب از طریق برگزاری همایش‌های تخصصی و معاضدت با نهادهای دولتی و غیردولتی در افزایش و بهبود کارآمدی حقوقی

۱.۵. **افزایش سطح تربیت دینی و اخلاقی:** با تاکید بر تربیت دینی و اخلاقی در حوزه‌ی حقوقی با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی و از طریق فعال‌سازی حلقه‌های طرح صالحین که محتوای آن متناسب با مخاطبان سازمان بومی شده است.

۱.۶. **افزایش احساس مسئولیت:** تاکید بر روحیه‌ی جهادی در فعالیت‌های حقوقی به ویژه در عرصه‌ی مشاوره و معاضدت به خانواده‌های نیازمند از طریق ارائه خدمات حقوقی رایگان و تعیین روز ۱۲ آذر هر سال برای ارائه‌ی خدمات حقوقی رایگان به عنوان سنتی حسنه.

۲. جذب و ساماندهی:

بر اساس آنچه در چشم‌انداز برنامه‌ها دیده شده در پایان برنامه ششم توسعه، سازمان بسیج حقوق دانان ۴۵٪ از جامعه هدف ۹۵/۰۰۰ نفری خود را در قالب زیر جذب و ساماندهی خواهد نمود.

جامعه هدف: ۹۵/۰۰۰ نفر

پیش‌بینی جذب: ۴۵٪ به تعداد ۴۲/۵۰۰ نفر

شامل: ۳۰/۰۰۰ نفر بسیجی عادی

۱۰/۰۰۰ نفر بسیجی فعال

۲/۵۰۰ نفر بسیجی کادر

در قالب ۲۵۰ کانون شامل:

۷۵ کانون درجه یک

۷۵ کانون درجه ۲

۱۰۰ کانون درجه ۳

و تعداد ۱۸۰۰ انجمن فعال علمی بصیرتی (صالحین) که در حوزه‌های علمی بصیرتی، مشاوره‌ای، بین‌الملل، ترویج قانون‌مداری و عدالت‌خواهی فعال خواهد بود.

۳. حفظ و انسجام

۳.۱. افزایش خدمات رفاهی و تشویقی برای اعضا به نسبت میزان تاثیرگذاری در فعالیت‌های سازمان

۳.۲. طراحی فعالیت‌های مشترک حقوقی - اقتصادی با نگاه‌های خیریه در راستای ترویج فعالیت‌های حقوقی

۳.۳. تلاش در جهت افزایش میزان تاثیرگذاری حقوقدانان بسیجی در سطوح ملی و بین‌المللی

۳.۴. شبکه‌سازی حقوق دانان انقلابی

۳.۵. افزایش منزلت و جایگاه بسیج حقوق دانان در میان نهادهای حقوقی
 ۳.۶. تولید محتوای به روز متناسب با نیازهای جامعه‌ی حقوقی به منظور ارائه در جلسات حلقه‌های صالحین
 ۳.۷. برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی حقوقی با هدف ترویج گفتمان انقلاب اسلامی در حوزه‌ی حقوق از جمله کارگاه‌های آموزشی آشنایی با وظایف و اختیارات نهادهای حقوقی
 ۳.۸. برگزاری همایش‌های ملی در خصوص فرهنگ‌سازی در زمینه‌ی اهداف طراحی شده
 ۳.۹. جمع‌بندی نتایج کارهای حقوقی کشور در جهت مساله‌شناسی و حل معضلات
 ۳.۱۰. برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی در جهت افزایش سطح آگاهی‌های حقوقی
 ۳.۱۱. نماش (برند) سازی بسیج حقوق دانان به در عرصه‌ی حقوقی از جمله مشاوره، وکالت، تربیت نیروی حقوقی، انتشارت حقوقی

۴. نقش آفرینی

۴.۱. تبدیل بسیج حقوق دانان به عنوان نهاد مطالبه‌گر در زمینه‌ی اوامر رهبری در حوزه‌های مرتبط با بسیج حقوقدانان
 ۴.۲. ایجاد زیرساخت‌های مشارکتی بسیج در امر قانون‌گذاری، اجرا و قضا
 ۴.۳. تأسیس نهادهای عمومی همانند سازمان‌های مردم‌نهاد به منظور ترویج فرهنگ حقوق انقلابی
 ۴.۴. تربیت اساتید به منظور حضور در حلقه‌های صالحین متناسب با نیازهای مخاطبان قشر
 ۴.۵. تلاش در جهت شفاف‌سازی قوانین و مقررات حقوقی
 ۴.۶. برگزاری برنامه‌های جهادی تخصصی به منظور رفع نیازهای حقوقی مردم و کشور
 ۴.۷. شناسایی اهداف، برنامه‌ها و راهکارهای مقابله با جنگ نرم دشمن و تعیین روش‌های حقوقی آن
 ۴.۸. آینده‌پژوهشی و برخورداری از ظرفیت‌های حقوقی در کمک به بخش‌های مختلف نظام اسلامی
 ۴.۹. افزایش میزان تاثیرگذاری نخبگان بسیجی در روند مدیریت نظم اسلامی
 ۴.۱۰. گسترش فرهنگ معاضدت و مشاوره‌ی حقوقی
 ۴.۱۱. ارتقاء سطح اخلاق حرفه‌ای در جامعه‌ی حقوقی
 ۴.۱۲. ارتقاء سطح آموزش حقوق در جوامع دانشگاهی با رویکرد انقلابی
 ۴.۱۳. تبدیل بسیج حقوق دانان به نهادی تاثیرگذار در پیگیری موضوعات حقوقی بین‌المللی و حقوق بشری از طریق
 ۴.۱۴. ترویج روح عدالتخواهی در عموم جامعه
 ۴.۱۵. بستر سازی و انسجام بخشی برای تحقق جهاد علمی و جنبش نرم‌افزاری و جهاد اقتصادی کشور و کمک فعال به پیشبرد اهداف چشم‌انداز ۲۰ ساله
 ۴.۱۶. کمک به طراحی الگوی مناسب برای تعامل سازنده بین مراکز آموزشی و پژوهشی و دستگاه‌های مخاطب سازمان
 ۴.۱۷. حمایت از سازمان‌های مردم‌نهاد حقوقی - انقلابی در جهت تحقق اهداف بسیج در سطوح ملی و بین‌المللی
 ۴.۱۸. حمایت از ایده‌ها و طرح‌های عملیاتی و پژوهشی برتر در خصوص چشم‌اندازهای بسیج حقوق دانان
 ۴.۱۹. مطالبه‌ی منافع حقوق عمومی در عرصه‌ی داخلی و بین‌المللی
 ۴.۲۰. مطالبه‌ی اجرای قانون در سراسر کشور از طریق اجرای فریضه‌ی امر به معروف و نهی از منکر
 ۴.۲۱. مطالبه‌ی تحقق آرمان‌ها و اهداف طراحی شده برای نهادهای

حقوقی در قانون اساسی، اسناد و قوانین بالادستی از جمله سیاست‌های کلی نظام و قوانین عادی
 ۴.۲۲. تشکیل کمیته‌های مطالبه‌گری در جهت ارزیابی اهداف طراحی شده برای دستگاه‌های حقوقی و اطلاع‌رسانی عمومی آن‌ها
 ۴.۲۳. مشارکت در برنامه‌های نهادهای مخاطب‌کانون و کلاس‌سردفتران، قضاوت و... به منظور جامعه‌پذیری و سوق دادن به سوی ارزش‌های انقلابی و کمک به بهبود کارایی
 ۴.۲۴. مشارکت در جهت ارتقاء نظام قانون‌گذاری کشور به سمت و سوی مطلوب
 ۴.۲۵. مشارکت در جهت ارتقاء نظام قضایی کشور به سمت و سوی مطلوب
 ۴.۲۶. مشارکت در جهت آسیب‌شناسی آسیب‌های اجتماعی و تلاش در جهت ارتقاء فرهنگ قانون‌گرایی با نهادهای مربوطه
 ۴.۲۷. مشارکت در جهت اجرای اهداف دادستانی اداری
 ۴.۲۸. مشارکت در جهت تنقیح قوانین و مقررات قضایی
 ۴.۲۹. مشارکت در جهت ایجاد نهادهای مشاوره و معاضدت حقوقی در سازمان‌های تابعه بسیج حقوقدانان در کل کشور
 ۴.۳۰. معاضدت و مشاوره‌ی حقوقی از عموم مردم به ویژه در زمینه‌ی پیشگیری از جرائم عمومی، ضد ارزشی و ضد فرهنگی.
 ۴.۳۱. نگارش کتب درسی در زمینه‌ی تولید محتوا به منظور ارتقاء سطح علم حقوق در دانشکده‌های حقوق

ب. عناوین برنامه‌های سالانه:

۱. برنامه ریزی به منظور جذب هدفمند و افزایش کمی اعضای بسیج حقوق دانان
 ۲. جهاد علمی در عرصه حقوق و حرکت در جهت تحقق ادبیات و نظام حقوق اسلامی - ایرانی
 ۳. توسعه و تعمیق فرهنگ و تفکر بسیجی در سازمان‌ها و دستگاه‌های حقوقی و قضایی کشور
 ۴. توانمند سازی حقوق دانان بسیجی در راستای اهداف انقلاب اسلامی
 ۵. ایجاد زمینه حضور موثر حقوق دانان بسیجی در امور اجتماعی کشور و همچنین ترویج روحیه جهادی در میان حقوقدانان
 ۶. هدایت ظرفیت‌های حقوق دانان بسیجی در توسعه سایر بخش‌های بسیج و سپاه
 ۷. ایجاد زمینه فعالیت گسترده و هدفمند حقوقی در عرصه بین‌المللی و حقوق بشر
 ۸. محیط‌شناسی در عرصه حقوق و برآورد حوزه‌های علم و فناوری و اطلاع‌رسانی به مراجع ذیربط
 ۹. زمینه سازی برای تعامل حقوق دانان بسیجی سازمان‌ها و دستگاه‌های حقوقی و قضایی با تاکید بر حقوق دانان جهان اسلام و سایر کشورها
 ۱۰. شناسایی مستمر و کمک به حل موضوعات و مسائل اساسی کشور در تعامل با حوزه‌های تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری
 ۱۱. ارائه خدمات رفاهی و انگیزشی به اعضا به ویژه اعضای فعال
 ۱۲. فعالیت در عرصه دشمن‌شناسی و استخبارت‌سازایی با اولویت اجرایی کردن طرح هفته حقوق بشر امریکایی
 ۱۳. ترویج و توسعه ولایت‌مداری با محوریت پیگیری تحقق سیاست‌های کلی نظام به عنوان محور مطالبات حقوقی مقام معظم رهبری
 ۱۴. حرکت در جهت تحقق عدالت از طریق مقابله با مفاسد به ویژه مفاسد اقتصادی و سیستماتیک

پی‌نوشت

۱. مبنی بر سرشماری سال ۱۳۹۱ مرکز آمار ایران. این تعداد با عنایت به تعداد حقوقدانانی که اشتغال فعلی به فعالیت حقوقی ندارند برای جامعه هدف معادل ۹۵ هزار نفر در نظر گرفته شده است.

سند چکیده کمیسیون حقوقی و قضایی مجمع عالی بسیج مستضعفین

۱. تدوین و جاری ساختن خط مشی‌های اجرایی نحوه‌ی اداره‌ی

دستگاه قضا مبتنی بر آموزه‌های فقه اسلامی

- ۱.۱. ارائه‌ی لویح قضایی با نگاه اصلاحی به قوانین موجود
- ۱.۲. ایجاد محیط کار متناسب با مسئولیت و شان دستگاه قضایی
- ۱.۳. فعال سازی قوه قضاییه و رسانه‌های عمومی و آموزش همگانی خصوصاً در فضای دادرسی به منظور گسترش فرهنگ فضای اسلامی
- ۱.۴. تدوین لایحه‌ی قضایی نظام تشویق و تنبیه قضات
- ۱.۵. استفاده از ظرفیت‌های حوزه‌های علمی در راستای پژوهش فقهی در جهت تدوین قوه‌ی قضاییه مطلوب

۲. اصلاح و تقویت نظام مدیریت منابع انسانی در دستگاه قضا

- ۲.۱. بازنگری و اصلاح در نحوه‌ی جذب قضات در راستای انطباق هر چه بیشتر معیارهای گزینش قضات با شاخصه‌های فقه اسلامی
- ۲.۲. برگزاری دوره‌هایی آموزشی برای قضات به منظور آشنایی آنان با قوانین، نحوه‌ی اجرای آن‌ها و مسائل جدید و نحوه رسیدگی به آن‌ها
- ۲.۳. آموزش اخلاق حرفه‌ای قضا مبتنی بر اندیشه اسلامی
- ۲.۴. نظارت بر قضات با تاکید بر تفصیل و متنوع نمودن مجازات‌های انتظامی، نظارت بر اموال و دارایی‌های قضات و تعیین ضوابط قانونی برای عزل، تعلیق و نقل و انتقال قضات
- ۲.۵. تهیه‌ی لایحه‌ی قضایی «نظارت بر کارکنان دادگاه‌ها»
- ۲.۶. بازنگری در معیارهای نظارت بر قضات با تاکید بر معیارهای کیفی به جای معیارهای کمی

۳. ارتقا اثر بخشی عملکرد دستگاه قضا در پیشگیری از وقوع جرم

- ۳.۱. کاهش انگیزه ارتکاب جرم از طریق اصلاح موارد عدم تناسب جرم و مجازات
- ۳.۲. تقویت استفاده از ظرفیت‌های اجتماعی از جمله مددکاری اجتماعی در راستای پیشگیری از وقوع جرم
- ۳.۳. تسریع تصویب لایحه تنظیمی پلیس قضایی
- ۳.۴. پاسخ‌گویی قوای مجریه و مقننه در تحقق اقدامات موثر در زمینه‌ی کاهش علل و عوامل بروز جرائم
- ۳.۵. تقویت نهاد اورژانس اجتماعی موجود و رفع خلاهای مالی و ساختاری و اجرایی این نهاد

۴. تقویت و ترمیم نظام قضایی به منظور شفاف‌سازی روند

رسیدگی به امور قضایی

- ۴.۱. تقویت و توسعه‌ی سامانه الکترونیکی رصد پرونده توسط قوه قضاییه

کمیسیون حقوقی و قضایی مجمع عالی بسیج مستضعفین طی جلسات متعدد مهم‌ترین مسائل قضایی، قانونی و حقوقی کشور را که حائز اهمیت بیشتری از دیگر مسائل بود، مورد بررسی و کارشناسی قرار داد که در نهایت در سند پیشرو منعکس شده است.

روح حاکم بر این سند، احساس مسئولیت در قبال ایفاء حقوق مردم و احساس وظیفه برای کمک به اصلاح و استقرار نظام قانونی، حقوقی و قضایی اسلامی مبتنی بر آموزه‌های قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و شرع مقدس اسلام است که با بهبود و اعتلای برنامه‌ریزی پایه‌ای حقوقی، قانونی و قضایی اصلاح فرآیندهای اجرای آن نیز محقق خواهد شد.

کمیسیون حقوقی و قضایی مجمع عالی بسیج سازمان بسیج مستضعفین با تأکید بر موارد زیر، پیگیری و تلاش مجدانه کلیه دستگاه‌های ذی صلاح را برای تحقق خواسته‌های جامعه متعهد حقوقی و بسیجی که متضمن پیشرفت و تکامل نظام حقوقی کشور است، خواهان است. لازم به ذکر است که ریشه‌ی تفکیک سند حاضر به سه بخش امور قضایی و امور قانونی و سایر موضوعات حقوقی در آن است که از یکسو حوزه‌ی قضا و قانون دارای ارتباط مستقیم با موضوعات حقوقی بوده و به بیان دقیق‌تر اصلی‌ترین مباحث حقوقی در این دو حوزه قابل بررسی و مطالعه است و از سوی دیگر با نگاهی به وضعیت نظام جمهوری اسلامی ایران، موضوعات بسیار با اهمیتی همانند موضوعات اقتصاد، فرهنگ، بین‌الملل و... ملاحظه می‌گردد که بررسی آن‌ها از ابعاد حقوقی دارای ضرورت می‌باشد. سند حاضر چکیده‌ی «سند راهبردی اولویت‌های حقوقی نظام جمهوری اسلامی ایران» بوده که به بیان اولویت‌های کلی نظام و راهبردهایی برای تحقق آن پرداخته است. بر این اساس مجمع عالی بسیج مستضعفین ضمن تأکید بر این مهم اساسی‌ترین اولویت‌های حقوقی و قضایی کشور برای پیشبرد اصلی‌ترین اهداف نظام یعنی برقراری قسط و عدل را به این ترتیب می‌داند:

بخش اول: امور قضایی

مقام معظم رهبری: عدالت، شعار اصلی و هدف بزرگ انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی بوده و هست.

به نظری رسد مهم‌ترین اولویت‌های نظام قضایی کشور به عنوان نهادی در جایگاه رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات، احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع، نظارت بر حسن اجرای قوانین، کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزائی اسلام و اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین؛ عبارتند از:

جهت دسترسی طرفین دعوا

۴.۲. اقدام به ارائه آراء صادره از سوی محاکم به صورت بر خط (آنلاین)

۴.۳. اتخاذ ترتیبات لازم جهت حضور وکلا در کلیه مراحل قضایی

۵. برنامه ریزی موثر در راستای جلوگیری از اطاله دادرسی

۵.۱. شناسایی جامع و ارائه راهکارهای جامع در جهت مقابله با عوامل اطاله دادرسی

۵.۲. گسترش دادگاه‌های تخصصی در حوزه‌های گوناگون حقوقی

۵.۳. زمان بندی مشخص برای رسیدگی به پرونده‌های قضایی و نظارت دقیق بر آن

۵.۴. قضا زدايي از جرائم بدون بزه دیده و کم اهمیت از طریق اصلاح قوانین

۵.۵. افزایش اقتدارات سایر دستگاه‌های اجرایی در حوزه‌های ترسیم شده ی قانونی به منظور جلوگیری از ارجاع موضوعات کم اهمیت به نهادهای قضایی

۶. تلاش در جهت کاهش حجم مراجعات به مراجع قضایی

۶.۱. گسترش فضای داوری و میانجیگری در راستای قضا زدایی

۶.۲. ارتقاء فرهنگ مراجعه به داوری و ایجاد نهادهایی به این منظور

۶.۳. ایجاد ساختارهای حقوقی لازم به منظور توسعه ی فرهنگ داوری

۶.۴. تقویت آگاهی و استفاده از قضات متخصص در شورای حل اختلاف

۶.۵. تدوین قانون در راستای ایجاد مراکز حقوقی در مساجد برای ارجاع مسائل تعیین شده به آن‌ها

۷. توسعه نظام داوری، معاضدت و مشاوره قضایی و آگاه سازی

عمومی حقوقی

۷.۱. ایجاد نهاد ملی جامع وکالت به منظور دسترسی تمام اقشار به این امکانات

۷.۲. گسترش واحدهای مشاوره در تمامی نقاط و بخش‌ها با تاکید بر روحیه ی جهاد حقوقی

۷.۳. تسهیل دسترسی به نهاد دادرسی و معاضدت قضایی برای قشر کم بضاعت جامعه با افزایش مشاوره‌های حقوقی رایگان و ساماندهی نهادهای جهادی متشکل از وکلای متعهد

۸. گسترش عدالت قضایی

۸.۱. برقراری نظارت ویژه فرایند دادرسی و صدور حکم بر پرونده ی دانه درشت‌ها و عناصر ذی نفوذ

۸.۲. تدوین راهکارهایی به منظور کاهش ارتباط مستقیم میان طرفین دعوا و قضات

۸.۳. گسترش فرهنگ عدالت قضائی، از طریق تدوین برنامه ی مدون بر اساس اولویت‌های مورد نیاز جهت آموزش همگانی خصوصاً در فضای دادرسی

۸.۴. تأسیس شعبات دیوان عدالت اداری در تمامی استان‌ها به منظور تحقق هر چه بیش تر اصل دسترسی همگانی به دادگاه‌های صالحه

۸.۵. تشکیل دادگاه‌های تخصصی به منظور اعلام جرم در خصوص جرائم علیه حقوق ملت (فصل سوم قانون اساسی)

۹. حفظ و افزایش اعتماد عمومی به دستگاه قضا و ارتقاء سطح

رضایتمندی مردم

۹.۱. اجرای نظام ارزیابی میزان رضایت مردم به وسیله ی قوه قضاییه و تعیین ضمانت اجراهای موثر برای نتایج آن

۹.۲. افزایش میزان ملاقات عمومی مدیران قضایی با ارباب رجوع

۹.۳. نظارت بر رعایت حقوق شهروندی توسط نهادهای قضایی

۹.۴. جدیت بخشی به سامانه‌های الکترونیکی دادرسی

۹.۵. ایجاد راهی مستقیم و مداوم در رسانه جمعی جهت پیگیری و به جواب قطعی رساندن پرونده‌های خاص برای شهروندان

۹.۶. نوسازی و توسعه فضاهای فیزیکی قوه قضائیه و سازمان‌های تابعه

۹.۷. مبارزه با شبکه‌های روابط حقوقی ناسالم

۹.۸. نظارت موثر بر کارکرد وکلا و شرکت‌های حقوقی و رفع واسطه‌گری

بخش دوم: امور قانونی

مقام معظم رهبری: در عرصه ی عمل خیلی کارها باید انجام بگیرد که یکی از آنها این است که عدالت را یک معیار و یک سنجه ی اساسی در قانون گذاری بدانیم.

حرکت به سمت و سوی نظام مطلوب قانون گذاری مبتنی بر ضوابط اسلامی و در جهت دستیابی به عدالت به عنوان معیار و شاخصه ی قانون نیازمند تحقق اولویت‌های زیر است:

۱. بازنگری و اصلاح نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی

۱.۱. تدوین قانون جامع انتخابات مجلس شورای اسلامی با هدف تشکیل مجلس انقلابی

۱.۲. تعیین شرایط و خصوصیات ویژه برای نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی منطبق با خصوصیات مسئولان نظام اسلامی

۱.۳. تعیین ضوابط لازم برای جلوگیری از وابستگی نامزدها به کانون‌های قدرت و ثروت

۲. کارآمد سازی نظام قوانین

۲.۱. اتکاء به اسناد بالادستی به ویژه سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز بیست ساله در مرحله ی تدوین قانون از طریق طراحی سازوکار مشخص

۲.۲. رعایت بایسته‌های شکلی و ماهوی قانون نظیر جامعیت، شفافیت، نظارت پذیری، قابلیت اجرا و... در تصویب قوانین

۲.۳. اولویت بخشی به قانون گذاری از طریق تنظیم لوایح در مجلس شورای اسلامی

۲.۴. تصویب قوانین آزمایشی به صورت حداقلی و تشخیص ضرورت (تعیین چارچوب‌های حقوقی برای قوانین آزمایشی) و تعیین تکلیف نهایی نسبت به آن‌ها پس از پایان دوره ی آزمایشی

۲.۵. پیش بینی ضمانت اجرای مؤثر در قوانین به منظور اجرای قوانین مصوب

۲.۶. رعایت صلاحیت‌های مراجع و قوای دیگر (همانند تفکیک امور ملی از محلی و امور مرتبط با سیاست گذاری از امر قانون گذاری)

۲.۷. تعیین سازوکار مشخص به منظور ارجاع مصوبات به مجمع تشخیص مصلحت نظام از طریق تعیین حد نصاب لازم به منظور احراز مصلحتی بودن مصوبه

۲.۸. تعیین سازوکار اجرایی برای تحقق اصل ۷۲ قانون اساسی و رعایت احکام و موازین شرعی و اصول قانون اساسی و همچنین اسناد بالادستی

در مرحله ی تصویب مصوبات در مجلس شورای اسلامی

۲.۹. تهیه ی پیوست‌های کارشناسی و تخصصی جامع پیرامون کلیه جوانب طرح یا لایحه و الزام کمیسیون‌های مجلس در بهره‌گیری از نظرات کارشناسان و مراجع پژوهشی

۲.۱۰. دریافت آراء و نظرات نهادهای مشورتی تخصصی در مراحل تدوین قانون و تعیین سازوکار حقوقی برای آن
۲.۱۱. تدوین سازوکارهای نظارتی برای نظارت بر رفتار نمایندگان در جهت حضور موثر نمایندگان در فرآیند تقنین

۲. اصلاح نظام تنقیح قوانین

۳.۱. ساماندهی موضوعات واحد در قوانین پراکنده در قالب قانون واحد
۳.۲. تعیین ساختاری، به منظور تنقیح قوانین
۳.۳. تعیین تکلیف قوانین سابق نسبت به قوانین موجود
۳.۴. ساده سازی دسترسی عمومی به قوانین و پیشگیری از سوء استفاده ی قانون دانان و قانون شکنان

بخش سوم: ابعاد حقوقی سایر موضوعات

مقام معظم رهبری: امرو این کشور را جز اجرای مقررات عادلانه و فاخر اسلامی چیز دیگری حل نخواهد کرد.
طراحی نظام حقوقی مطلوب و تعیین اولویت های حقوقی نظام جمهوری اسلامی ایران بدون توجه به نقش و جایگاه علم حقوقی در ارتباط با سایر حوزه ها امری غیر ممکن به نظر می رسد. چرا که تحقق اهداف هریک از بخش های مربوطه منوط به تصویب و تبیین قوانین و مقرراتی مبتنی بر موازین اسلامی و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.

الف: حقوق اقتصادی

۱. تلاش پیگیر و مداوم حقوقی در جهت تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

۱.۱. طراحی تدابیر قانونی به منظور تضمین تأمین کالاهای اساسی به ویژه در قوانین بودجه سنواتی.
۱.۲. وجود مشوق های قانونی در قوانین مالیاتی، بانکی، بیمه ای و ... به منظور ترغیب کشاورزان و فعالان اقتصادی به ورود در عرصه ی تأمین کالاهای اساسی.
۱.۳. حمایت از تولید و تأمین کالاهای اساسی.
۱.۴. عمومی و کلی بودن قوانین و مقررات در اختصاص خدمات و امکانات دولتی مگر در موارد خاص و استثنایی
۱.۵. اخذ مالیات متناسب با میزان درآمدها و اختصاص حمایت های دولتی متناسب با نیازها و اولویت ها،
۱.۶. توجه به پیشرفت متوازن مناطق مختلف کشور از طریق اختصاص اولویت های بودجه ای به مناطق محروم از طریق فعال نمودن ظرفیت فصل شوراهای قانون اساسی
۱.۷. ایجاد الزام قانونی به جلوگیری از ایجاد بازارهای انحصاری
۱.۸. توجه بیشتر به ایجاد زیرساخت های اقتصادی به جای ارائه خدمات اقتصادی از سوی دولت
۱.۹. توجه به معیار کار آفرینی و اشتغال زایی در اختصاص حمایت های مختلف دولتی
۱.۱۰. حمایت از دستیابی به دانش و تکنولوژی های روز به منظور افزایش بهره وری در بخش های مختلف اقتصادی
۱.۱۱. ارائه خدمات اجتماعی به اقشار آسیب پذیر از سوی دولت، به ویژه در قوانین بودجه ای

۲. اصلاح قانون نظام پولی و بانکی مبتنی بر اقتصاد اسلامی

۲.۱. بازنگری در قانون عملیات بانکداری بدون ربا مبتنی بر آموزه های فقهی
۲.۲. گردش روان و شفاف منابع مالی ملی و خصوصی

۲.۳. برابری دست یابی به فرصت های اقتصادی ملی
۲.۴. گسترش حق امنیت اقتصادی در حفظ سرمایه داخلی (سرمایه انسانی و سرمایه مالی)
۲.۵. حذف سرمایه سالاری لیبرال سرمایه داری و احیای حقوق اقتصادی عمومی از طریق قوانین و مقررات منقح و اشتغال مولد.
۲.۶. ایجاد راهکارهای لازم برای انجام غیر صوری عقود شرعی در مؤسسات مالی
۲.۷. حذف قوانین پراکنده و اتخاذ سیاست واحد در یک قانون عام و کاهش تصدی گری دولت در تأمین و خلق پول

۲. اصلاح جریان خصوصی سازی و آسیب شناسی نحوه اجرای آن مبتنی بر سیاست های ابلاغی اصل ۴۴

۳.۱. بازنگری در قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس سیاست های کلی ابلاغی و اقتضات جدید
۳.۲. تعیین نهاد ناظر به منظور نظارت بر نحوه ی اجرای قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
۳.۳. کاهش تصدی های دولت و واگذاری تصدی های دولت به بخش خصوصی
۳.۴. ممنوعیت ورود دولت به عرصه هایی که بخش خصوصی در آن هادر حال فعالیت است (جز در موارد ضروری)
۳.۵. ایجاد راهکارهای حقوقی نهاد های تبلیغاتی از جمله رسانه ی ملی در جهت آموزش همگانی مشارکت عمومی در امر اقتصاد
۳.۶. اولویت بخش خصوصی و تعاونی نسبت به دولتی و عمومی در انعقاد قراردادهای دولتی و ارائه خدمات عمومی

۴. اصلاح الگوی مصرف و جلوگیری از اتلاف منابع حیاتی و زیر بنایی

۴.۱. تهیه ی قوانین و مقررات لازم به منظور اجرای نمودن سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف
۴.۲. ایجاد ضمانت اجرا در ادارات عمومی دولتی و حاکمیتی در موارد عدم توجه به الگوهای مصرفی
۴.۳. ایجاد محدودیت های حقوقی به منظور کاهش استفاده از کالاهای لوکس و تجملاتی
۴.۴. اخذ مالیات از کالاهای لوکس و تجملاتی
۴.۵. تصاعدی بودن هزینه های خدمات عمومی نظیر آب و برق و ...
۴.۶. اختصاص بخشی از درآمدهای سالیانه دولت به اصلاح زیرساخت های عمومی نظیر اصلاح سیستم آبیاری کشاورزی یا تجهیزات برق رسانی
۴.۷. نظر گرفتن مشوق ها و تنبیهات قانونی نسبت به مصارف الگو یا غیر متعارف در بخش های مختلف صنعتی، خدماتی، کشاورزی و خانگی.

۵. مبارزه حقوقی با مفاسد اقتصادی و کاهش احتمال آن

۵.۱. تأکید بر اجرای قانون پول شویی از طریق آموزش جامع قضات در راستای ایجاد رویه های قضایی جهت کاهش زمینه های فساد اقتصادی
۵.۲. آسیب شناسی اجرایی قانون دسترسی آزاد به اطلاعات
۵.۳. ایجاد ساختارهای لازم به منظور ایجاد اطلاق شیشه ای دولت به ویژه در حوزه ی مناقصه و مزایده
۵.۴. ایجاد سامانه های متعدد نظارتی قوه قضائیه، مجریه و مقننه
۵.۵. ایجاد نظارت دقیق و منسجم بر ادارات، سازمان ها و بطور کلی اشخاص حقوقی در راستای پیشگیری از جرائم مالی

۶. اقتصاد بدون نفت و توجه به سایر حوزه های درآمد زا با تأکید بر

حمایت از تولید ملی

- ۶.۱. تدوین لایحه و تصویب قوانین و مقررات لازم در زمینه اجرای بند ۱۸ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در خصوص کاهش وابستگی بودجه به نفت
- ۶.۲. حمایت حقوقی از تولیدکنندگان ایرانی با توجه به میزان بهره‌برداری از مواد خام داخلی
- ۶.۳. آسیب‌شناسی حقوقی نحوه تولید کالا و مشتری مداری و ارزیابی سالانه تولیدکننده‌ها بر اساس معیارهای بیان شده در راستای رقابت پذیری مثبت
- ۶.۴. ایجاد ساختارهای حقوقی لازم به منظور استفاده از پوشش استاندارد برای کالاهای داخلی و خارجی
- ۶.۵. بررسی حقوقی قوانین مرتبط با مساله واردات از طریق: استفاده مناسب از نرخ تعرفه، مدیریت نرخ ارز

ب: حقوق فرهنگی و اجتماعی

۱. ایجاد بسترهای حقوقی به منظور اجرایی نمودن اصل ۱۰ قانون اساسی در زمینه تسهیل تشکیل خانواده
- ۱.۱. ضرورت الزام حقوقی دولت از طریق طرح‌ها و لوایح به اجرایی نمودن اصل ۱۰ قانون اساسی و رفع موانع موجود در زمینه ازدواج
- ۱.۲. تدوین لایحه نظام دادرسی ویژه حقوق خانواده مبتنی بر تحکیم بنیان خانواده
- ۱.۳. ضرورت ایجاد مراکز مشاوره خانواده علمی و تخصصی در راستای کاهش طلاق و اطاله دادرسی
- ۱.۴. ایجاد ضرورت قانونی ارائه پیوست فرهنگی در لوایح و طرح‌های قانونی در خصوص زن و خانواده و تنظیم بر اساس اصل ۱۰ قانون اساسی و اسناد بالادستی سیاست‌گذاری کشور

۲. ایجاد بستر فرهنگی مناسب در فضای مجازی جهت رونق فرهنگ عمومی و مقابله با مفساد اجتماعی

- ۲.۱. حمایت حقوقی از حرکت‌های جهادی به منظور تبیین و توسعه فرهنگ اسلام ناب
- ۲.۲. حمایت قانونی از جلوگیری فساد در شبکه‌های اجتماعی مجازی
- ۲.۳. تسریع روند رسیدگی قضایی به تخلفات حوزه فضای سایبری
- ۲.۴. تهیه پیوست‌های حقوقی به منظور فرهنگ‌سازی حقوقی فضای فرهنگی و اجتماعی
- ۲.۵. ایجاد ظرفیت‌های حقوقی به منظور حمایت از افراد بی‌خانمان، بی‌سرپرست، معتادان
- ۲.۶. ایجاد تکلیف حقوقی به منظور شناسایی مناطق پرخطر اجتماعی و فرهنگی و راهکارهای مقابله با آن‌ها

۳. بستر سازی نظارت و مطالبه عمومی و تلاش برای اجرای اصل ۸ قانون اساسی از طریق تقویت فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر

- ۳.۱. تهیه آیین‌نامه‌های اجرایی قانون امر به معروف و نهی از منکر
- ۳.۲. تربیت ضابطان آگاه با فریضه‌ی امر به معروف و نهی از منکر ابعاد آن

ج: حقوق اداری

۱. اصلاح نظام اداری و چابک‌سازی دولت و تدوین سازوکارهای اجرایی مورد نیاز جهت حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، کم‌کاری، کاغذبازی
- ۱.۱. نگاه مجتهدانه به آموزه‌های فقه اسلامی در زمینه استنباط اصول حاکم بر نظام اداری صحیح در حکومت اسلامی
- ۱.۲. تدوین قانون جامع ارتقاء سلامت اداری

- ۱.۳. در نظر گرفتن ضمانت اجراء مناسب برای ارائه‌دهندگان خدمات عمومی که با عدم توجه به اصل انطباق ارائه خدمات عمومی و فناوری موجبات ائتلاف انرژی و وقت را برای شهروندان رقم می‌زند
- ۱.۴. گسترش دولت الکترونیک
- ۱.۵. بازنگری در شرح وظایف و اختیارات دستگاه‌های اجرایی و ساختار سازمانی آن‌ها
- ۱.۶. ادغام وظایف مشابه موجود در نهادهای متعدد اداری

۲. پیشگیری از فساد مالی و اداری و مبارزه با رانت خواری

- ۲.۱. ایجاد نهاد‌های حقوقی با وظیفه‌ی نظارت بر نحوه کارکنان دولت
- ۲.۲. تسهیل راه‌های ارتباطی دقیق و مؤثر ما بین شهروندان به عنوان ارباب رجوع خدمات عمومی و سازمان بازرسی کشور
- ۲.۳. رفع ابهام از مصادیق تخلفات اداری در قانون رسیدگی به تخلفات اداری

۳. افزایش مسئولیت‌پذیری و انضباط اجتماعی در تحقق حقوق شهروندی

- ۳.۱. تدوین نظام حقوقی جامع حقوق شهروندان مبتنی بر آموزه‌های اسلامی
- ۳.۲. ارتقاء سطح حقوقی دادگاه‌های اداری (با بهره‌گیری از افراد حقوقی) به عنوان بازوی کمکی نظام قضایی

د: حقوق بین‌الملل

۱. الزام دولت به انعقاد پیمان‌های بین‌المللی با کشورهای اسلامی و منطقه‌ای در جهت همگرایی بیشتر نظامی سیاسی و اقتصادی میان دول اسلامی و تلاش بی‌دریغ به منظور تشکیل امت واحده اسلامی

- ۱.۱. ایجاد امتیازات خاص و متنوع در مقابل سایر کشورها و تشکیل یک سازمان بین‌المللی اقتصادی برای تشویق و ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری ایجاد خط و مشی و نظارت بر سازوکارهای اقتصادی دول اسلامی و منعقد کردن پیمان‌های دسته‌جمعی اقتصادی میان کشورهای اسلامی
- ۱.۲. عقد پیمان‌های دسته‌جمعی با کشورهای اسلامی در زمینه موضوعات سیاسی، مذهبی، فرهنگی در راستای تشکیل امت واحده

۲. حمایت بی‌دریغ حقوقی از جریان مقاومت اسلامی و حمایت از مستضعفان عالم

- ۲.۱. فعال کردن نهاد‌های غیردولتی در این زمینه برای انعقاد موافقت‌نامه‌های دوجانبه با دولت‌های کمک‌شونده پیش از وقوع جنگ
- ۲.۲. حمایت حقوقی از هرگونه اقدام مستضعفان عالم در برابر مستکبران به ویژه حرکت‌های مقاومت اسلامی
- ۲.۳. جمع‌آوری مستندات و اعلام شکایت به نهاد‌های حقوقی بین‌المللی در راستای مبارزه با ظالم و حمایت از مظلوم

ه: تحول و ارتقاء دانش حقوق

- ۱.۱. تغییر در سرفصل‌های حقوقی دانشگاه‌ها منطبق با آموزه‌های اسلامی
- ۱.۲. تأسیس گرایش‌های میان‌رشته‌ای حقوقی
- ۱.۳. تفاوت نظام آموزش در سطوح کارشناسی (با رویکرد مهارت) و کارشناسی ارشد (با رویکرد تخصص) و دکتری (با رویکرد پژوهش)
- ۱.۴. طراحی سبک زندگی حقوقی اسلامی در دانشکده‌های حقوق
- ۱.۵. گسترش کلینیک‌های حقوقی دانشگاهی جهت تقویت مهارت حقوقی دانشجویان حقوق
- ۱.۶. ایجاد نظام جامع جهت تدوین پایان‌نامه و رساله‌های حقوقی مورد نیاز جامعه

نگاهی اجمالی به فعالیتهای اخیر سازمان بسیج حقوقدانان

از ابتدای شهریورماه ۱۳۹۴

سطح کشور

۱. گردآوری آمار حقوقدانان کشور به تفکیک حوزه‌های مختلف (در حال نهایی شدن)
۲. شناسایی حقوقدانان نخبه و تأثیرگذار در سطح کشور (در حال انجام)
۳. بررسی وضعیت حقوقدانان نخبه در سطح کشور (در حال انجام)
۴. ارتباطگیری با کلیه دانشکده‌های حقوق دانشگاه‌های سراسر کشور و تعیین نمایندگان بسیج آن‌ها با سازمان بسیج حقوق دانان

■ و: تشکیل شوراهای تخصصی ناظر به زیرقشرهای تخصصی حقوق دانان

باید جامعه مخاطب سازمان به صورت تخصصی تر برنامه ریزی و نظارت و هدایت صورت می گرفت. پیرو هماهنگی های به عمل آمده با معاونت طرح و برنامه راهبردی سازمان بسیج تشکیل این شوراها در دست انجام است که فعلا در قالب مشاورین سازمان فعالیت می کنند پس از اتمام مراحل داوری مورد نیاز به صورت رسمی فعالیت نمایند.

۱. تشکیل شورای بسیج قضات و سردفتران
۲. تشکیل شورای بسیج وکلا
۳. تشکیل شورای بسیج دانشگاهیان
۴. تشکیل شورای بسیج مدیران و کارشناسان حقوقی

بعد از تغییر ریاست سازمان و با توجه به گذشت حدود نیمی از سال و عدم اجرای اکثر قریب به اتفاق برنامه های سازمان و خصوصاً با توجه به خالی بودن بسیاری از معاونت های سازمان نیاز به برنامه ریزی و اجرای فعالیت ها در حجمی گسترده تر از حالت عادی بود که در حد توان مجموعه و با عنایت به مشکلات موجود سعی شد جامه عمل بپوشد که گزارشی مختصر از آن ها ذیل سه بخش کلان ارائه می گردد:

■ بخش اول: فعالیتهای توسعه‌ای و پایه‌ای

- الف: راه اندازی شورای عالی سازمان
- ب: تکمیل و منظم سازی کمیسیون حقوقی سازمان بسیج مستضعفین
- ج: تدوین سند چشم انداز سازمان (نسخه اولیه)

■ د: آسیب شناسی وضعیت عملکرد سازمان بسیج حقوقدانان
برای این منظور از طرق مختلف زیر سعی شد آسیب شناسی جامعی به منظور اصلاح وضعیت سازمان صورت پذیرد:
۱. درخواست ارائه آسیب های موجود و پیشنهاد های و راهکارهای اصلاحی آن ها از استان ها
۲. مشورت با صاحب نظران، شخصیت های مجرب، فعالین فعلی و قبلی و متخصصین حقوقی و مدیریتی
۳. بررسی وضعیت عملکرد سازمان و بخش های استانی و همچنین روندها و برنامه ها

■ ه: گردآوری آمار و اطلاعات مورد نیاز در خصوص حقوقدانان در

- ز: تدوین نظام نامه ارزیابی آثار و محصولات سازمان
- ح: فعال سازی و رصد وضعیت استان ها
 ۱. تشکیل کارنامه استان در یک نگاه
 ۲. مقایسه عملکرد سال گذشته و جاری استان ها در موضوعات مختلف (وضعیت جذب، برنامه های مناسبتی و ...)
 ۳. ارزیابی استان ها از طریق ارسال دستورالعمل های اجرایی و نظارت بر عملکرد استان ها، نظرخواهی در موضوعات مختلف و ...

■ ط: طراحی و تصویب آرم رسمی سازمان بسیج حقوق دانان

■ بخش دوم: اقدامات انجام شده

■ الف: فعال سازی و برگزاری منظم جلسات هیئت ماهانه

۱. جلسه اول:

- زمان: شنبه مورخ ۱۱ مهرماه ساعت ۱۹-۲۱
- مکان: میدان سپاه، خیابان پادگان، حسینیه فاطمه الزهرا علیها السلام
- سخنرانان:
 - حجت الاسلام والمسلمین صدیقی (امام جمعه موقت تهران و عضو شورای عالی قضایی)
 - دکتر فؤاد ایزدی (عضو هیئت علمی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران)
 - مداح: حاج حیدر خمسه

۲. جلسه دوم:

- زمان: شنبه مورخ ۲۳ آبان ماه ۱۹-۲۱
- مکان: میدان سپاه، خیابان پادگان، حسینیه فاطمه الزهرا علیها السلام
- سخنرانان:
 - حجت الاسلام والمسلمین ابوترابی (نائب رئیس مجلس شورای اسلامی)

- دکتر توکل حبیب زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیها السلام)

- مداح: حاج محسن طاهری

۳. جلسه سوم:

- زمان: دوشنبه مورخ ۲۳ آذر ماه ۱۹-۲۱
- مکان: میدان سپاه، خیابان پادگان، حسینیه فاطمه الزهرا علیها السلام
- سخنرانان:
 - حجت الاسلام والمسلمین صدیقی (امام جمعه موقت تهران)
 - مهندس مهرداد بذریاش (عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی)
 - مداح: حاج جابر قربانی

■ ب: راه اندازی ستاد ویژه پیگیری فاجعه منا

- ۱) برگزاری همایش بررسی راهکارهای حقوقی پیگیری فاجعه منا
- ۲) تشکیل کمیته حقوقی پیگیری فاجعه منا متشکل از اساتید و وکلای (عکس جلسات بیاید)
- ۳) شروع به آماده سازی گزارش تفصیلی حقوقی و مستند به منظور پیگیری حقوقی فاجعه منا
- ۴) تشکیل راه اندازی انجمن خانواده های جان باختگان و آسیب دیدگان مکه و منا با عنوان «مهاجران مکه و منا»
- ۵) راه اندازی سایت انجمن مهاجران مکه و منا
- ۶) برگزاری جلسات هماهنگی با مسئولین مرتبط با این فاجعه:
 - ۱.۱ حجت الاسلام قاضی عسگر نماینده رهبری در امور حج و زیارت
 - ۱.۲ آقای اوحدی رییس سازمان حج و زیارت

انجمن حقوق بشر
بیت علیهم السلام
بولتن اسیران
والله اعلم

نشست ماهیانه حقوقدانان بسیجی
شماره ۱۴۰۴ با جشن عید غدیر خم

حجت الاسلام والمسلمین صدیقی
(امام جمعه موقت تهران)

دکتر فواد ایزدی
(عضویت علمی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران)

بامولودی خوانی ذاکران اهل بیت علیهم السلام
زمان: شنبه ۱۱ مهرماه | ساعت ۱۹ الی ۲۱
مکان: میدان سپاه، خیابان یادگان حضرت ولی عصر (عج)
حسینیه فاطمه الزهرا (س)

- ۱.۳. آقای عزیزاده رییس پژوهشکده حج و زیارت
- ۱.۴. آقای باقری معاونت بین الملل نمایندگی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در امور حج و زیارت
- ۱.۵. حجت الاسلام ریسی دادستان کل کشور

ج: راه اندازی پژوهشکده حقوق بشر و بین الملل

- ۱) پیگیری های مستمر به منظور تشکیل بخش بین الملل و در نهایت اخذ دستور تشکیل پژوهشکده
- ۲) شناسایی و گرد هم آوری نیروهای متخصص و باتجربه به منظور فعالیت در پژوهشکده
- ۳) راه اندازی سایت اطلاع رسانی پژوهشکده
- ۴) شناسایی و برگزاری جلسات هماهنگی با سازمانهای مردم نهاد و نهاد های فعال در عرصه حقوق بین الملل
- ۵) برگزاری نشست بررسی حقوق اقلیت ها در ایران توسط نمایندگان اقلیت های دینی در ایران

د: راه اندازی و انتشار دو فصلنامه ترویجی عدالت ۱۴۰۴

- جامعه هدف: جامعه دانشگاهی کشور
- محتوای مطالب: بصیرتی و تخصصی
- فواصل انتشار: دو ماهانه

ه: انجام فعالیت های پژوهشی مورد نیاز

- ۱) تدوین گزارش پژوهشی در حوزه برجام
- ۲) تدوین گزارش پژوهشی در موضوع آسیب شناسی نظام قانون گذاری در ایران (نسخه اولیه)
- ۳) تدوین گزارش پژوهشی در موضوع آسیب شناسی نظام قضایی در ایران (نسخه اولیه)

و: انعقاد قرارداد تدوین کتب آموزشی در علم حقوق

- انعقاد قرارداد تدوین کتب آموزشی برای شش عنوان درسی از ده عنوان درسی مصوب برای سال جاری با صاحب نظران بسیجی در موضوعات مدنظر.

ز: عقد تفاهم نامه یا هماهنگی با نهادها و بخش های مرتبط در داخل و خارج از بسیج

- ۱- انعقاد تفاهم نامه با معاونت فرهنگی قوه قضاییه
- عضویت بسیج حقوق دانان سراسر کشور در شورای فرهنگ عمومی دادگستری های سراسر کشور

- ۲- همکاری و هماهنگی با دفتر حمایت حقوقی و قضایی بسیج
- ۳- هماهنگی و همکاری با معاونت فضای مجازی بسیج
- ۴- برگزاری جلسه هماهنگی و انجام مقدمات موردنیاز به منظور نگارش تفاهم نامه با سازمان بسیج دانشجویی
- ۵- هماهنگی و همکاری با سازمان بسیج استاتید
- ۶- هماهنگی با اداره کل اوقاف و امور خیریه به منظور همکاری های مستمر
- ۷- هماهنگی با مجموعه های فرهنگی مرتبط به منظور برنامه ریزی بنیادین برای فعالیت انجمن های علمی معرفتی حقوقدانان بسیجی (حلقه های صالحین تخصصی بسیج حقوقدانان)

■ **ح: اجرای برنامه های ترویجی در جهت معرفی شهید شاخص سازمان**

- ۱- آماده سازی مستند شهید شاخص؛ شهید یوسف مرجبا کارگردان؛ محمدرضا جلیلی
- طول زمان مستند: ۲۰ دقیقه
- ۲- آماده سازی پوستر شهید شاخص و توزیع در سطح کشور
- ۳- آماده سازی بروشور شهید شاخص
- **ط: اجرای برنامه های ویژه هفته دفاع مقدس**
- **ی: برگزاری نشست های ماهیانه تخصصی- بصیرتی ویژه حقوقدانان تهران**
- **ک: آماده سازی و ارسال دستورالعمل های موردنیاز برای استان ها**
- ۱- دستورالعمل برگزاری کرسی های آزاداندیشی
- ۲- دستورالعمل تشکیل حلقه های ویژه صالحین
- ۳- نگارش دستورالعمل ثبت درخواست تأسیس سازمان مردم نهاد (NGO)

■ **ل: ایجاد و فعال سازی سایت شباب سازمان**

■ **م: ایجاد و فعال سازی سایت های غیررسمی سازمان**

- ۱- ایجاد و فعال سازی سایت ظلم ستیری به منظور مقابله رسانه ای و تخصصی با مفاسد اقتصادی
- ۲- ایجاد و فعال سازی سایت مهاجران مکه و منا
- ۳- ایجاد و فعال سازی سایت همایش برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور
- ۴- فعال سازی سایت جشنواره ملی حقوق برتر
- ۵- فعال سازی سایت پژوهشکده مجازی حقوق
- ۶- کافه حقوق

■ **ن: تدوین و ارائه برنامه پنج ساله سازمان بسیج حقوقدانان**

- **س: برنامه ریزی و شروع به برگزاری سلسله نشست های مبارزه با مفاسد اقتصادی**

- ع: سلسله جلسات آموزشی ویژه سرگروه‌های صالحین به صورت ویدئو کنفرانس
- ف: فعال سازی ارتباط با استان‌ها و اجرای برنامه‌های مشترک در سطح ملی
- ۱- هماهنگی به منظور تأسیس سازمان مردم نهاد و اقدام عملیاتی ۵ استان در این خصوص
- ۲- هماهنگی به منظور راه اندازی سایت‌های شباب استانی

- ق: فراهم نمودن خدمات رفاهی
 ۱. بلیط سینما
 ۲. بلیط تئاتر
 ۳. بلیط باغ وحش
 ۴. و...

- بخش سوم: اقدامات در دست اجرا
 - الف: برگزاری دوره تربیت و تعالی حقوقدانان بسیجی در مشهد مقدس
- غالب هماهنگی‌های اولیه مورد نیاز برای این منظور انجام شده است و هتل‌های اسکان رزرو شده‌اند و بلیط‌های مورد نیاز اخذ شده است و کادر اجرایی اردو در حال نهایی کردن برنامه‌های محتوایی و دعوت از میهمانان است.
- زمان برگزاری دوره: ۸ الی ۱۱ دی ماه ۱۳۹۴
- محل برگزاری دوره: مشهد مقدس
- تعداد شرکت‌کنندگان: ۴۰۰۰ نفر
- ترکیب شرکت‌کنندگان: مجمع عالی قشر، کمیسیون حقوقی سازمان بسیج مستضعفین، اساتید برجسته و حقوق دانان نخبه بسیجی، مسئولین استانی سازمان، مسئولین و کارکنان سازمان بسیج حقوق دانان و خانواده‌های ایشان.

- ب: فعال سازی پرتال رسمی سازمان
- با عنایت به لزوم طراحی سایت رسمی سازمان از سوی شرکت بهمن پرداز، سرعت این کار به شدت پایین بوده و علیرغم طراحی و فعال سازی سه سایت در این بازه سه ماهه، متأسفانه فعال سازی سایت رسمی که زمان بسیار بیشتری به آن اختصاص داده شده است همچنان صورت نگرفته اما به حمدالله هماهنگی‌های مورد نیاز انجام شده، طرح سایت نهایی شده، نمای ظاهری سایت نهایی شده و قرارداد طراحی آن نیز منعقد شده است و سایت در حال طراحی می‌باشد.

- ج: طراحی و شروع فعالیت همایش راهکارهای حقوقی تحقق

سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کشور

- رییس همایش: دکتر صادقی مقدم
- دبیر علمی همایش: دکتر مؤمنی راد
- محورها:
 - امور دفاعی و امنیت
 - امور اجتماعی
 - امور فناوری اطلاعات و ارتباطات
 - امور اقتصادی
 - امور علم، فناوری و نوآوری
 - امور فرهنگی
 - امور حقوقی و قضایی
 - امور سیاست خارجی

د: آماده‌سازی اپلیکیشن جامع قوانین و مقررات ویژه تلفن همراه برای حقوق دانان

محتوای این اپلیکیشن شامل مجموعه قوانین اساسی، مدنی، کیفری، حقوق بشر و شهروندی، کار و تأمین اجتماعی، اداری، مالی و اقتصادی می‌باشد که در مرحله طراحی و کد نویسی قرار گرفته است.

- ه: مشاوره حقوقی رایگان در هفته بسیج
- ز: استخراج تکالیف حقوق‌دانان در منظومه فکری مقام معظم رهبری
- ح: فعالیت در فضای مجازی و تشکیل گروه‌های تخصصی و موضوعی در تلگرام و سایر شبکه‌های اجتماعی
- ط: جشنواره ملی حقوق، نشان علمی شهید بهشتی:

- ۱- تبلیغات گسترده جشنواره در کلیه مراکز علمی و پژوهشی حقوقی در کشور
- ۲- برگزاری چندین جلسه شورای سیاست‌گذاری جشنواره
- ۳- تدوین متن پیش‌نویس اساسنامه نشان علمی شهید بهشتی به منظور تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۴- طراحی و آغاز به کار دپارتمان‌های علمی به منظور داوری آثار

ی: برنامه هفته بسیج:

۱. طرح خدمت جهادی
۲. گرامیداشت شهدای شاخص سازمان بسیج حقوق‌دانان شهید موسی نوری قلعه‌نو و شهید یوسف مرحبا
۳. دیدار با خانواده‌های شهدای فاجعه مکه و منا
۴. بازدید علمی - آموزشی از قانون اصلاح و تربیت
۵. بازدید از قانون نخبگان

معرفی محصولات اخیر سازمان

ابعادی که در میان نخبان در بررسی مسائل فرهنگی و اجتماعی رواج کافی ندارد، بعد و نقطه نظر حقوقی و قانونی است. پرداختن بنیادین و کاربردی به مسائل مورد اشاره به نحوی که آرای موجود در حوزه فرهنگ و اجتماع، مطرح شده و مورد نقد و بررسی فقهی و حقوقی قرار گیرد و نظرات جدید بازتاب پیدا کند، مسیری است که فصلنامه «حقوق فرهنگی-اجتماعی» برای خود ترسیم نموده است.

■ خط مشی فصلنامه پژوهش های فقهی-حقوقی

خط مشی فصلنامه پژوهش های فقهی-حقوقی، انتشار مقالات بنیادین و کاربردی در زمینه مسائل حقوقی با تکیه بر مبانی فقهی است. ارائه نظرات موجود در باب مسائل فقهی و حقوقی و نقد عالمانه آن ها و نیز تحلیل مسائل مورد نیاز جامعه از منظر فقهی و حقوقی و حتی المقذور ارائه راه حل برای آن ها از جهت گیری های اصلی این فصلنامه است.

■ شماره های فصلنامه پژوهش های فقهی-حقوقی

تا کنون ۸ شماره از فصلنامه پژوهش های فقهی-حقوقی در بازه زمانی زمستان ۱۳۹۰ تا بهار ۱۳۹۴ به چاپ رسیده است. موضوعات مقالات چاپ شده در حوزه های گوناگون اعم از موضوعات صرفاً حقوقی و بین رشته ای (حقوق و سایر حوزه ها) بوده است. این فصلنامه، در قالب دو فصلنامه در حوزه های «حقوق فرهنگی-اجتماعی» و «حقوق اقتصادی» ادامه مسیر خواهد داد. خط مشی فصلنامه های «حقوق فرهنگی-اجتماعی» و «حقوق اقتصادی» به شرح زیر است:

■ فصلنامه حقوق اقتصادی:

تحلیل صرفاً اقتصادی مسائل پولی و مالی، تحلیلی فاقد جامعیت و کارآمدی لازم است. در این میان صبغه حقوقی و قانونی برخی مسائل اقتصادی آن چنان جلب توجه می نماید که یک پژوهش کارآمد ناگزیر از بررسی حقوقی این مسائل نیز می باشد. انتشار مقالات بنیادین و کاربردی در زمینه مسائل مشترک حقوق و اقتصاد با تکیه بر مبانی فقهی، رسالتی است که نشریه حاضر متولی آن است. همچنین ارائه نظرات موجود در باب مسائل حقوقی و اقتصادی و نقد عالمانه آن ها و نیز تحلیل مسائل اقتصادی مورد نیاز جامعه از منظر فقهی و حقوقی و حتی المقذور ارائه راه حل برای آن ها از جهت گیری های اصلی این فصلنامه است.

■ فصلنامه های «حقوق فرهنگی-اجتماعی»:

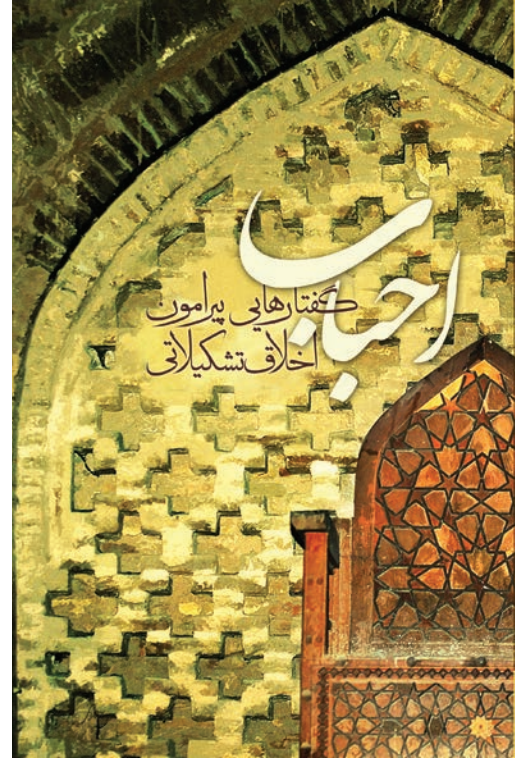
پژوهش در رابطه با مسائل متنوع حوزه فرهنگ و اجتماع، امری دارای ابعاد متعدد بوده و نیازمند تولید ادبیات مترکبم و نو است. یکی از

فصلنامه پژوهش‌های فقهی و حقوقی - شماره هشتم/پاییز ۱۳۹۳

ویژه نامه همایش حقوق/سال سوم/شماره هشتم/پاییز ۱۳۹۳

ویژه نامه همایش حقوق و اقتصاد مقاومتی - جلد دوم

- نظارت فوای عمومی بر اجرای سیاست‌های خصوصی سازی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
محمدعلی انصاری - اسماعیل سیاسی پور (ص ۴۶-۵)
- جستاری حقوقی در قانون حمایت از سرکته‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری سازی نوآوری و اختراعات
زهرا نساوری - حبیبه محمدی (ص ۵۴-۳۷)
- نقد و بررسی ماده هفت قانون هدفمندی یارانه‌ها در بر تو اصل تفاوت در نظام تأمین اجتماعی ایران
زیبب عسکری - محمدپهزی حسین بردی (ص ۷۶-۵۵)
- بررسی فقهی و حقوقی ورود دولت به جریم خصوصی در راستای تحقق شفافیت اقتصادی
احسان علی کبری پاپوتانی - علی بنگدلی (ص ۱۱۴-۷۷)
- اصول و ساختارهای حقوقی سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی
علی قاضی زعفرانی - علی نهداری چهزی (ص ۱۴۰-۱۱۵)
- بررسی حقوق قراردادهای نفی در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی
علی قاضی (ص ۱۶۰-۱۴۷)

■ کتاب فرآیند حقوقی تأسیس سازمان های مردم نهاد و فعالیت آن در عرصه بین الملل

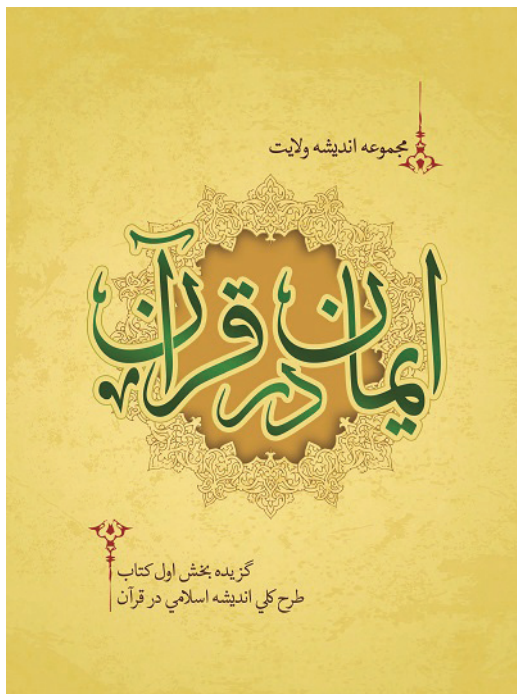
سازمان مردم نهاد یا سمن یا (NGO) به اشکال مختلف در سراسر جهان استفاده میشود و با توجه به بافت کلامی که در آن مورد استفاده قرار گرفته، به انواع گوناگون سازمانها اشاره میکند. سازمانهای مردم نهاد برای رسیدن به اهداف گوناگونی فعالیت میکنند و معمولاً در جهت پیشبرد «اهداف سیاسی»، «هویت بخشی»، «مشارکتسازی» یا اجتماعی اعضا در حرکت هستند. با نگاهی همهجانبه، اگر اهداف توسعه پایدار را شامل تعریف کنیم، بترتیب هر یک از بازیگران میدان توسعه اعم از «امنیتیایی» و «رابطهگرانی»، «میراثیانی»، «عدالتمحوری دولت، جامعه، بخش خصوصی و سازمانهای غیردولتی در عرصه تصمیمسازیهها»، سهم و نقش کارکردی متناسب با شأن و نزول خود خواهند داشت. مسلماً تحقق تمام این آرمانها و اهداف سمنها در وهله نخست نیاز به آگاهی و مهارت سمنها و سازمانهای مختلف از وظایف و حقوق خویش دارد. یعنی تازمانی که این سازمانها آشنایی کافی با امور اداری و حقوقی خود نداشته باشند قطعاً نخواهند توانست سازوکار و ساختار مناسبی برای مطالبه گری اجتماعی و اجرای فعالیت های مختلف عمومی ایجاد کرده و نقش خود را ایفا نمایند.

در این کتاب به تشریح فرآیند حقوقی تأسیس سازمان های مردم نهاد و فعالیت آن در عرصه بین الملل پرداخته شده است که توسط محققان ارجمند آقایان اسماعیل آجرلو و مصطفی منصوریان به سرانجام رسیده است.

Notes

1. Non-Governmental Organization

■ معرفی کتاب ایمان در قرآن (برگرفته از کتاب طرح کلی اندیشه

اسلامی)

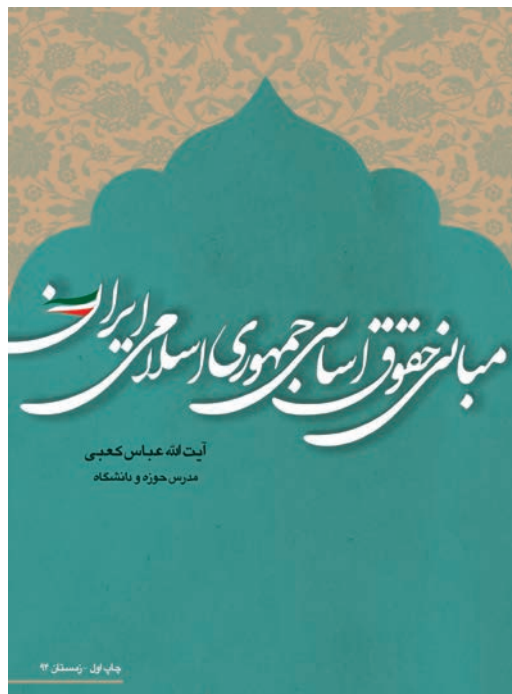
کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن مباحث ضروری دین را از نگاه مقام معظم رهبری بیان کرده و بازتاب نگاه نو و بدیع معظم له به مفاهیم دینی است.

این کتاب سلسله جلسات مقام معظم رهبری در مسجد امام حسن مجتبی علیه السلام مشهد مقدس که در سال ۱۳۵۳ شمسی برگزار شده را ارائه کرده است.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در روزهای آخر تابستان سال ۱۳۵۳ هر روز ماه مبارک رمضان بعد از نماز ظهر و عصر قرآن به دست پشت تریبون می‌ایستادند و یک ساعت با حرارت سخنرانی می‌کردند که حاصل این سخنرانی‌ها در کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن گردآوری شده است.

کتاب حاضر کتابی منحصر به فرد در زمینه اندیشه اسلامی است؛ عموم کتاب‌هایی با نام اندیشه اسلامی یا اصول یا عقاید نوشته شده‌اند اصول اعتقادی دین را بیشتر به عنوان مفاهیم ذهنی تلقی کرده و در مقام اثبات و درستی این اصول و پاسخگویی به شبهات مطرح شده هستند. برخلاف این کتاب‌ها طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن مباحث ضروری دین را به‌گونه‌ای تعهدآفرین معرفی کرده است.

کتاب ایمان در قرآن گزیده بخش اول کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن کریم که به همت معاونت تعلیم و تربیت سازمان بسیج حقوقدانان آماده شده و برای توزیع در حلقه‌های صالحین این سازمان در استان‌ها منتشر شده است.

■ کتاب مبانی حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران

نویسنده: آیت الله کعبی

پس از پیروزی ملت ایران در جریان مبارزه با حکومت سمتمشاهی و تحقق انقلاب شکوهمند اسلامی، آن چه بیش از هر چیز دارای اهمیت به نظر می‌رسید، چارچوب بندی حکومتی بود که بنا بر خواست و اراده‌ی اکثریت قاطع ملت باید مبتنی بر آموزه‌های شریعت اسلام و فقه شیعه قوام می‌یافت. از همین رو امام خمینی علیه السلام با هوشمندی بی نظیر در فاصله‌ی کوتاهی پس از تثبیت نظام جمهوری اسلامی ایران، دستور تشکیل مجلس بررسی نهایی قانون اساسی را صادر فرمودند تا از این طریق شعارها، خواسته‌ها و مطالبات ملت ایران در قالب حقوقی و در عالی‌ترین سند ملی یعنی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ساماندهی شود. پس از آن خیرگان منتخب ملت که اکثریت آنان را فقها و مجتهدین شیعه تشکیل داده بودند، بر پایه‌ی آموزه‌های فقه حکومتی اسلام تجربه‌ی بدیعی در امر قانون‌گذاری بر مبتنی بر تعالیم اسلامی را به نمایش گذاشتند و با حفظ چهارچوب‌های شرعی اقدام به تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ۱۲ فصل و ۱۷۵ اصل نمودند.

فصل اول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «اصول کلی» به بیان مهم‌ترین مبانی، پایه‌ها، اهداف و وظایف نظام جمهوری اسلامی ایران پرداخته که بنیان‌های حکومت اسلامی بر آن استوار است. از همین رو آشنایی حداقلی با مبانی فقهی و کلامی ایران برای هر فرد مسلمان ایرانی امری ضروری به نظر می‌رسد.

این مجموعه که در مقام شرح مبانی فقهی و کلامی اصول اول تا هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است، مستخرج از سلسله جلسات حضرت آیت الله عباس کعبی تحت عنوان «شرح فقهی قانون اساسی» می‌باشد که به وسیله‌ی پژوهشکده‌ی شورای نگهبان برگزار گردیده است و سازمان بسیج حقوق دانان با هماهنگی آن پژوهشکده و مبتنی بر وظیفه‌ی ذاتی خود در زمینه‌ی تبیین پایه‌ها و بنیان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برای نسل‌های امروز و آیندگان اقدام به انتشار آن در ۲۶۰ صفحه نموده است.

■ کتاب تکالیف حقوقدانان در منظومه فکری مقام معظم رهبری

به همت: سازمان بسیج حقوقدانان

نویسندگان: کمال کدخدامرادی، مهدی سیفی

زیر نظر علی بهادری چهرمی

حقوق اسلام جزو راقبترین و پیشرفته‌ترین حقوق دنیاست^۱

■ مقدمه

تحقق تمدن نوین اسلامی اصلی‌ترین هدف تشکیل نظام اسلامی است. نظام اسلامی نظامی است که یک خط حرکت معقول و منطقی برای خود تصویر کرده^۲ که منتهای این حرکت ایجاد تمدن درخشان اسلامی است و شاکله این تمدن در قوانین برگرفته از قرآن، به واسطه‌ی اجتهاد و پاسخگویی به نیازهای نو به نو بشر متبلور می‌شود^۳.

نقش آفرینان و متولیان تحقق این تمدن اسلامی متفکران و نخبگان فکری حوزوی و دانشگاهی هستند که در این میان نخبگان حقوقی جایگاه ویژه و تعیین کننده دارند چرا که در بیان مقام معظم رهبری «مدظله» مسأله مهم تمدن سازی اسلامی، قانون نویسی، نظام سازی^۴ و نیز تبلور نظام اسلامی در چارچوب قوانین و مقررات^۵ است. از دیدگاه معظم له، علوم انسانی جهت دهنده حرکت نظام اسلامی در همه عرصه‌هاست و تحول بنیادین در آن مبدأ تحولات دیگر محسوب می‌گردد. از این رو نظریه‌پردازی در حقوق اسلامی به عنوان نقطه آغازین تحول حقوقی کشور و حرکت در جهت تحقق تمدن نوین اسلامی محسوب می‌گردد.

از سوی دیگر مقام معظم رهبری «مدظله» در جایگاه ولی و راهبر نظام اسلامی پیرامون هر یک از نهادهای حقوقی و حقوقدانان، خط مشی‌ها و تکالیف خاصی را معین نموده‌اند. کاوش در بیانات ایشان تکالیف، نقشه‌راه و راهبردهای اصلی حقوقدانان جمهوری اسلامی را معین می‌کند.

■ سیر مباحث کتاب

در کتاب تکالیف حقوقدانان در منظومه فکری مقام معظم رهبری، پس از بیان الزامات تحقق تمدن نوین اسلامی و تبیین جایگاه حقوقدانان در نسبت با این هدف، در سه بخش کلی به بررسی و استخراج تکالیف حقوقدانان در سطوح و نهادهای مختلف از منظر معظم له پرداخته شده است.

در بخش نخست به لزوم نظریه‌پردازی در حقوق اسلامی مبتنی بر فقه حکومتی به عنوان مبنای نظری طراحی حقوق اسلامی و همچنین ابتناء تولید حقوق اسلامی بر مفاهیم بنیادینی همچون «عدالت» و «آزادی» از دیدگاه اسلامی و تأکید بر تبلور نظام اسلامی در چارچوب قوانین و مقررات پرداخته شده است.

بخش دوم کتاب لزوم صیانت از جایگاه قانون را به عنوان یکی از اساسی‌ترین تکالیف حقوقدانان مد نظر قرار داده است. در این بخش ابتدا به تبیین اهمیت و جایگاه قانون به عنوان نرم افزار اداره کشور و به مثابه جاده‌ای که نظام اسلامی، مدیران و مسئولان را برای رسیدن به اهداف

تعیین شده راهنمایی می‌کند^۶ پرداخته شده. در فصل دوم این بخش به بایسته‌های قانون کارآمد در نظام تقنینی جمهوری اسلامی از جمله لزوم تنظیم و تدوین قوانین مبتنی بر شریعت اسلام، لزوم توجه به اسناد بالادستی و قانون اساسی در تدوین سایر قوانین، لزوم بازنگری و اصلاح قوانین متعارض، لزوم توجه به ویژگی‌های شکلی و ماهوی در تدوین قانون و سایر بایسته‌های دیگر قانون نویسی کارآمد در منظر مقام معظم رهبری پرداخته شده است. فصل سوم این بخش با محوریت لزوم قانون‌گرایی به تبیین فرهنگ و گفت‌وگو با قانون‌گرایی در سه بخش قانون‌گرایی مسئولین، قانون‌گرایی مردم و قانون‌گرایی قوای سه‌گانه و نهادها پرداخته شده است.

بخش سوم کتاب به لزوم کارآمد سازی نهادها از منظر حقوقی پرداخته شده است. در این بخش مبتنی بر دیدگاه‌های مقام معظم رهبری، نخست به تبیین مبانی نظری ایجاد تغییر در ساختارها و نهادهای حقوقی مبتنی بر اصول و مبانی اسلامی و نهادسازی متناسب با مبانی فکری انقلاب اسلامی پرداخته شده است.

در فصل دوم این بخش سعی شده مهم‌ترین و مرتبط‌ترین نهادهای با علم حقوق از جمله قوه قضائیه، قوه مقننه و شورای نگهبان در منظر مقام معظم رهبری مد نظر قرار گیرد. به عنوان نمونه در این فصل در رابطه با لزوم کارآمدسازی قوه قضائیه به تبیین اهمیت ارتقاء قوه قضائیه به منزله آرمان اصلی نظام اسلامی پرداخته شده و اهمیت کارآمدی قوه قضائیه به مثابه دستگاه اصلاح‌گر جامعه اسلامی از منظر مقام معظم رهبری نمودار گشته است. در ادامه الزامات فکری و ارزشی قوه قضائیه از جمله عطف توجه دستگاه قضائی به احیای مفاهیم اسلامی، اتکا دستگاه قضائی بر حق و عدل به مثابه یکی از عوامل مشروعیت کارکردی نظام پرداخته شده است. در نهایت نیز به اهم الزامات بازطراحی ساختار قوه قضائیه، اهداف اصلی این قوه، بایسته‌ها و خط مشی‌های راهبردی دستگاه قضائی و وظایف آن از منظر مقام معظم رهبری پرداخته شده است.

لزوم کارآمدسازی قوه مقننه و بررسی الزامات کارآمدی آن و موضوعاتی از این دست سایر مباحث کتاب را در فصول بعدی بخش سوم به خود اختصاص می‌دهند.

در نهایت در این کتاب سعی شده با بررسی بیانات و اندیشه‌های مقام معظم رهبری خصوصاً در دیدارها و بیانات ایشان با جامعه یا نهادهای حقوقی، تکالیف حقوقدانان از منظر معظم له استخراج گردد و با استخراج نظام فکری از میان این بیانات، نقشه راه حرکت این قشر فرهیخته و تأثیرگذار از نگاه رهبر جامعه روشن و با وضوح بیشتری به حقوقدانان منعکس گردد.

پی‌نوشت

- ۱- بیانات در دیدار رؤسای قضائی کشورهای اسلامی، ۱۳۸۶/۱۹/۱۴
- ۲- بیانات در جمع اساتید، فضلا و طلاب حوزه علمیه قم در مدرسه فیضیه، ۱۳۷۹/۰۷/۱۴
- ۳- بیانات در اجلاس جهانی علما و بیداری اسلامی، ۱۳۹۲/۰۲/۰۹
- ۴- خطبه‌های نماز جمعه تهران + ترجمه خطبه عربی، ۱۳۹۰/۱۱/۱۴
- ۵- بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۶۹/۱۰/۱۹
- ۶- بیانات در دیدار نمایندگان مجلس، ۱۳۸۴/۰۳/۰۸
- ۷- بیانات در دیدار نمایندگان مجلس، ۱۳۸۱/۰۳/۰۷

گزارش تصویری فعالیت ها
استان خراسان جنوبی

گزارش تصویری فعالیت ها
استان آذربایجان غربی

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان سیستان و بلوچستان

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان خوزستان

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان کردستان

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان قم

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان مازندران

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان کرمان

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان قزوین

گزارش تصویری فعالیت استان ها
استان یزد

گالری

بررسی نوآوریهای قانون مجازات اسلامی در حوزه حدود+ (گزارش تصویری)

بررسی نوآوریهای قانون مجازات اسلامی در حوزه حدود+ (گزارش تصویری)

به همت بسیج حقوقدانان برگزار شد

در این نشست در ابتدای بحث، دکتر صالح عینی در مورد کلیات قانون مجازات اسلامی به صورت مفصلی را انجام دادند که نوآوریهای زیادی در حوزه جزای عمومی شکل گرفته و در این حوزه بحث زیادی صورت گرفته است

یادداشت

ایجاد حقوقی نقض حقوق دینی و شهروندی شهروندان

امیر عباس عسکری؛ دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه تهران

قانون از سهم مادران در حضانت فرزندان چه می گوید؟

حضانت از حقوق مسافران هواپیما

شاهرخ صالحی

بررسی حقوقی اعمال مجازاتهای جایگزین حبس

رها صالحی دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه تهران

حذف شرط «اعتقاد» به نظام جمهوری اسلامی از قانون انتخابات مجلس

دکتر حامد نیکبخت

ایرادات حقوقی به تهیه ارائه لایحه بودجه

رها صالحی دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه تهران

آموزش

ایجاد حقوقی نقض حقوق دینی و شهروندی شهروندان

امیر عباس عسکری؛ دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه تهران

قانون از سهم مادران در حضانت فرزندان چه می گوید؟

موافقت با استمهال زنجانی برای پرداخت بدهی

بررسی نوآوریهای قانون مجازات اسلامی در حوزه حدود+ (گزارش تصویری)

شرایط برخورداری از حق حبس برای زوجه چیست؟

مسئولیت‌های مدنی در جامعه افزایش باید

راهکارهای کفاری برای مقابله با فرار مالیاتی

حضانت از حقوق مسافران هواپیما

شاهرخ صالحی

معرفی پژوهشکده شورا و نگهبان

چتایات سران فتنه مشغول مرور دادگاه غیر علنی یابک زنجانی

زمان نمی شود

چهارمین روز فتنه!

دکتر عباس عسکری دولت آبادی در جمع خبرنگاران تشریح کرد:

آخرین وضعیت تأسیس دادسرای رسیدگی به جرائم ورزشی / ضرورت همکاری دادستان ها و قزقاتدارها به منظور مقابله با آسیب های اجتماعی

جعفری دولت آبادی گفت: موافقت ایجاد دادسرای ورزش را از ریاست فوه قضائیه اخذ کرده ام، در مورد ساختن این دادسرا با محدودیت هایی مواجه هستیم که امیدواریم این محدودیت ها رفع شود.

آخرین مطالب

- ایجاد حقوقی نقض حقوق دینی و شهروندی شهروندان
- امیر عباس عسکری؛ دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه تهران
- قانون از سهم مادران در حضانت فرزندان چه می گوید؟
- موافقت با استمهال زنجانی برای پرداخت بدهی
- بررسی نوآوریهای قانون مجازات اسلامی در حوزه حدود+ (گزارش تصویری)
- شرایط برخورداری از حق حبس برای زوجه چیست؟
- مسئولیت‌های مدنی در جامعه افزایش باید
- راهکارهای کفاری برای مقابله با فرار مالیاتی
- حضانت از حقوق مسافران هواپیما
- شاهرخ صالحی
- معرفی پژوهشکده شورا و نگهبان

گفتگو

شکایت خانواده های قربانیان حادثه منا به کجا رسیده؟

بدریاش: بنای مجلس نیست که قانون برآمده پنجم توسعه را تصدیق کند

این جشنواره در دسترس حقوق اسلامی و کاربرد است/ ما به دنبال کمیت نیستیم

مهر پیشنهاد حقوق عمومی در میان کشورهای اسلامی است

ایرادات و انتقادات وارد بر اعلامیه جهانی حقوق بشر +دانلود صوت

نظارت استصوابی را نگاهان فرار داده و مانع فعالیت آزادانه گروه های سیاسی نخواهد بود

اقت قانون گذاری در جمهوری اسلامی + فایل صوتی

آخرین وضعیت لایحه تشکیل پلیس ویژه اطفال

قوانین فرزندان

حقوقی

ایجاد حقوقی تقاضای حضانت فرزندان چه می گوید؟

حق حیات، اصلیترین حق، بر نقض ترین حق؛ این بار در نبحره

حق زندگی، طبعیترین و اصلیترین حق است که هر انسان از بدو تولد بلکه از جنین انعقاد طیفه واحد آن می‌شود و هیچ فردی و گروهی حق ندارد به ناحق این حق طبعی را نادیده گرفته و از انسان سلب حیات کند. اما این روزها، ایامی از عمر جوان می‌گذرد که کمتر روزی است که خبری از قتل و کشتار دسته جمعی انسان‌هایی بی گناه چه مسلمانان و چه غیر مسلمانان از گوشه و کنار مخابره نشود.

یادداشت حقوقی

قانون از سهم مادران در حضانت فرزندان چه می گوید؟

بر اساس قانون حضانت فرزند پسر و دختر تا هفت سالگی با مادر است و پس از هفت سالگی تا سنی بلوغ با پدر است و بعد از رسیدن به سن بلوغ فرزند انتخاب می‌کند که با کدام یک پدر یا مادر زندگی کند.

وکیل «ح.ف.ه»: صحبت‌های سخنگوی فوه قضائیه را به فال نیک می‌گیرم

موافقت با استمهال زنجانی برای پرداخت بدهی

وکیل مدافع متهم ردیف سوم گفت: سخنگوی فوه قضائیه در نشست خبری قبلی خود مطالبی را گفت که می‌تواند در روند رسیدگی‌ها موثر باشد.

متن قانون

با موافقت نمایندگان: انصاب اشخاص ممنوع به تصدی در بست ها و مشاغل حساس مشخص شد

رسیدگی به گزارش

امور این کشور را جز اجرای مقررات عادلانه و فاخر
اسلامی چیز دیگری حل نخواهد کرد.

مقام معظم رهبری

